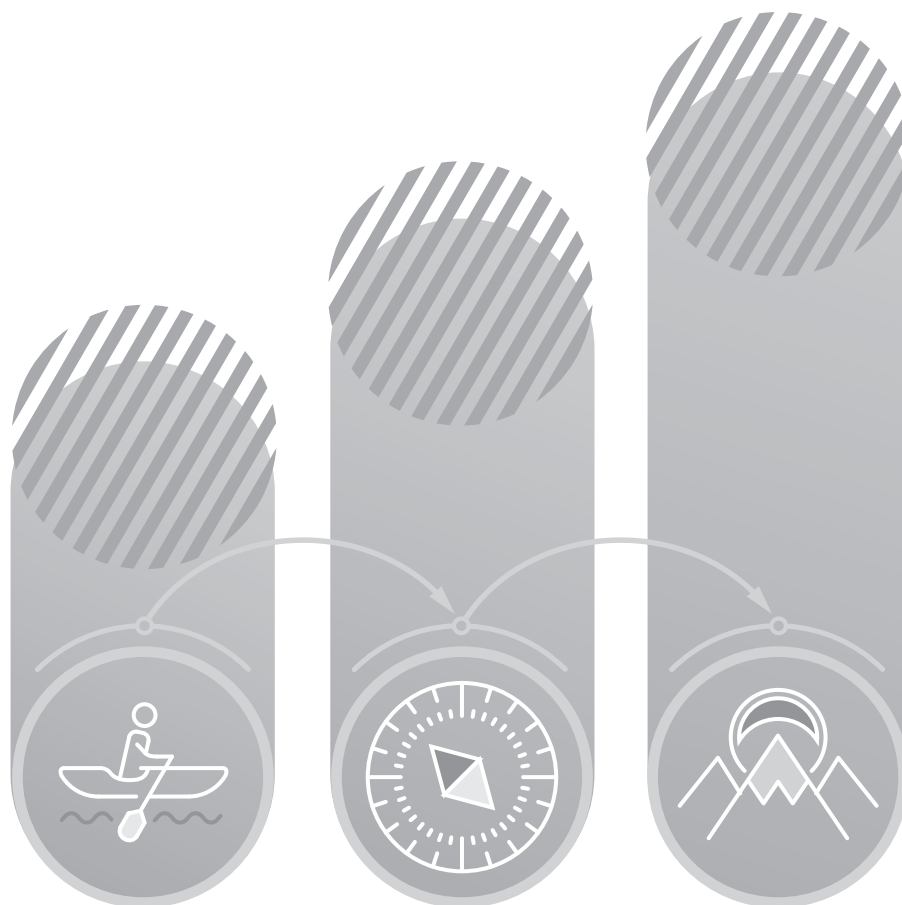

Turystyka w województwie małopolskim w latach 2020 i 2021

Turystyka w województwie małopolskim w latach 2020 i 2021

Tourism in Małopolskie Voivodship in 2020 and 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Oddział w Nowym Sączu
Statistical Office in Kraków, Branch in Nowy Sącz

pod kierunkiem
supervised by

Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Bogusław Bubula, Dorota Król, Barbara Pietrzak

Prace redakcyjne

Editorial work

Dorota Król, Halina Zelek

Tłumaczenie

Translation

Anna Dziedzic

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Karolina Rudnik

ISSN 2082-4122

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację pt. „Turystyka w województwie małopolskim w latach 2020 i 2021” prezentującą najważniejsze informacje o turystyce, która jest jednym z czynników istotnie wpływających na rozwój gospodarczy województwa małopolskiego.

Opracowanie zawiera opis stanu, struktury, rozmieszczenia i wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych. Dodatkowo zaprezentowano wpływ pandemii COVID-19 na rozmiary ruchu turystycznego. W charakterystyce województwa uwzględniono porównanie do sytuacji w całym kraju jak i w pozostałych województwach.

W tej edycji publikacji podstawową tematykę rozszerzyliśmy o wybrane aspekty związane z turystyką rodzinną. Rozwojowi takiej formy turystyki sprzyja bogata i różnorodna oferta turystyczna województwa małopolskiego zawierająca liczne atrakcje skierowane do rodzin.

Większość informacji w części tabelarycznej zaprezentowaliśmy w układzie: województwo, podregiony, powiaty, a podstawowe dane o bazie noclegowej – również w układzie gminnym. Cennym uzupełnieniem danych pochodzących z badań statystycznych prezentowanych w niniejszym opracowaniu są informacje, które udostępniły nam następujące organizacje: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Polska Organizacja Turystyczna oraz Polskie Stowarzyszenie Flisaków Pienińskich, za co serdecznie dziękujemy.

Mam nadzieję, że opracowanie będzie dla Państwa wsparciem informacyjnym przy podejmowaniu działań mających na celu pomoc przedsiębiorcom i organizacjom działającym w branży turystycznej w województwie małopolskim.

Zachęcam też do korzystania z danych statystycznych charakteryzujących wpływ COVID-19 na gospodarkę i branżę turystyczną dostępnych na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego <https://stat.gov.pl/covid/>, a także z innych informacji o województwie małopolskim dostępnych na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie <http://krakow.stat.gov.pl>.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Preface

I am pleased to present you the publication entitled "Tourism in Małopolskie voivodship in 2020 and 2021" presenting the most important information about tourism, which is one of the factors significantly influencing the economic development of Małopolskie Voivodship.

The study describes the state, structure, distribution and occupancy of tourist accommodation facilities. Additionally, the impact of the COVID-19 pandemic on the volume of tourist traffic was presented. The characteristics of the voivodship include a comparison to the situation in the entire country and in other voivodships.

In this edition of the publication, we have expanded the basic subject matter to include selected aspects related to family tourism. The development of this form of tourism is fostered by the rich and varied tourist offer of Małopolskie Voivodship, which includes numerous attractions aimed at families.

Most of the information in the tabular part is presented in the following order: voivodship, subregions, powiats, and the basic data on the accommodation facilities – also in gmina terms. A valuable supplement to data from statistical surveys presented in this study is the information provided to us by the following organisations: Polish Tourist and Sightseeing Society, Mountain Volunteer Rescue Service, Tatra Volunteer Rescue Service, Polish Tourist Organisation and the Polish Association of Pieniny Raftsmen, for which we would like to thank.

I hope that the study will provide you with information support in undertaking activities aimed at helping entrepreneurs and organisations operating in the tourism industry in Małopolskie Voivodship.

I also encourage you to use the statistical data characterising the impact of COVID-19 on the economy and tourism industry available on the website of Statistics Poland <https://stat.gov.pl/covid/>, as well as other information about Małopolskie Voivodship available on the website of the Office Statistical in Kraków <http://krakow.stat.gov.pl/en/>.

Director
of the Statistical Office in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty.....	10
Symbols. Main abbreviations.....	10
Synteza.....	11
Executive summary.....	12
Rozdział 1. Turystyka w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw	13
Chapter 1. Tourism in Małopolskie Voivodship against a background of the country and other voivodships	13
1.1. Atrakcyjność turystyczna województwa małopolskiego.....	13
1.1. Tourist attractiveness of Małopolskie Voivodship.....	13
1.2. Baza turystycznych obiektów noclegowych i jej wykorzystanie	14
1.2. Tourist accommodation establishments and their occupancy.....	14
1.3. Wpływ pandemii COVID-19 na wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych.....	25
1.3. The impact of the COVID-19 pandemic on the occupancy of tourist accommodation establishments.....	25
Rozdział 2. Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie	32
Chapter 2. Tourist accommodation establishments and their occupancy	32
2.1. Baza turystycznych obiektów noclegowych	32
2.1. Tourist accommodation establishments	32
2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych	35
2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments.....	35
2.3. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych.....	46
2.3. Catering units in tourist accommodation establishments.....	46
2.4. Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo w turystycznych obiektach noclegowych	47
2.4. Adaptation for disabled persons in tourist accommodation establishments	47
2.5. Zaplecze sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne w turystycznych obiektach noclegowych...	48
2.5. Sports, recreational and rehabilitation facilities in tourist accommodation establishments....	48
2.6. Zaplecze konferencyjne w turystycznych obiektach noclegowych	49
2.6. Conference facilities in tourist accommodation establishments	49
Rozdział 3. Turystyka w województwie małopolskim w przekroju powiatowym	51
Chapter 3. Tourism in Małopolskie Voivodship by powiats.....	51
Rozdział 4. Turystyka rodzinna.....	62
Chapter 4. Family tourism	62
4.1. Cechy turystyki rodzinnej	62
4.1. Features of family tourism	62
4.2. Polski Bon Turystyczny	64
4.2. Polish Tourist Voucher	64
4.3. Karta Dużej Rodziny	67
4.3. Big Family Card.....	67
4.4. Turystyka rodzinna w PTTK	69
4.4. Family tourism in PTTK.....	69
Uwagi metodologiczne	72
Methodological notes.....	76

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Udział miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie miejsc noclegowych w Polsce według rodzajów obiektów w 2021 r. ...	17
Chart 1.	Share of bed places in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of bed places in Poland by type of facilities in 2021	17
Wykres 2.	Udział korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie korzystających z noclegów w Polsce według rodzajów obiektów w 2021 r.	19
Chart 2.	Share of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of tourists accommodated in Poland by type of facilities in 2021	19
Wykres 3.	Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Charvata według województw	21
Chart 3.	Density of accommodation facilities (Charvat's rate) by voivodships	21
Wykres 4.	Wskaźnik funkcji turystycznej Deferta według województw	21
Chart 4.	Tourist function rate (Defert's rate) by voivodshis	21
Wykres 5.	Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje'a i Deferta według województw	22
Chart 5.	Tourist function rate (Baretje's and Defert's rate) by voivodships	22
Wykres 6.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Schneidera według województw.....	22
Chart 6.	Tourist traffic intensity (Schneider's rate) by voivodships.....	22
Wykres 7.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Charvata według województw	23
Chart 7.	Tourist traffic intensity (Charvat's rate) by voivodships	23
Wykres 8.	Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej według województw	23
Chart 8.	Rate of accommodation facilities development by voivodships	23
Wykres 9.	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych według województw	24
Chart 9.	Occupancy rate of bed places by voivodships.....	24
Wykres 10.	Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów według województw	24
Chart 10.	Share of foreign tourists in the total number of tourists by voivodships.....	24
Wykres 11.	Zmiana liczby miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według województw.....	25
Chart 11.	Change in the number of bed places in tourist accommodation establishments by voivodships.....	25
Wykres 12.	Zmiana liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według województw.....	26
Chart 12.	Change in the number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by voivodships	26
Wykres 13.	Zmiana liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według województw.....	27
Chart 13.	Change in the number of overnight stays in tourist accommodation establishments by voivodships.....	27
Wykres 14.	Zmiana liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy.....	28
Chart 14.	Change in the number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months.....	28
Wykres 15.	Zmiana liczby turystów krajowych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy	29
Chart 15.	Change in the number of domestic tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months	29

Wykres 16.	Zmiana liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy	30
Chart 16.	Change in the number of foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months	30
Wykres 17.	Zmiana stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy	31
Chart 17.	Change in the occupancy rate of bed places in Poland and in Małopolskie Voivodship by months	31
Wykres 18.	Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy	36
Chart 18.	Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months	36
Wykres 19.	Struktura korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy	37
Chart 19.	Structure of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months ...	37
Wykres 20.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy	37
Chart 20.	Overnight stays in tourist accommodation establishments by months	37
Wykres 21.	Struktura udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy ..	39
Chart 21.	Structure of overnight stays in tourist accommodation establishments by months	39
Wykres 22.	Korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miejsca stałego zamieszkania turystów	40
Chart 22.	Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by place of permanent residence of tourists.....	40
Wykres 23.	Udzielone noclegi turystom krajowymi i zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy.....	41
Chart 23.	Overnight stays of domestic and foreign tourists in tourist accommodation establishments by months.....	41
Wykres 24.	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miejsca stałego zamieszkania.....	42
Chart 24.	Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by place of permanent residence	42
Wykres 25.	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów.....	43
Chart 25.	Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities.....	43
Wykres 26.	Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych według miesięcy.....	44
Chart 26.	Occupancy rate of tourist accommodation establishments by months	44
Wykres 27.	Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych według rodzajów obiektów i miesięcy	45
Chart 27.	Occupancy rate of rooms in hotel facilities by type of facilities and months.....	45
Wykres 28.	Struktura placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów placówek w 2021 r.....	46
Chart 28.	Structure of catering establishments in tourist accommodation establishments by type of establishments in 2021.....	46
Wykres 29.	Udział obiektów posiadających udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.....	47
Chart 29.	Share of facilities for physically disabled persons in the total number of tourist accommodation establishments in 2021	47
Wykres 30.	Udział obiektów posiadających wybrane zaplecze sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.	48
Chart 30.	Share of facilities possessing selected sports, recreational and rehabilitation infrastructure in the total number of tourist accommodation establishments in 2021	48

Wykres 31.	Udział obiektów posiadających zaplecze konferencyjne w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.	49
Chart 31.	Share of facilities possessing conference infrastructure in the total number of tourist accommodation establishments in 2021	49
Wykres 32.	Struktura liczby sal i miejsc w salach konferencyjnych według rodzajów obiektów w 2021 r.	50
Chart 32.	Structure of the number of rooms and places in conference rooms by type of facilities in 2021	50
Wykres 33.	Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy	51
Chart 33.	Tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Kraków by months	51
Wykres 34.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy.....	52
Chart 34.	Overnight stays in tourist accommodation establishments in Kraków by months.....	52
Wykres 35.	Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według miesięcy	53
Chart 35.	Occupancy rate of tourist accommodation establishments in Kraków by months	53
Wykres 36.	Struktura miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.	53
Chart 36.	Structure of bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2021	53
Wykres 37.	Struktura korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.	56
Chart 37.	Structure of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2021	56
Wykres 38.	Udział turystycznych obiektów noclegowych posiadających pokój zabaw dla dzieci w wybranych rodzajach obiektów w 2021 r.	63
Chart 38.	Share of tourist accommodation establishments with a playroom for children in selected types of facilities in 2021	63
Wykres 39.	Liczba przyznanych i aktywowanych oraz wykorzystanych Polskich Bonów Turystycznych według powiatów	65
Chart 39.	Number of granted, activated and used Polish Tourist Vouchers by powiats.....	65
Wykres 40.	Partnerzy Karty Dużej Rodziny w dziedzinie Sport, Rekreacja, Turystyka w województwie małopolskim według powiatów w 2021 r.	68
Chart 40.	Big Family Card partners in the field of Sport, Recreation, Tourism in Małopolskie Voivodship by powiats in 2021	68

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Średnia liczba miejsc noclegowych na 1 turystyczny obiekt noclegowy według powiatów w 2021 r.	59
Map 1.	Average number of bed places per tourist accommodation establishment by powiats in 2021	59
Mapa 2.	Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej według powiatów w 2021 r.	59
Map 2.	Rate of accommodation facilities development by powiats in 2021	59
Mapa 3.	Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej według powiatów w 2021 r.	60
Map 3.	Rate of accommodation capacity utilization by powiats in 2021	60

Mapa 4.	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.....	60
Map 4.	Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2021	60
Mapa 5.	Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.	61
Map 5.	Share of foreign tourists in the total number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2021	61
Mapa 6.	Średnia długość pobytu turysty w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.	61
Map 6.	Average length of stay of tourists in tourist accommodation establishments by powiats in 2021	61

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Turystyczne obiekty noclegowe według województw w 2021 r.	15
Table 1.	Tourist accommodation establishments by voivodships in 2021	15
Tablica 2.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według województw w 2021 r.	16
Table 2.	Bed places in tourist accommodation establishments by voivodships in 2021	16
Tablica 3.	Podstawowe dane o wykorzystaniu turystycznej bazy noclegowej według województw w 2021 r.	18
Table 3.	Basic data on occupancy of tourist accommodation establishments by voivodships in 2021	18
Tablica 4.	Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów	33
Table 4.	Tourist accommodation establishments by type	33
Tablica 5.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów	34
Table 5.	Bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities	34
Tablica 6.	Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych	35
Table 6.	Tourists accommodated in tourist accommodation establishments	35
Tablica 7.	Udzielone noclegi i średnia długość pobytu w turystycznych obiektach noclegowych	38
Table 7.	Overnight stays and average length of stay in tourist accommodation establishments	38
Tablica 8.	Turystyczne obiekty noclegowe według powiatów	54
Table 8.	Tourist accommodation establishments by powiats	54
Tablica 9.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów	55
Table 9.	Bed places in tourist accommodation establishments by powiats	55
Tablica 10.	Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów	57
Table 10.	Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats	57
Tablica 11.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów	58
Table 11.	Overnight stays in tourist accommodation establishments by powiats	58
Tablica 12.	Polski Bon Turystyczny w województwie małopolskim	64
Table 12.	Polish Tourist Voucher in Małopolskie Voivodship	64
Tablica 13.	Beneficjenci Karty Dużej Rodziny w województwie małopolskim w 2020 r.	67
Table 13.	Beneficiaries of the Big Family Card in Małopolskie Voivodship in 2020	67
Tablica 14.	Wybrane odznaki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przyznane w województwie małopolskim	70
Table 14.	Selected badges of Polish Tourist and Sightseeing Society awarded in Małopolskie Voivodship	70

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub, że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
n.p.m.	nad poziomem morza above the sea level
tabl.	tablica table
Dz. U.	Dziennik Ustaw

Synteza

Województwo małopolskie jest jednym z najatrakcyjniejszych i najchętniej odwiedzanych regionów turystycznych w Polsce. Zainteresowanie województwem, zarówno ze strony turystów krajowych jak i zagranicznych, wynika nie tylko z unikatowego dziedzictwa kulturowego oraz wyjątkowych warunków krajobrazowych i przyrodniczych, ale również z różnorodnej i konkurencyjnej oferty proponowanej przez branżę turystyczną.

W 2021 r. (według stanu w dniu 31 lipca) w województwie małopolskim sprawozdawczością z zakresu turystyki objęto 1,4 tys. turystycznych obiektów noclegowych (podobnie jak w roku poprzednim), w których dostępnych było 99,3 tys. miejsc noclegowych (w 2020 r. – 95,5 tys.). Najwięcej było pokoi gościnnych i kwater prywatnych, które stanowiły 29,1% obiektów noclegowych (29,4%) i posiadały 12,2% miejsc noclegowych (12,8%). Hotele stanowiły 27,8% obiektów (26,8%) i znajdowało się w nich 47,0% miejsc (44,9%). Na 1 km² powierzchni województwa przypadło 7 miejsc noclegowych (6).

Lata 2020 i 2021 nie były korzystne dla rozwoju ruchu turystycznego w województwie małopolskim. Od marca 2020 r. wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych kształtowało się pod wpływem pandemii COVID-19. Wskaźniki charakteryzujące stopień zagospodarowania turystycznego oraz intensywność ruchu turystycznego przyjmowały wartości niższe niż w latach wcześniejszych, zwłaszcza w przypadku turystów zagranicznych.

W 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. liczba korzystających z noclegów wzrosła o 33,7%, przy czym turystów krajowych było więcej o 37,8%, a zagranicznych – o 11,6%. W porównaniu z 2019 r. były to jednak spadki wynoszące odpowiednio: 42,9%, 28,8% i 75,7%. Z jednego miejsca noclegowego w 2021 r. skorzystały 32 osoby, o 7 więcej niż rok wcześniej, ale o 21 mniej niż w 2019 r. W przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa liczba korzystających z noclegów wyniosła 210 i była o 53 większa niż przed rokiem – jednak o 158 mniejsza niż przed dwoma laty. W ciągu dwóch lat zmniejszyła się intensywność ruchu turystycznego wyrażona poprzez liczbę turystów na 100 mieszkańców. W 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 164, rok później – 70, a w 2021 r. – 94.

We wszystkich turystycznych obiektach noclegowych w 2021 r. udzielono o 29,0% więcej noclegów niż w 2020 r. W przypadku turystów krajowych wzrost wyniósł 32,3% i był o 24,5 p. proc. wyższy niż dotyczący obcokrajowców. Liczba noclegów udzielonych w 2021 r. stanowiła 59,4% wielkości odnotowanej w 2019 r., przy czym w przypadku turystów krajowych – 72,8%, a zagranicznych – 24,4%. W przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2021 r. udzielono 259 noclegów – o 58 więcej niż w 2020 r., ale o 177 mniej niż w 2019 r.

W 2020 r. zarówno stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych jak i stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych, odwrotnie niż w latach wcześniejszych, były niższe niż przeciętne dla całego kraju. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wskaźniki te zmniejszyły się odpowiednio o 17,3 p. proc. i 28,2 p. proc. W 2021 r. wykorzystanie pokoi (37,2%) po średniorocznym wzroście o 7,7 p. proc. ponownie było wyższe niż w Polsce, ale wykorzystanie miejsc (31,9%) pomimo wzrostu o 6,2 p. proc., utrzymało się na poziomie niższym od krajowego.

W 2021 r. co 6 obcokrajowców przybywający do Polski skorzystał z zakwaterowania w obiekcie zlokalizowanym w województwie małopolskim – dwa lata temu co 4. W 2021 r. znacznie zmniejszył się udział turystów zagranicznych wśród korzystających z noclegów w województwie małopolskim i wyniósł 12,8%, co oznaczało spadek o 2,5 p. proc. w stosunku do 2020 r. i o 17,3 p. proc. w odniesieniu do 2019 r.

Executive summary

Małopolskie Voivodship is one of the most attractive and most visited tourist regions in Poland. The interest in Małopolska, both from domestic and foreign tourists, results not only from the unique cultural heritage and exceptional landscape and natural conditions, but also from the diverse and competitive offer proposed by the tourism industry.

In 2021 (as of 31 July) in Małopolskie Voivodship tourism reporting covered 1.4 thousand tourist accommodation establishments (as in the previous year), with 99.3 thousand available bed places (in 2020 – 95.5 thousand). Most were rooms for rent and guest rooms, which constituted 29.1% of accommodation establishments (29.4%) and had 12.2% of bed places (12.8%). Hotels constituted 27.8% of facilities (26.8%) and there were 47.0% of places (44.9%) in them. There were 7 bed places per 1 km² of the voivodship (6).

The years 2020 and 2021 were not favourable for the development of tourism in Małopolskie Voivodship. Since March 2020, the occupancy of tourist accommodation facilities has been shaped by the COVID-19 pandemic. Indicators characterising the degree of tourism development and the intensity of tourist traffic were lower than in the previous years, especially in the case of foreign tourists.

In 2021, compared to 2020, the number of tourists accommodated increased by 33.7%, wherein domestic tourists by 37.8%, and foreign tourists – by 11.6%. Compared to 2019, however, these were decreases amounting to 42.9%, 28.8% and 75.7%, respectively. One bed in 2021 was used by 32 people, by 7 more than the year before, but by 21 less than in 2019. Per 1 km² of the voivodship's area, the number of tourists accommodated amounted to 210 and was by 53 higher than the year before – but by 158 lower than two years ago. Within two years, the intensity of tourist traffic, expressed as the number of tourists per 100 inhabitants, decreased. In 2019, this indicator was 164, a year later – 70, and in 2021 – 94.

In all tourist accommodation establishments in 2021, 29.0% more overnight stays were provided than in 2020. In the case of domestic tourists, the increase amounted to 32.3% and was by 24.5 pp higher than for foreigners. The number of overnight stays in 2021 accounted for 59.4% of the amount recorded in 2019, wherein in the case of domestic tourists – 72.8%, and of foreign tourists – 24.4%. Per 100 inhabitants, 259 overnight stays were provided in 2021 – by 58 more than in 2020, but by 177 less than in 2019.

In 2020, both the occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments and the occupancy rate of rooms in hotel facilities, contrary to the previous years, were lower than the average for the entire country. Compared to the previous year, these ratios decreased by 17.3 pp and 28.2 pp, respectively. In 2021, the occupancy of rooms (37.2%) after an average annual increase by 7.7 pp was again higher than in Poland, but the occupancy of bed places (31.9%), despite an increase by 6.2 pp, remained at a lower level than the national one.

In 2021, every sixth foreigner coming to Poland was accommodated in a facility located in Małopolskie Voivodship – two years ago, every fourth. In 2021, the share of foreign tourists among those accommodated in Małopolskie Voivodship decreased significantly and amounted to 12.8%, which meant a drop by 2.5 pp compared to 2020 and by 17.3 pp with reference to 2019.

Rozdział 1

Chapter 1

Turystyka w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw

Tourism in Małopolskie Voivodship against a background of the country and other voivodships

Położone w południowej części Polski województwo małopolskie pod względem turystyki zajmuje czołowe miejsce w skali kraju. Jest obszarem wyjątkowo atrakcyjnym ze względu na występowanie różnorodnych walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych. Dysponuje także rozbudowaną bazą noclegową.

1.1. Atrakcyjność turystyczna województwa małopolskiego

1.1. Tourist attractiveness of Małopolskie Voivodship

W końcu 2020 r. w województwie małopolskim obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione obejmowały 804,7 tys. ha, co stanowiło 53,0% powierzchni województwa (większy udział odnotowano jedynie w województwie świętokrzyskim – 64,9%) i 8,0% powierzchni chronionej w Polsce. Najwięcej było obszarów chronionego krajobrazu – 573,0 tys. ha (37,7% powierzchni województwa). Parki krajobrazowe zlokalizowane były na 178,3 tys. ha (11,7% powierzchni województwa), parki narodowe zajmowały 38,0 tys. ha (2,5%), a rezerваты przyrody – 3,4 tys. ha (0,2%). Pod względem liczby parków narodowych województwo małopolskie zajmowało 1 miejsce w kraju.

Na terenie województwa znajdują się obszary zaliczane do ekologicznej sieci obszarów Natura 2000. W 2020 r. obszary specjalnej ochrony ptaków zajmowały 133,4 tys. ha, a specjalnej ochrony siedlisk – 153,0 tys. ha (odpowiednio 8,8% i 10,1% powierzchni województwa przy średnich udziałach dla kraju wynoszących 15,7% i 11,2%). Ponadto do końca 2020 r. ustanowiono 2,2 tys. pomników przyrody (6,3% ich ogólnej liczby w kraju).

Bogactwem województwa są wody mineralne i lecznicze, a na szczególną uwagę zasługują liczne baseny z wodami termalnymi. W końcu 2020 r. w województwie znajdowało się 9 miejscowości o statusie uzdrowiska (z 45 w Polsce): 5 uzdrowisk górskich (Krynica-Zdrój, Rabka-Zdrój, Szczawnica, Wysowa-Zdrój, Żegiestów-Zdrój), 3 uzdrowiska podgórskie (Muszyna, Piwniczna-Zdrój, Wapienne) oraz 1 uzdrowisko nizinne (Swoszowice). Poza tym w Wieliczce funkcjonowało sanatorium w podziemnym wyrobisku górniczym, a Czarny Dunajec posiadał status obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Znaczną część województwa zajmują wyżyny i góry. Ponad 90% jego powierzchni leży powyżej 200 m n.p.m. Góry, czyli miejsca powyżej 500 m n.p.m., zajmują natomiast około 30% obszaru. Najbardziej popularnym wśród turystów pasmem górskim są Tatry ze szczytami sięgającymi ponad 2000 m n.p.m. Na obszarze województwa rozciągają się także inne góry: fragment Beskidu Małego, część Beskidu Żywieckiego, Beskid Makowski, Gorce, Beskid Wyspowy, Pieniny, Beskid Sądecki oraz część Beskidu Niskiego.

Ukształtowanie powierzchni i mnogość atrakcji krajobrazowych sprzyjają rozwojowi sieci szlaków turystycznych. Województwo małopolskie posiada najdłuższą sieć szlaków wśród wszystkich województw. Według danych Zarządu Głównego PTTK w dniu 31 grudnia 2020 r. na jego obszarze było 8,6 tys. km wyznakowanych szlaków, w tym szlaków: pieszych górskich – 3,5 tys. km, konnych – 2,5 tys. km, rowerowych – 1,2 tys. km, pieszych nizinnych – 1,1 tys. km.

Przez obszary atrakcyjne przyrodniczo, posiadające rozbudowaną infrastrukturę turystyczną, przebiegają liczne drogi rowerowe. W 2020 r. ścieżki rowerowe w województwie (będące pod zarządem gminy, starostwa bądź urzędu marszałkowskiego) miały długość 772,1 km (bez długości turystycznych szlaków rowerowych) co stanowiło 4,5% ogólnej długości dróg rowerowych w kraju. Na 100 km² powierzchni przypadało 5,09 km (w kraju – 5,52 km), a na 10 tys. ludności – 2,26 km (w kraju – 4,51 km).

Województwo małopolskie jest ważnym ośrodkiem kulturalnym w Polsce. W końcu 2020 r. funkcjonowało tu 101 muzeów (wraz z oddziałami) mieszczących 3114,4 tys. szt. muzealiów. Pod względem liczby placówek województwo małopolskie zajmowało 2 miejsce wśród wszystkich województw (10,8% muzeów w kraju) – po mazowieckim (15,3%). Również 2 miejsce w Polsce przypadało ze względu na zagęszczenie zabytków – po dolnośląskim. Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa w 2020 r. na 100 km² przypadało tu 41,0 zabytków (obiektów nieruchomych) przy średniej dla kraju wynoszącej 24,9.

Szczególną formą ochrony zostało objętych: 6 zespołów zabytkowych wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, 10 zespołów zabytkowych uznanych za Pomniki Historii, 1 obiekt uhonorowany Znakem Dziedzictwa Europejskiego. Województwo posiadało też 1 wpis na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO oraz 6 wpisów na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego związanych z małopolskimi tradycjami¹.

1.2. Baza turystycznych obiektów noclegowych i jej wykorzystanie

1.2. Tourist accommodation establishments and their occupancy

Informacje o stanie i wykorzystaniu bazy noclegowej turystyki pochodzą ze stałego badania statystycznego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny z częstotliwością miesięczną na formularzach KT-1 (Sprawozdanie o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego). Badaniem objęte są turystyczne obiekty noclegowe posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych.

Województwo małopolskie pod względem liczby miejsc noclegowych w końcu lipca 2021 r. zajmowało 3 miejsce w Polsce, natomiast pod względem liczby miejsc całorocznych pozycję 1. Baza ta była stosunkowo dobrze wykorzystywana, ponieważ zarówno stopień wykorzystania miejsc noclegowych jak i stopień wykorzystania pokoi wyższy niż w województwie małopolskim odnotowano tylko w 3 innych województwach. Ponadto, stopień wykorzystania pokoi przekroczył poziom wskaźnika obliczonego dla Polski.

¹ Województwo Małopolskie 2021, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2021 https://www.malopolska.pl/_userfiles/uploads/Raport%202021-alt.pdf

Tablica 1. Turystyczne obiekty noclegowe według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Table 1. Tourist accommodation establishments by voivodships in 2021

As of 31 July

Województwa Voivodships	Ogółem Grand total	Obiekty hotelowe Hotel facilities		Pozostałe obiekty Other facilities	
		razem total	w tym hotele of which hotels	razem total	w tym pokoje gościnne/ kwatery pry- watne of which rooms for rent/guest rooms
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,5	11,2	10,8	8,4	7,8
Kujawsko-pomorskie	3,6	4,7	5,0	3,0	1,5
Lubelskie	4,5	4,9	5,2	4,2	3,9
Lubuskie	2,7	3,1	2,5	2,4	0,9
Łódzkie	2,7	4,3	4,1	1,7	1,3
Małopolskie	13,7	13,4	15,0	13,8	19,7
Mazowieckie	5,6	8,6	10,0	3,6	2,9
Opolskie	1,2	1,8	2,1	0,9	0,5
Podkarpackie	6,0	5,6	5,5	6,3	5,0
Podlaskie	2,6	2,4	1,9	2,8	1,4
Pomorskie	14,0	9,1	8,5	17,2	23,3
Śląskie	6,2	7,8	8,1	5,1	3,9
Świętokrzyskie	2,2	3,2	3,8	1,6	0,7
Warmińsko-mazurskie	4,8	5,0	4,4	4,7	2,9
Wielkopolskie	5,9	7,5	8,0	4,8	1,2
Zachodniopomorskie	14,7	7,4	5,2	19,5	22,7

W 2021 r. w województwie małopolskim na 100 km² przypadało 9,0 turystycznych obiektów noclegowych – o 5,8 więcej niż średnio w Polsce. Wskaźnik wyższy niż przeciętny dla kraju odnotowano poza tym jeszcze w 5 innych województwach, w których jego wartość mieściła się w przedziale od 3,4 do 7,6.

Tablica 2. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według województw w 2021 r.
Stan w dniu 31 lipca

Table 2. Bed places in tourist accommodation establishments by voivodships in 2021
As of 31 July

Województwa Voivodships	Ogółem Grand total	W tym całoroczne Of which open year- long	W obiektach hotelowych In hotel facilities		W pozostałych obiektach In other facilities	
			razem total	w tym w hotelach of which in hotels	razem total	w tym w pokojach gościnnych/ kwaterach prywatnych of which in rooms for rent/guest rooms
w odsetkach in percent						
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	9,1	11,9	12,2	12,1	6,2	7,3
Kujawsko-pomorskie	4,0	4,5	4,0	4,1	3,9	1,0
Lubelskie	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2
Lubuskie	2,2	1,9	2,0	1,7	2,5	0,6
Łódzkie	2,8	3,4	4,2	4,2	1,5	1,1
Małopolskie	12,7	16,2	14,7	15,7	10,8	23,4
Mazowieckie	8,3	11,1	13,9	15,5	3,3	3,2
Opolskie	0,9	1,2	1,1	1,1	0,7	0,5
Podkarpackie	4,2	4,7	3,6	3,3	4,8	4,3
Podlaskie	1,8	1,9	2,0	1,7	1,6	1,2
Pomorskie	14,2	8,8	9,7	9,0	18,2	22,1
Śląskie	6,0	7,7	7,6	7,7	4,7	4,1
Świętokrzyskie	2,2	2,7	2,5	2,8	1,9	0,6
Warmińsko-mazurskie	5,0	4,1	4,8	4,6	5,1	2,0
Wielkopolskie	5,0	5,2	6,0	6,1	4,1	1,1
Zachodniopomorskie	18,4	11,4	8,4	7,2	27,4	24,3

Średnia gęstość bazy noclegowej (mierzona ilością miejsc noclegowych na 1 km²) w województwie małopolskim w 2021 r. wyniosła 6,5. Wskaźnik ten był o 4,0 wyższy niż w kraju. Wartości wyższe od średniej krajowej wystąpiły także w 4 innych województwach – kształtowały się w zakresie od 3,6 do 6,3.

W znacznej mierze krajowe zasoby turystycznej bazy noclegowej koncentrowały się w 3 województwach: zachodniopomorskim, pomorskim i małopolskim. Na ich obszarze w końcu lipca 2021 r. zlokalizowanych było 42,4% ogólnej liczby obiektów (45,2% miejsc noclegowych) w Polsce.

Pod względem liczby obiektów hotelowych dominowały województwa małopolskie i dolnośląskie (łącznie 24,6% bazy krajowej), a w przypadku znajdujących się w nich miejsc noclegowych – małopolskie i mazowieckie (28,6%). Województwo małopolskie zajmowało natomiast 1 miejsce w rankingu wojewódzkim zarówno pod względem liczby hoteli, jak i pensjonatów (odpowiednio 15,0% i 18,2% wielkości krajowej) oraz znajdujących się w nich miejsc (analogicznie 15,7% oraz 19,3%).

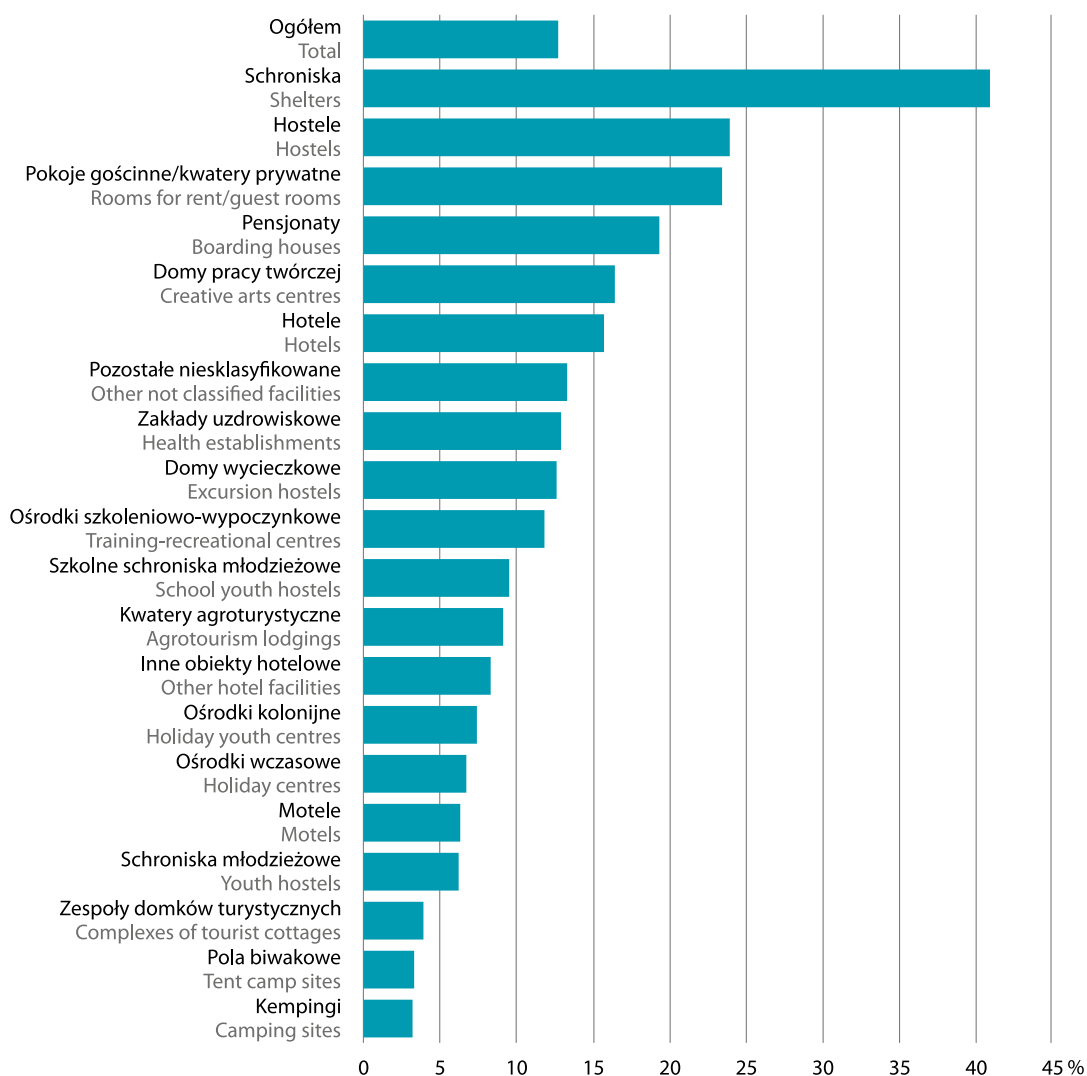
W województwach: zachodniopomorskim, pomorskim i małopolskim, znajdowało się łącznie 50,6% obiektów (56,4% miejsc noclegowych) zaliczonych do krajowej bazy obiektów pozostałych. Wszystkie te województwa wyróżniały się dużym udziałem pokoi gościnnych/kwater prywatnych.

Wśród 5 województw, w których liczba miejsc noclegowych na 100 mieszkańców przekraczała średnią krajową (2,1) województwo małopolskie ze wskaźnikiem 2,9 znalazło się na 3 miejscu po zachodniopomorskim (8,6) i pomorskim (4,7).

Wykres 1. Udział miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie miejsc noclegowych w Polsce według rodzajów obiektów w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 1. Share of bed places in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of bed places in Poland by type of facilities in 2021
As of 31 July

W 2021 r. pod względem liczby osób korzystających z noclegów województwo małopolskie zajmowało 1 pozycję w kraju. Liczba udzielonych noclegów dała 2 miejsce za województwem zachodniopomorskim. Charakterystyczny był, utrzymujący się w województwie małopolskim od lat, wysoki udział (w skali kraju) turystów zagranicznych i udzielonych im noclegów.

Tablica 3. Podstawowe dane o wykorzystaniu turystycznej bazy noclegowej według województw w 2021 r.
Table 3. Basic data on occupancy of tourist accommodation establishments by voivodships in 2021

Województwa Voivodships	Korzystający z noclegów Tourists accommodated		Udzielone noclegi Overnight stays	
	ogółem total	w tym turyści zagraniczni of which by for- eign tourists	ogółem total	w tym turystom zagranicznym of which by for- eign tourists
	w odsetkach in percent			
Polska Poland	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	10,9	10,8	10,3	9,3
Kujawsko-pomorskie	4,1	1,7	4,9	1,8
Lubelskie	3,4	1,6	2,7	1,1
Lubuskie	2,1	2,9	1,8	2,9
Łódzkie	3,4	2,5	2,5	3,5
Małopolskie	14,4	16,3	14,0	14,0
Mazowieckie	13,6	21,0	8,7	15,5
Opolskie	1,1	0,8	0,8	0,7
Podkarpackie	3,6	1,8	3,8	1,7
Podlaskie	2,0	1,9	1,6	1,0
Pomorskie	10,7	8,0	12,7	8,1
Śląskie	7,6	6,3	6,5	5,9
Świętokrzyskie	2,0	0,7	2,2	0,8
Warmińsko-mazurskie	4,2	1,5	4,1	1,5
Wielkopolskie	5,8	4,8	4,1	4,8
Zachodniopomorskie	11,0	17,3	19,0	27,5

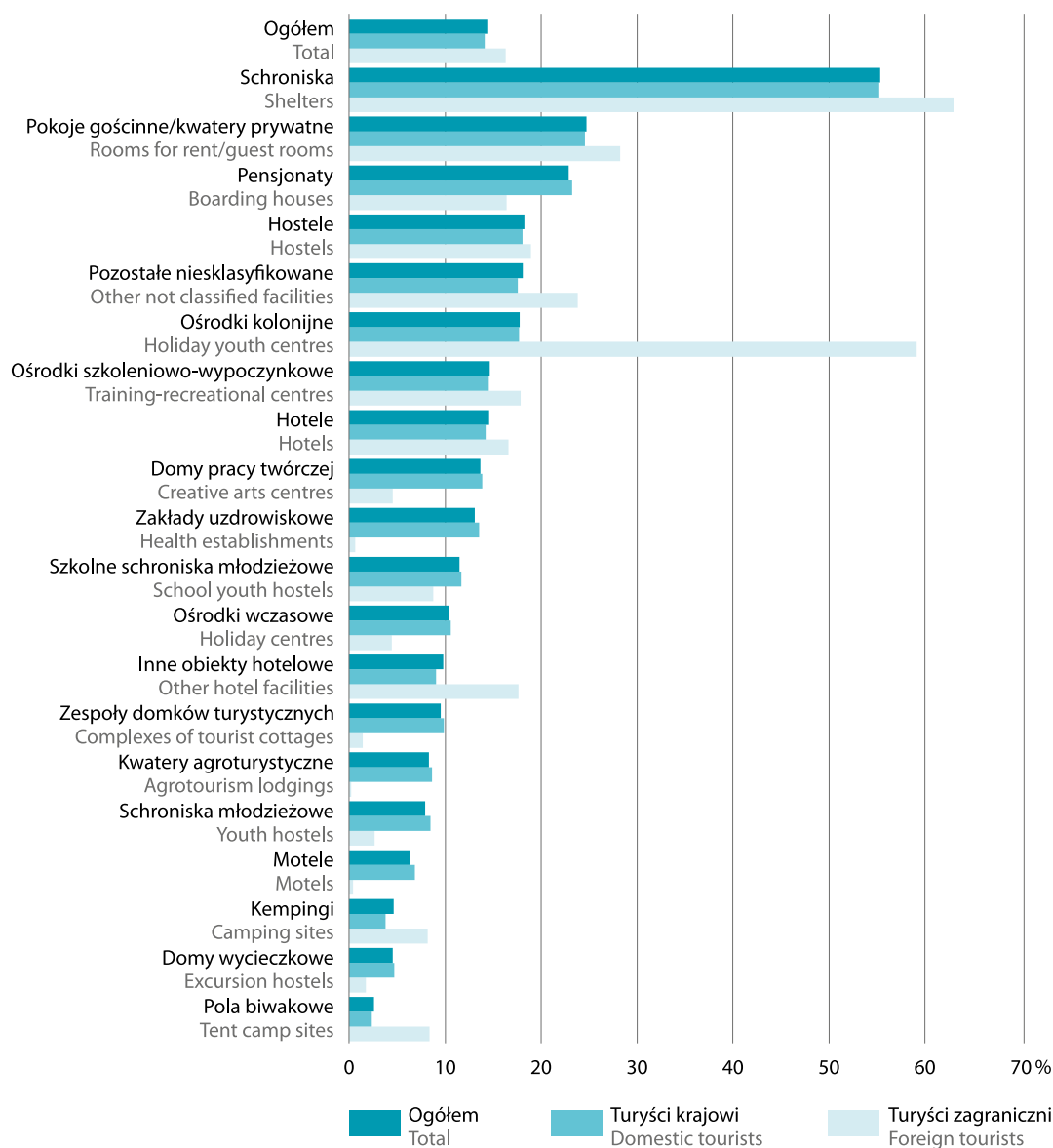
Wskaźnik gęstości ruchu turystycznego (obliczany jako liczba korzystających z noclegów na 1 km²) był trzykrotnie wyższy niż w Polsce – w województwie małopolskim w 2021 r. wyniósł 210,4, podczas gdy średnio w kraju na 1 km² przypadało 71,0 turystów. Więcej niż przeciętnie w kraju odnotowano jeszcze w 5 innych województwach, ale wartości te mieściły się w przedziale od 85,1 do 137,4.

Liczba turystów na 100 mieszkańców wskazuje na intensywność ruchu turystycznego. W województwie małopolskim w 2021 r. odnotowano wskaźnik wynoszący 93,7 przy średniej krajowej – 58,2. Poziom ogólnokrajowy przekroczone w 5 województwach, a w województwie zachodniopomorskim i pomorskim wskaźnik był wyższy niż w małopolskim odpowiednio o 51,9 i o 7,3.

Liczba udzielonych noclegów na 100 mieszkańców w województwie małopolskim w 2021 r. wyniosła 258,9. Średnia dla kraju była o 94,2 niższa. Mierzona w ten sposób intensywność ruchu turystycznego w 2 województwach – zachodniopomorskim i pomorskim, była wyższa niż w województwie małopolskim odpowiednio o 450,7 i o 81,7.

Wykres 2. Udział korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w województwie małopolskim w liczbie korzystających z noclegów w Polsce według rodzajów obiektów w 2021 r.
Stan w dniu 31 lipca

Chart 2. Share of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Małopolskie Voivodship in the number of tourists accommodated in Poland by type of facilities in 2021
As of 31 July

Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według udziału ogółem.
Note. Types of facilities were sorted in descending order by the total share.

Poniżej w formie graficznej przedstawiono wskaźniki charakteryzujące stopień zagospodarowania turystycznego oraz intensywność ruchu turystycznego według województw w latach 2020 i 2021. W celu zaprezentowania lokaty województwa małopolskiego pod względem prezentowanej cechy na każdym wykresie wskaźniki zostały posortowane malejąco według wartości jaką osiągnęły w 2021 r.

Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Charvata:

$$\frac{\text{liczba miejsc noclegowych}}{1 \text{ km}^2 \text{ powierzchni}}$$

Wskaźnik funkcji turystycznej Deferta (wskaźnik gęstości ruchu turystycznego):

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{1 \text{ km}^2 \text{ powierzchni}}$$

Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje'a Deferta:

$$\frac{\text{liczba miejsc noclegowych}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Schneidera:

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Charvata:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{100 \text{ mieszkańców}}$$

Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej:

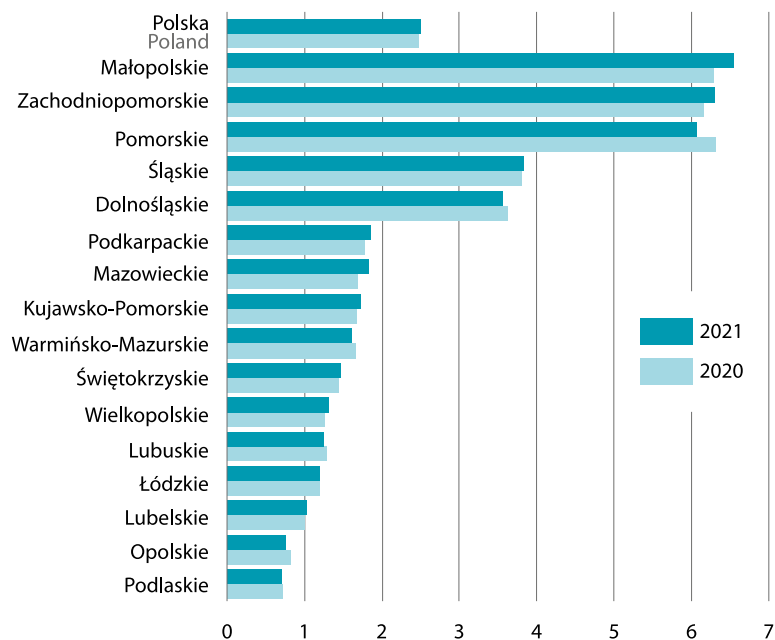
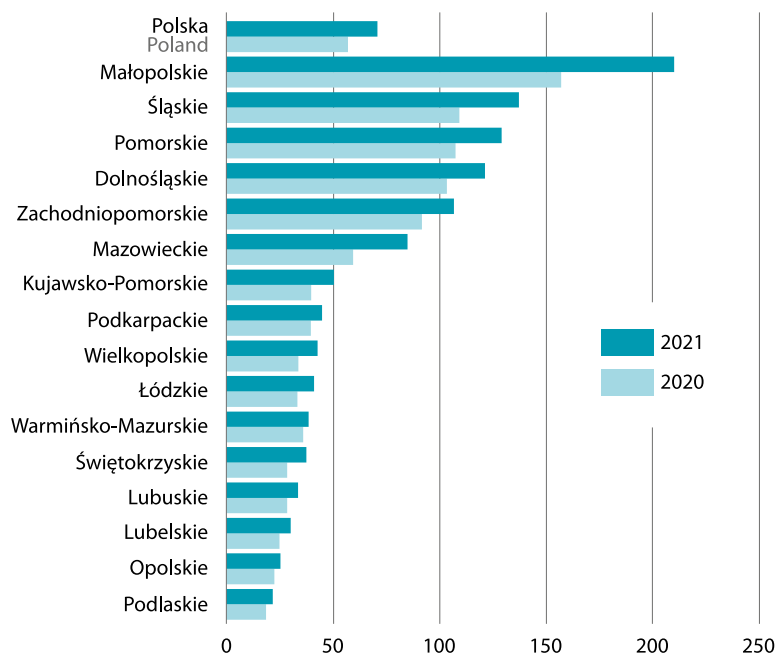
$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{\text{nominalna liczba miejsc noclegowych}}$$

Wykres 3. Wskaźnik gęstości bazy noclegowej Charvata według województw

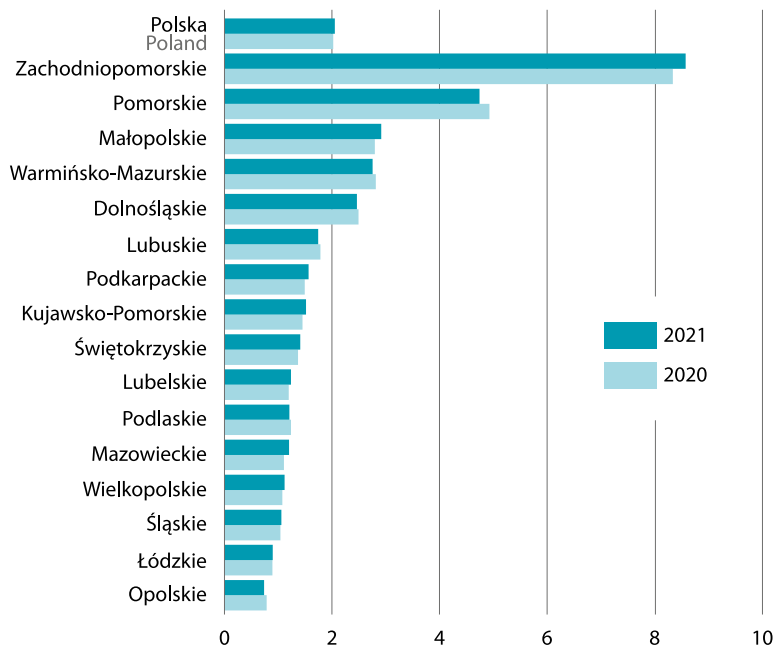
Stan w dniu 31 lipca

Chart 3. Density of accommodation facilities (Charvat's rate) by voivodships
As of 31 July**Wykres 4. Wskaźnik funkcji turystycznej Deferta według województw****Chart 4. Tourist function rate (Defert's rate) by voivodshis**

Wykres 5. Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje'a i Deferta według województw

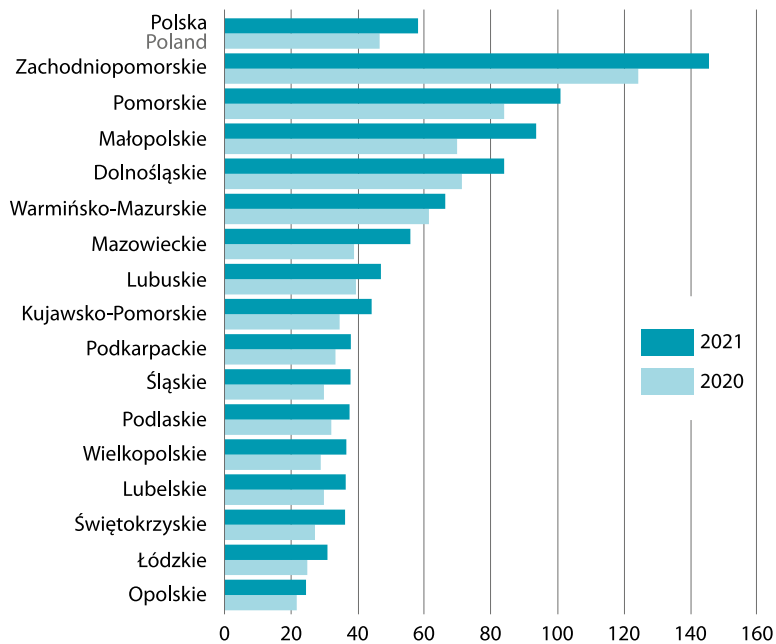
Stan w dniu 31 lipca

Chart 5. Tourist function rate (Baretje's and Defert's rate) by voivodships
As of 31 July

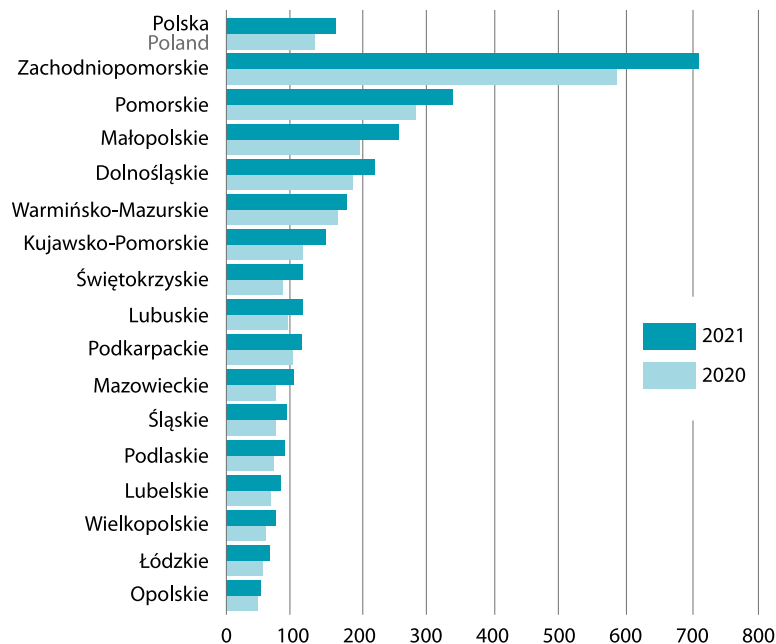

Wykres 6. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Schneidera według województw

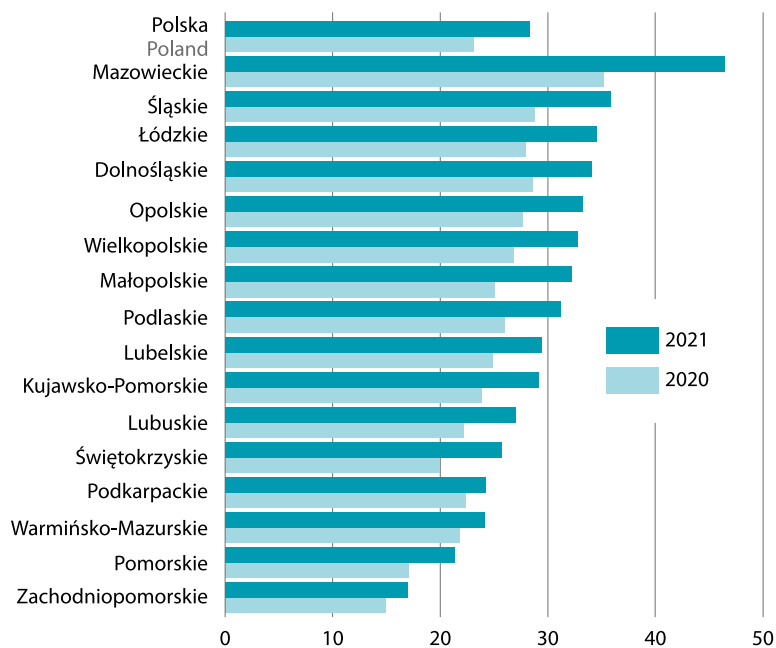
Chart 6. Tourist traffic intensity (Schneider's rate) by voivodships

Wykres 7. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego Charvata według województw
 Chart 7. Tourist traffic intensity (Charvat's rate) by voivodships

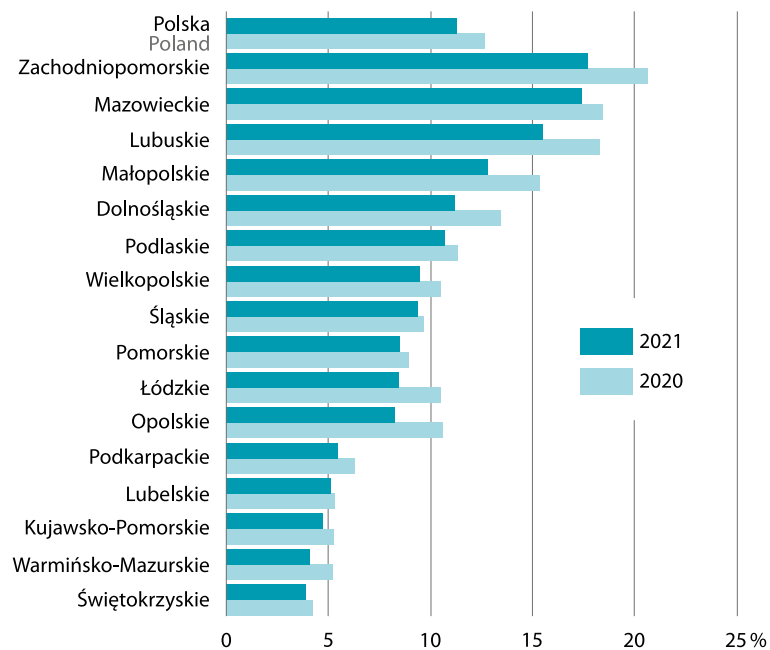

Wykres 8. Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej według województw
 Chart 8. Rate of accommodation facilities development by voivodships

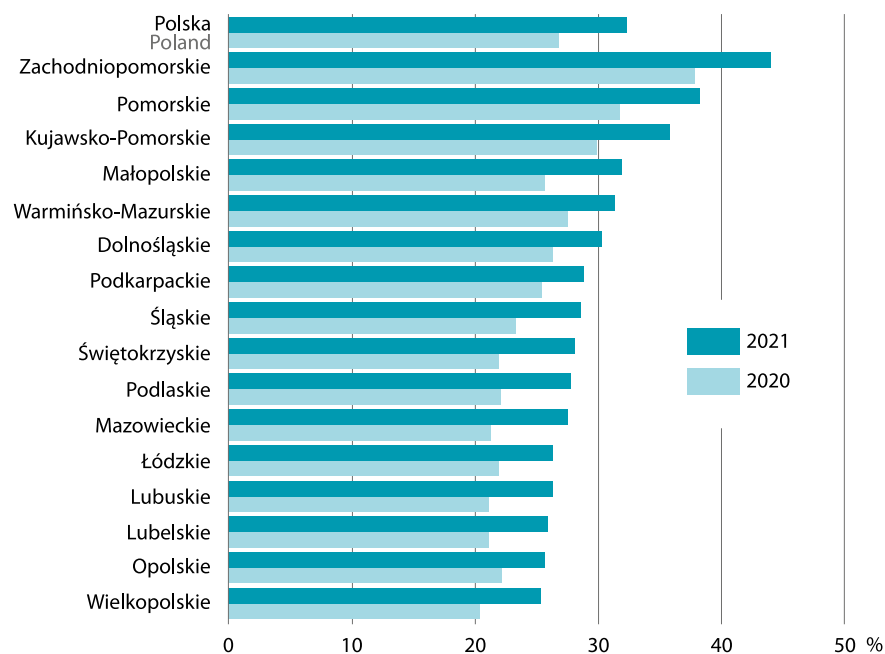
Wykres 9. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych według województw

Chart 9. Occupancy rate of bed places by voivodships

Wykres 10. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie turystów według województw

Chart 10. Share of foreign tourists in the total number of tourists by voivodships

1.3. Wpływ pandemii COVID-19 na wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych

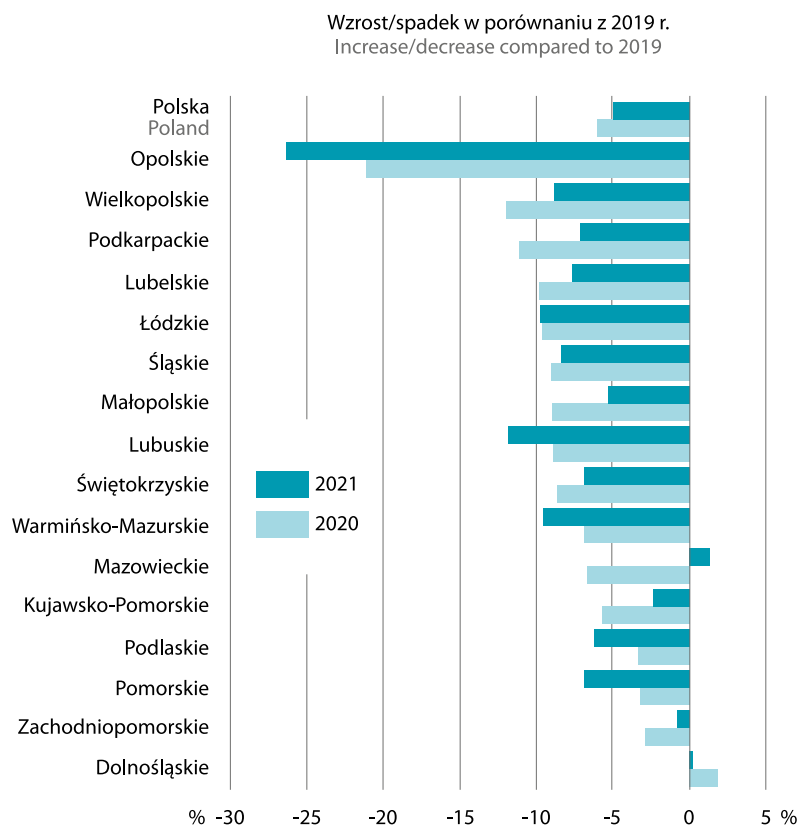
1.3. The impact of the COVID-19 pandemic on the occupancy of tourist accommodation establishments

Turystyka jest jednym z sektorów gospodarki narodowej najbardziej dotkniętych skutkami pandemii COVID-19. Wprowadzane w latach 2020 i 2021 obostrzenia i restrykcje dotyczące przemieszczania się osób oraz ograniczenia działalności związanej z prowadzeniem hoteli i innych obiektów noclegowych istotnie wpłynęły na rozmiary ruchu turystycznego.

W celu zobrazowania wpływu pandemii na wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych, dane uzyskane w latach 2020 i 2021 porównano z informacjami przedstawiającymi sytuację w 2019 r., kiedy pandemii nie było. W analizie porównawczej według miesięcy nie uwzględniono stycznia i lutego 2020, przyjmując marzec 2020 jako pierwszy miesiąc wystąpienia pandemii w Polsce. Zmiany jakie zaszły w województwie przedstawiono na tle kraju i innych województw.

Wykres 11. Zmiana liczby miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według województw Stan w dniu 31 lipca

Chart 11. Change in the number of bed places in tourist accommodation establishments by voivodships As of 31 July

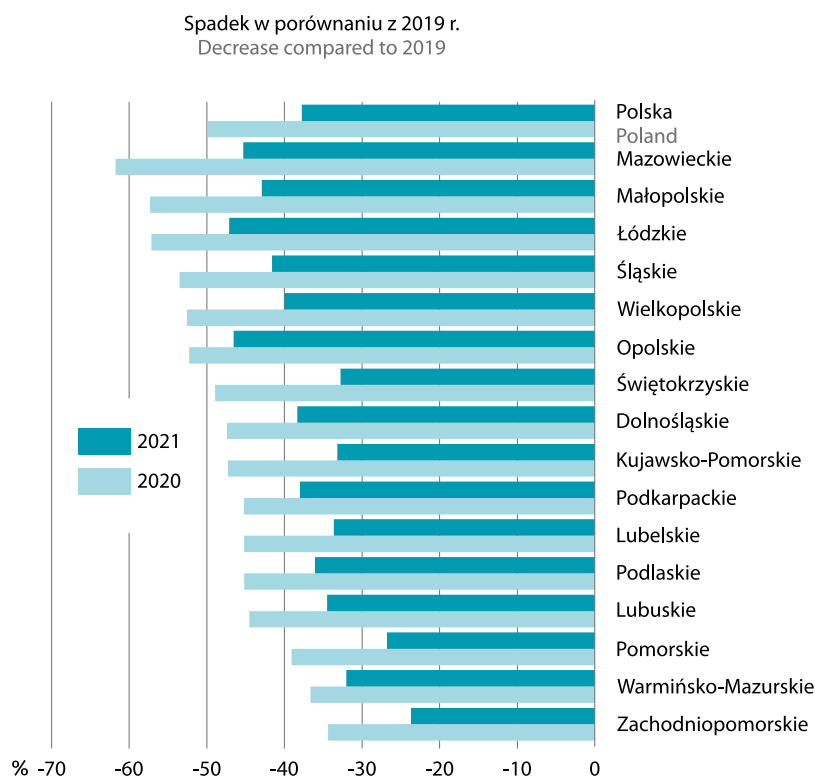
Uwaga. Województwa posortowano malejąco według wielkości spadku w 2020.
Note. Voivodships were sorted in descending order by the size of the decline in 2020.

W wyniku zastosowania restrykcji, mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się pandemii, zmniejszył się stan turystycznej bazy noclegowej. W 2020 r. w porównaniu z 2019 r. liczba działających turystycznych obiektów noclegowych (według stanu w dniu 31 lipca) w województwie małopolskim zmniejszyła się o 11,9%, a średnio w całym kraju – o 8,5%. W efekcie tych zmian liczba dostępnych miejsc noclegowych była mniejsza odpowiednio o 9,0% i o 6,1%. W 2021 r. w stosunku do poprzedniego roku w województwie spadek liczby obiektów utrzymał się na poziomie 0,2%, podczas gdy przeciętnie w kraju wyniósł jeszcze 3,4%. Liczba miejsc noclegowych wzrosła – w województwie o 4,0%, a w kraju o 1,1%, jednak nadal była mniejsza niż w 2019 r. – w województwie o 5,4%, a w kraju o 5,0%.

Stan zagrożenia epidemicznego przyczynił się do znacznie mniejszego wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych. W 2020 r. liczba osób korzystających z noclegów w województwie małopolskim była o 57,3% mniejsza niż w 2019 r. Analogiczny przeciętny roczny spadek dla Polski wyniósł 49,9%. W 2021 r. w odniesieniu do poprzedniego roku zarówno w województwie jak i w całym kraju odnotowano wzrost liczby turystów odpowiednio o 33,7% i o 24,2%, ale nie uzyskano jeszcze poziomu z 2019 r. Liczba korzystających z noclegów w województwie była mniejsza niż 2 lata temu o 42,9%, a w Polsce – o 37,8%. Było to wynikiem utrzymującego się nadal negatywnego wpływu pandemii na rozwój ruchu turystycznego. Liczba turystów w dużej mierze kształtowała się pod wpływem ograniczonej dostępności obiektów świadczących usługi zakwaterowania, ale wynikała także z obawy przed zachorowaniem, która często skłaniała do odkładania planów wyjazdowych na kolejne lata.

Wykres 12. Zmiana liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według województw

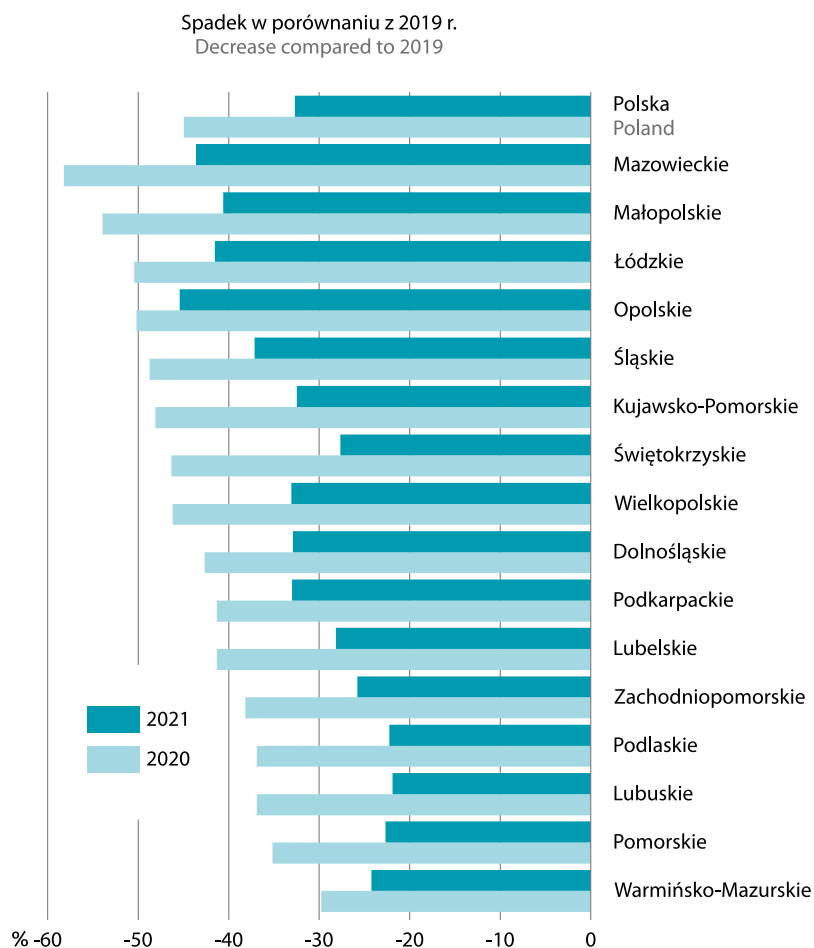
Chart 12. Change in the number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by voivodships

Uwaga. Województwa posortowano malejąco według wielkości spadku w 2020.
Note. Voivodships were sorted in descending order by the size of the decline in 2020.

Konsekwencją mniejszej liczby turystów była mniejsza liczba udzielonych noclegów. W 2020 r. w województwie małopolskim w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się ona o 53,9%, a przeciętnie w kraju – o 45,0%. W 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. liczba udzielonych noclegów w województwie wzrosła o 29,0% przy średnim krajowym wzroście wynoszącym 22,3%. Pomimo odnotowanego wzrostu liczba udzielonych noclegów w województwie stanowiła 59,4% wielkości osiągniętej w 2019 r. Analogiczny udział dla kraju wyniósł 67,3%.

Wykres 13. Zmiana liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według województw
 Chart 13. Change in the number of overnight stays in tourist accommodation establishments by voivodships

Uwaga. Województwa posortowano malejąco według wielkości spadku w 2020.
 Note. Voivodships were sorted in descending order by the size of the decline in 2020.

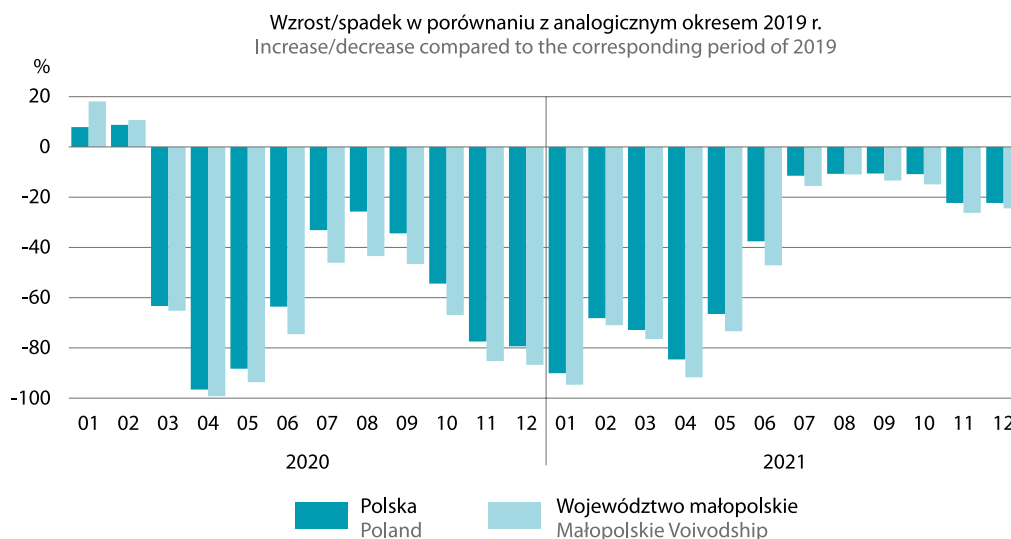
Pandemia COVID-19 spowodowała nie tylko spadek liczby turystów i udzielonych im noclegów, ale także znacząco wpłynęła na zmianę struktury tych wielkości rozpatrywanej według miejsca stałego zamieszkania turystów. W 2019 r. w województwie małopolskim 30,1% korzystających z noclegów stanowili turyści zagraniczni (27,6% udzielonych noclegów), a w Polsce – odpowiednio 20,9% (20,0%). W 2020 r. udział obcokrajowców znacznie obniżył się – w województwie do poziomu 15,4% (13,6% noclegów), natomiast średnio w kraju – do 12,7% (12,9%). W 2021 r. przedstawiony udział uległ dalszemu obniżeniu i w województwie wyniósł 12,8% (11,3%), a w kraju – 11,3% (11,4%). Sytuacja taka nastąpiła w wyniku większej dynamiki spadku liczby turystów zagranicznych niż krajowych. W 2020 r. w województwie małopolskim było o 48,3%

mniej turystów krajowych niż w 2019 r. (o 45,0% mniej udzielonych im noclegów) i aż o 78,2% mniej turystów zagranicznych (o 77,4% mniej noclegów). W kraju analogiczne spadki były mniejsze i w przypadku turystów krajowych spadek wyniósł 44,6% (40,1%), a zagranicznych – 69,7% (64,6%).

W 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem liczba turystów krajowych w województwie wzrosła o 37,8% (o 32,3% więcej udzielonych noclegów), a zagranicznych o 11,6% (o 7,8%). W Polsce turystów krajowych było więcej o 26,1% (o 24,4% więcej noclegów), natomiast zagranicznych – o 10,9% (8,2%). W województwie w przypadku turystów krajowych uzyskana liczba korzystających z noclegów stanowiła 71,2% wielkości odnotowanej w 2019 r. (72,8% noclegów), a w przypadku turystów zagranicznych 24,3% (24,4%). W Polsce udziały te wyniosły odpowiednio – 69,8% (74,6%) i 33,6% (38,3%). Z przedstawionych danych wynika, że pandemia w znacznie większym stopniu wpłynęła na ruch turystyczny międzynarodowy niż krajowy.

Wykres 14. Zmiana liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy

Chart 14. Change in the number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months

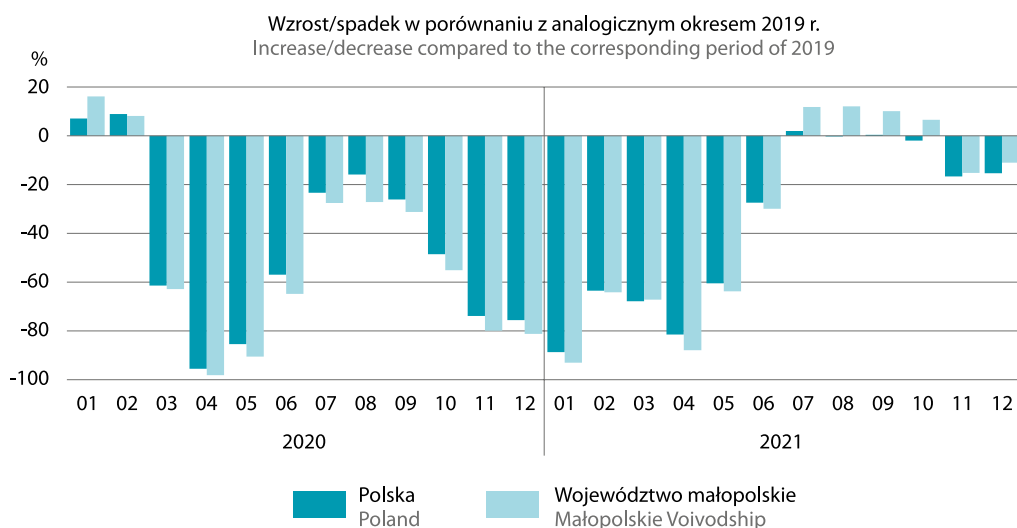
Analizując dane w ujęciu miesięcznym wyraźnie widać, że w latach 2020 i 2021 ruch turystyczny kształtował się nie tylko pod wpływem czynników sezonowych, ale także kolejnych fal pandemii. W 2020 r. w marcu, po ogłoszeniu stanu epidemii, liczba turystów korzystających z noclegów znacznie się zmniejszyła – o 65,2% w województwie, a o 63,3% w kraju (w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku). W kwietniu ruch turystyczny (mierzony ilością korzystających z noclegów) był minimalny – analogiczny spadek liczby turystów wyniósł 99,1% w województwie, a w skali kraju 96,5%. Do sierpnia następował systematyczny wzrost i głębokość spadku zmniejszała się – odpowiednio do poziomu 43,5% i 25,7%. Potem do końca 2020 r. obserwowano stopniowe pogarszanie sytuacji, które zakończyło się w grudniu spadkiem wynoszącym 86,7% w województwie i 79,3% w kraju.

W 2021 r. począwszy od kwietnia w odniesieniu do odpowiednich miesięcy poprzedniego roku następowała tendencja wzrostowa liczby osób korzystających z noclegów. Wzrosty te liczebnie nie pokrywały jednak spadków, jakie odnotowano w 2020 r. W miesiącach wakacyjnych, tj. w lipcu i sierpniu, kiedy to liczba turystów osiągnęła wartości maksymalne, uzyskano w województwie odpowiednio 84,4% i 89,0% wielkości odnotowanej w tych miesiącach w 2019 r. W kraju były to udziały na poziomie 88,5% i 89,2%. Wysokie udziały charakteryzowały też wrzesień i październik 2021 r. – w województwie uzyskano wtedy 86,6% i 85,0% liczby turystów z analogicznych miesięcy w 2019 r., a w kraju – 89,4% i 89,1%.

W 2020 r. (nie biorąc pod uwagę stycznia i lutego) pomimo utrzymującego się spadku w odniesieniu do analogicznych okresów poprzedniego roku można uznać, że lipiec, sierpień i wrzesień bardziej niż inne miesiące sprzyjały turystyce krajowej – liczba turystów krajowych w województwie stanowiła odpowiednio: 72,2%, 72,6% oraz 68,6%, liczby odnotowanej w 2019 r. Analogiczne średnie udziały dla Polski wyniosły: 76,5%, 84,0% oraz 73,8%. Wpływ na to miała wakacyjna sezonowość ruchu turystycznego, ale odzwierciedliło się także wygaszanie pierwszej fali pandemii, kiedy to Polacy chętniej decydowali się podróżować, w wielu przypadkach zmieniając swoje preferencje z podróży zagranicznych na krajowe traktowane jako bardziej bezpieczne.

Wykres 15. Zmiana liczby turystów krajowych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy

Chart 15. Change in the number of domestic tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months

W 2021 r. w województwie w: lipcu, sierpniu, wrześniu i październiku z noclegów w obiektach świadczących usługi zakwaterowania skorzystało więcej turystów krajowych niż w tych miesiącach w 2019 r. Wzrosty wyniosły odpowiednio: 11,8%, 12,1%, 10,1% i 6,6%. Można więc uznać, że w okresie tych czterech miesięcy nastąpił przełom i turystyka oparta na ruchu krajowym zaczęła powracać do stanu sprzed pandemii. Należy wspomnieć, że wpływ może mieć tutaj pojawienie się możliwości skorzystania z Polskiego Bonu Turystycznego, dzięki któremu Polacy chętniej decydowali się na rodzinne wyjazdy urlopowe. W pozostałych miesiącach roku nadal widoczny był wpływ pandemii, ale znacznie większy zaobserwowano w pierwszej połowie roku. Przeciętnie w całym kraju liczba turystów krajowych korzystających z noclegów w lipcu i wrześniu przekroczyła poziom uzyskany w 2019 r., ale były to wzrosty niewielkie, na poziomie 1,9% i 0,3%.

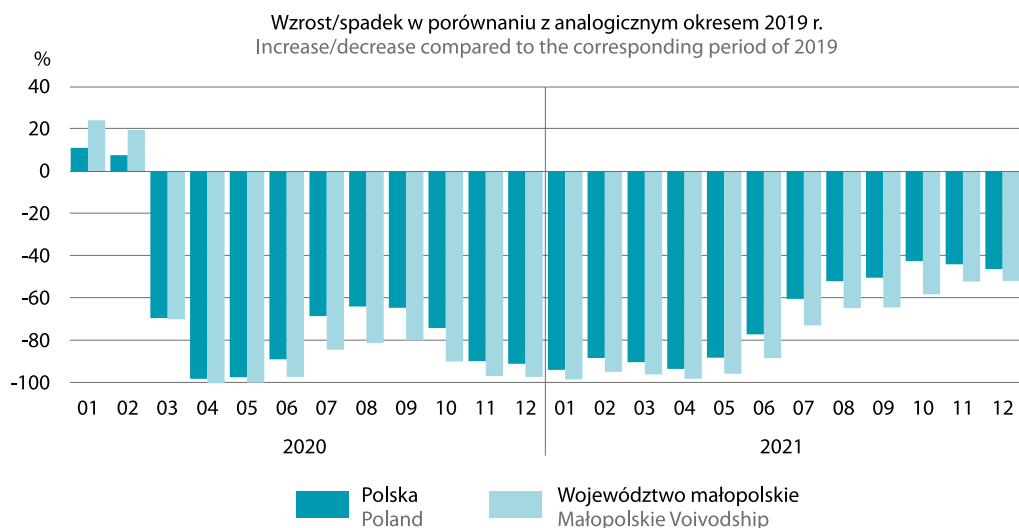
Inaczej było w przypadku turystów z zagranicy. Ograniczenia dotyczące przekraczania granicy Polski jak i pobytu obcokrajowców na jej terenie w okresie pandemii, a także restrykcje wprowadzone w innych krajach (łącznie z zamykaniem granic) spowodowały, że w 2020 r. w poszczególnych miesiącach wystąpił spadek liczby turystów zagranicznych w odniesieniu do odpowiednich miesięcy poprzedniego roku (bez stycznia i lutego 2020 r., miesiący sprzed pandemii, kiedy to liczba turystów zagranicznych wzrosła). W województwie małopolskim spadek ten kształtował się w zakresie od 69,7% aż do 99,9%, natomiast w kraju – od 63,7% do 97,9%.

W województwie małopolskim w 2020 r. maksymalna liczba obcokrajowców odnotowana w sierpniu stanowiła zaledwie 19,1% liczby, jaka wystąpiła rok wcześniej. Średnio w całym kraju również najwięcej turystów zagranicznych goszczono w sierpniu, ale było to 36,3% wielkości sprzed roku.

W 2021 r. w województwie małopolskim pomimo coraz większej liczby turystów zagranicznych w większości miesięcy (a co za tym idzie malejącego spadku w odniesieniu do analogicznych okresów 2019 r.) liczba obcokrajowców w żadnym miesiącu nie osiągnęła wartości z 2019 r. Najlepsza sytuacja była w grudniu, kiedy to uzyskano 48,3% liczby obcokrajowców sprzed pandemii. Dla porównania w całym kraju już od października 2021 r. w turystycznych obiektach noclegowych miesięczna liczba przyjętych na nocleg turystów zagranicznych stanowiła ponad połowę odnotowanej w 2019 r.

Wykres 16. Zmiana liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy

Chart 16. Change in the number of foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Poland and in Małopolskie Voivodship by months

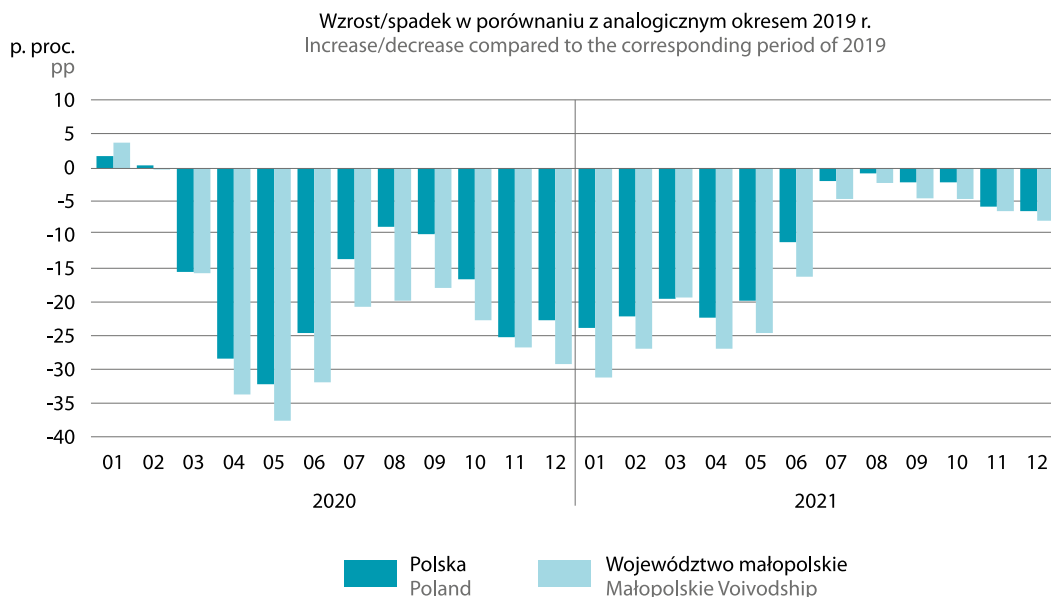

Poziom jaki osiągnął stopień wykorzystania miejsc noclegowych odzwierciedla wielkość zmian, które wystąpiły w wykorzystaniu turystycznych obiektów noclegowych. W poszczególnych miesiącach lat 2020 (pomijając styczeń i luty) i 2021 wskaźnik ten był znacznie niższy niż w latach wcześniejszych. W 2020 r. w porównaniu z analogicznymi okresami 2019 r. w województwie małopolskim przez 3 miesiące (od kwietnia do czerwca) utrzymał się spadek przekraczający 30 p. proc. – w kraju przeciętny spadek na tym poziomie stwierdzono w maju. W 2021 r. tak duża różnica miała miejsce już tylko w styczniu i dotyczyła województwa.

W 2020 r. najwyższy stopień wykorzystania miejsc odnotowany w sierpniu w województwie był o 19,7 p. proc. niższy niż w tym miesiącu w 2019 r., natomiast średnio w Polsce – o 8,7 p. proc. Porównanie wykorzystania miejsc w sierpniu 2021 r. z wykorzystaniem w sierpniu 2019 r. dało różnicę mniejszą, odpowiednio 2,2 p. proc. i 0,8 p. proc., ale nadal na korzyść 2019 r.

Wykres 17. Zmiana stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w Polsce i w województwie małopolskim według miesięcy

Chart 17. Change in the occupancy rate of bed places in Poland and in Małopolskie Voivodship by months

Właściwe funkcjonowanie branży turystycznej jest niezwykle ważne dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, dlatego też podejmowane były liczne działania, które miały przeciwdziałać skutkom pandemii. W znacznej mierze do poprawy sytuacji m.in. przyczyniły się:

- program autocertyfikacji obiektów noclegowych „Obiekt bezpieczny higienicznie”, który został wdrożony przez Polską Organizację Turystyczną przy współpracy z branżą turystyczną i opierał się o wytyczne Ministerstwa Rozwoju i Głównego Inspektoratu Sanitarnego;
- Turystyczny Fundusz Zwrotów realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego, utworzony w ramach pierwszej tarczy antykryzysowej, z którego realizowane były wypłaty na rzecz podróżnych w przypadku, gdy impreza turystyczna została odwołana z powodu pandemii;
- Polski Bon Turystyczny skierowany do osób korzystających z rządowego programu 500+ i dodatków opiekuńczych, polegający na przekazaniu jednorazowego bonu elektronicznego służącego do sfinansowania usług noclegowych, imprez turystycznych, w tym jednodniowych wycieczek wraz z wszelkimi atrakcjami przewidzianymi przez organizatorów w ramach danej oferty turystycznej;
- wsparcie dla gmin górskich na rzecz refinansowania umorzenia podatku od nieruchomości oraz inwestycji w turystykę².

² Strategia Rozwoju Turystyki dla Województwa Małopolskiego do 2030 roku Uaktualnienie Diagnozy, Małopolska Organizacja Turystyczna, Europejski Instytut Marketingu Miejsc Best Place, Kraków-Warszawa-Poznań, 26 lutego 2021, www.malopolska.pl

Rozdział 2

Chapter 2

Turystyczne obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

Tourist accommodation establishments and their occupancy

2.1. Baza turystycznych obiektów noclegowych

2.1. Tourist accommodation establishments

W końcu lipca 2021 r. w województwie małopolskim działało 1,4 tys. turystycznych obiektów noclegowych, w których znajdowało się 99,3 tys. miejsc noclegowych. Obiekty całoroczne stanowiły 86,9% i oferowano w nich 91,6% ogólnej liczby dostępnych miejsc.

W odniesieniu do stanu wykazanego w końcu lipca 2019 r., kiedy nie było pandemii COVID-19 i jej wpływu na funkcjonowanie branży turystycznej, liczba obiektów zmniejszyła się o 187, a liczba miejsc noclegowych – o 5,6 tys. W porównaniu natomiast ze stanem sprzed roku, ubyły 3 obiekty, ale liczba dostępnych miejsc zwiększyła się o 3,8 tys.

Turyści odwiedzający województwo mogli skorzystać z zakwaterowania w 529 obiektach hotelowych (tj. hotelach, motelach i pensjonatach oraz innych obiektach tego rodzaju), w których mieściło się 54,7 tys. miejsc noclegowych zlokalizowanych w 25,0 tys. pokoi. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba tego typu obiektów zwiększyła się o 3, co spowodowało wzrost liczby miejsc – o 3,2 tys., a liczby pokoi – o 1,4 tys. Pomimo odnotowanych wzrostów rozmiary bazy obiektów hotelowych nadal były mniejsze niż w 2019 r.: obiektów było mniej o 38 (o 6,7%), miejsc noclegowych – o 0,6 tys. (o 1,1%), a pokoi – o 0,6 tys. (o 2,3%).

W strukturze obiektów hotelowych według ich rodzajów największy udział wynoszący 71,5% przypadła na hotele. Znajdowało się w nich 85,3% miejsc noclegowych i 86,6% pokoi zaliczonych do tej grupy obiektów. Najwyższy standard usług oferowano w 21 hotelach oznaczonych 5-cio gwiazdkową kategorią, w których do dyspozycji turystów było 3,9 tys. miejsc noclegowych w 1,9 tys. pokoi. Najwięcej było hoteli, które w ramach kategoryzacji obiektów uzyskały 3 gwiazdki – 215 obiektów mieszczących 20,2 tys. miejsc noclegowych w 9,4 tys. pokoi.

Turystyczne obiekty noclegowe nie wchodzące w skład hotelowych tworzyły grupę złożoną z 16 rodzajów obiektów, określoną jako „pozostałe”. W końcu lipca 2021 r. funkcjonowało 830 takich obiektów i znajdowało się w nich 44,6 tys. miejsc noclegowych. W porównaniu z 2020 r. wystąpił spadek liczby obiektów – o 6, ale liczba miejsc zwiększyła się o 0,6 tys. W odniesieniu do stanu sprzed dwóch lat liczba obiektów była mniejsza o 149 (o 15,2%), a miejsc – o 5,0 tys. (o 10,1%).

Wśród pozostałych obiektów najwięcej było pokoi gościnnych/kwater prywatnych i stanowiły one 47,7%. Ponieważ nie są to obiekty duże, analogiczny udział dotyczący miejsc noclegowych był mniejszy i wyniósł 27,1%. Liczba tych obiektów była o 4 (o 1,0%) mniejsza niż w końcu lipca 2020 r. i o 82 (o 17,2%) w porównaniu ze stanem z 2019 r. Miejsc noclegowych było mniej odpowiednio o 0,1 tys. (o 0,9%) i o 2,0 tys. (o 14,0%).

Tablica 4. Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów

Stan w dniu 31 lipca

Table 4. Tourist accommodation establishments by type

As of 31 July

Rodzaje obiektów Type of facilities	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	
	2020	2021	2020	2021
Ogółem Total	1362	1359	88,1	99,8
Obiekty hotelowe Hotel facilities	526	529	92,8	100,6
Hotele Hotels	365	378	93,4	103,6
Motele Motels	7	5	100,0	71,4
Pensjonaty Boarding houses	78	69	94,0	88,5
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	76	77	88,4	101,3
Pozostałe obiekty Other facilities	836	830	85,4	99,3
Domy wycieczkowe Excursion hostels	6	5	85,7	83,3
Schroniska Shelters	22	21	110,0	95,5
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	4	3	80,0	75,0
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	20	24	80,0	120,0
Ośrodki wczasowe Holiday centres	96	94	91,4	97,9
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	11	11	91,7	100,0
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	53	52	94,6	98,1
Domy pracy twórczej Creative arts centres	7	8	77,8	114,3
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	17	17	89,5	100,0
Kempingi Camping sites	8	10	72,7	125,0
Poła biwakowe Tent camp sites	6	8	66,7	133,3
Hostele Hostels	23	19	74,2	82,6
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	35	37	94,6	105,7
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	400	396	83,7	99,0
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	60	57	75,0	95,0
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	68	68	90,7	100,0

Według stanu w końcu lipca 2021 r. turystyczny obiekt noclegowy dysponował przeciętnie 73 miejscami. Największymi obiektami były zakłady uzdrowiskowe, w których na 1 obiekt przypadało 138 miejsc noclegowych. Przeciętną wynoszącą ponad 100 miejsc odnotowano także w hotelach i hostelach. Najmniejsze były kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne/kwatery prywatne.

Tablica 5. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów
Stan w dniu 31 lipca

Table 5. Bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities
As of 31 July

Rodzaje obiektów Type of facilities	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Przypadające na 1 obiekt Per facility	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem Total	95474	99298	91,0	104,0	70,1	73,1
Obiekty hotelowe Hotel facilities	51439	54680	93,1	106,3	97,8	103,4
Hotele Hotels	42897	46645	94,2	108,7	117,5	123,4
Motele Motels	291	217	100,0	74,6	41,6	43,4
Pensjonaty Boarding houses	3437	3244	92,3	94,4	44,1	47,0
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	4814	4574	84,0	95,0	63,3	59,4
Pozostałe obiekty Other facilities	44035	44618	88,7	101,3	52,7	53,8
Domy wycieczkowe Excursion hostels	389	297	86,4	76,3	64,8	59,4
Schroniska Shelters	1429	1276	127,8	89,3	65,0	60,8
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	281	118	74,9	42,0	70,3	39,3
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	1189	1430	80,8	120,3	59,5	59,6
Ośrodki wczasowe Holiday centres	8190	7835	91,4	95,7	85,3	83,4
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	910	869	95,9	95,5	82,7	79,0
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	4772	4610	95,3	96,6	90,0	88,7
Domy pracy twórczej Creative arts centres	228	253	76,5	111,0	32,6	31,6
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	1262	1262	102,9	100,0	74,2	74,2
Kempingi Camping sites	785	696	97,6	88,7	98,1	69,6
Pola biwakowe Tent camp sites	280	565	48,7	201,8	46,7	70,6
Hostele Hostels	1997	2462	63,7	123,3	86,8	129,6
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	4861	5114	96,2	105,2	138,9	138,2
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	12183	12072	86,8	99,1	30,5	30,5
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	1034	992	71,0	95,9	17,2	17,4
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	4245	4767	89,5	112,3	62,4	70,1

2.2. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych

2.2. Occupancy of tourist accommodation establishments

W 2021 r. z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych skorzystało 3195,2 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba turystów wzrosła o 806,1 tys. (o 33,7%), ale była o 2402,3 tys. (o 42,9%) mniejsza niż w 2019 r.

Tablica 6. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych
Table 6. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments

Rodzaje obiektów Type of facilities	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1 miejsce noclegowe For 1 bed place	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem Total	2389,1	3195,2	42,7	133,7	25	32
Obiekty hotelowe Hotel facilities	1723,7	2361,4	40,8	137,0	34	43
Hotele Hotels	1504,7	2093,6	40,4	139,1	35	45
Motele Motels	5,1	7,4	43,7	143,6	18	34
Pensjonaty Boarding houses	78,8	90,9	53,6	115,4	23	28
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	135,0	169,6	39,5	125,6	28	37
Pozostałe obiekty Other facilities	665,5	833,8	48,5	125,3	15	19
Domy wycieczkowe Excursion hostels	2,1	2,0	50,4	96,1	5	7
Schroniska Shelters	62,1	72,7	68,1	116,9	43	57
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	4,2	2,6	26,1	61,6	15	22
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	10,1	16,9	30,5	167,7	8	12
Ośrodki wczasowe Holiday centres	118,7	153,9	54,0	129,7	14	20
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	11,9	16,4	42,0	137,8	13	19
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	85,0	101,2	51,8	119,0	18	22
Domy pracy twórczej Creative arts centres	3,5	4,2	51,3	120,1	15	17
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	18,5	33,4	64,3	180,7	15	26
Kempingi Camping sites	12,1	11,4	62,3	94,4	15	16
Pola biwakowe Tent camp sites	2,1	2,3	49,4	111,9	7	4
Hostele Hostels	64,0	77,7	31,1	121,4	32	32
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	52,8	78,6	47,6	148,8	11	15
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	155,4	173,1	55,2	111,4	13	14
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	10,4	8,9	67,5	85,6	10	9
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	52,7	78,7	37,2	149,3	12	17

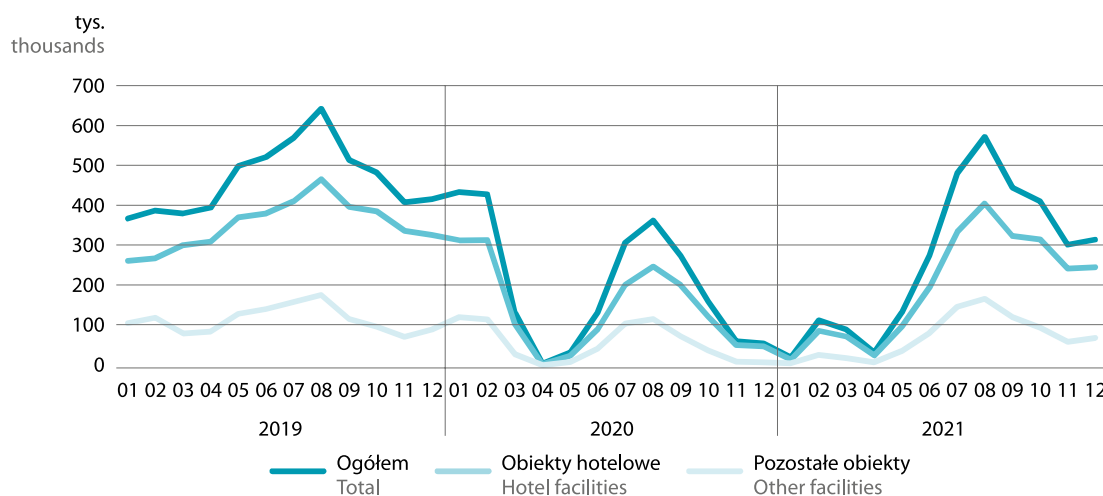
W obiektach hotelowych zatrzymało się 2361,4 tys. turystów – o 637,8 tys. (o 37,0%) więcej niż w poprzednim roku, jednak o 1864,4 tys. (o 44,1%) mniej niż przed dwoma laty. Większość z nich (88,7%) wybrało nocleg w hotelach, w których dostępnych było najwięcej miejsc noclegowych. W pozostałych obiektach noclegowych z zakwaterowania skorzystało 833,8 tys. osób – o 168,3 tys. (o 25,3%) więcej niż rok wcześniej, natomiast o 537,8 tys. (o 39,2%) mniej niż w 2019 r. Nocowali oni głównie w: pokojach gościnnych/kwaterach prywatnych (20,8%), ośrodkach wczasowych (18,5%) oraz ośrodkach szkoleniowo wypoczynkowych (12,1%).

Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej:

$$\frac{\text{liczba korzystających z noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

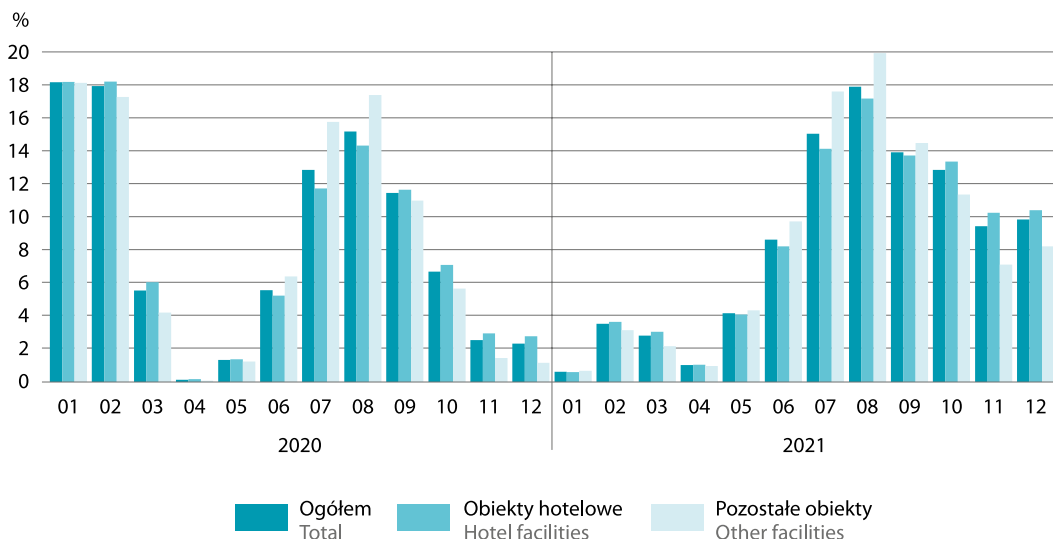
W 2021 r. średnio z 1 miejsca noclegowego skorzystało 32 turystów – w poprzednim roku 25, a przed dwoma laty 53. Wyższy wskaźnik odnotowano w: schroniskach – 57, hotelach – 45 i motelach – 34.

Wykres 18. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy
Chart 18. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months

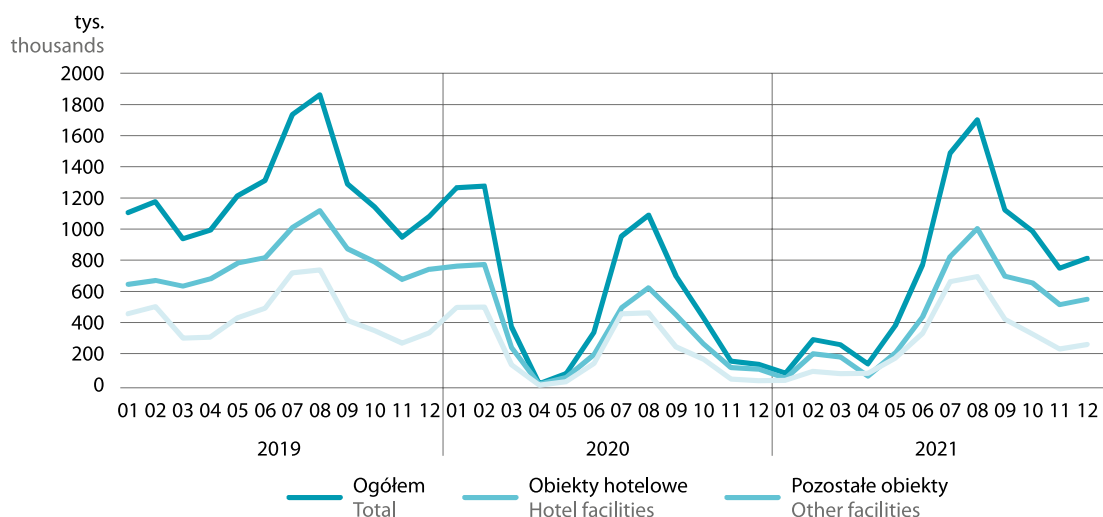
Począwszy od marca 2020 r. liczba osób korzystających z noclegów w znacznej mierze kształtowała się pod wpływem pandemii. Duże znaczenie miały restrykcje ograniczające dostępność obiektów dla turystów. Zachowane zostały jednak pewne tendencje świadczące o sezonowości ruchu turystycznego. Wzmógł się ruch turystyczny obserwowano w wakacyjnych miesiącach letnich (w lipcu i sierpniu). W miesiącach tych w 2021 r. odnotowano 33,0% ogólnej liczby korzystających z noclegów w ciągu całego roku, przy czym w obiektach hotelowych – 31,4%, a w pozostałych – 37,6%. Rok wcześniej udziały te kształtowały się odpowiednio: 28,1%, 26,1%, 33,2%. Ponieważ w miesiące letnie były także okresem wygaszania pandemii kumulacja turystów w obiektach noclegowych w tym czasie była większa niż w 2019 r., kiedy to w tych dwóch miesiącach łącznie odnotowano 21,7% korzystających z noclegów w ciągu roku, w samych obiektach hotelowych – 20,8%, a w grupie pozostałych – 24,5%.

Wykres 19. Struktura korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy
 Chart 19. Structure of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by months

W turystycznych obiektach noclegowych w 2021 r. udzielono 8823,2 tys. noclegów – o 1981,5 tys. (o 29,0%) więcej niż rok wcześniej, ale w porównaniu z 2019 r. liczba ta była mniejsza o 6032,3 tys. (o 40,6%). Ponad połowę (52,7%) stanowiły noclegi udzielone w hotelach. Dużą liczbą udzielonych noclegów charakteryzowały się także: zakłady uzdrowskowe (11,1%), ośrodki wczasowe (7,1%) oraz pokoje gościnne/kwatery prywatne (6,8%).

Wykres 20. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy
 Chart 20. Overnight stays in tourist accommodation establishments by months

Tablica 7. Udzielone noclegi i średnia długość pobytu w turystycznych obiektach noclegowych
 Table 7. Overnight stays and average length of stay in tourist accommodation establishments

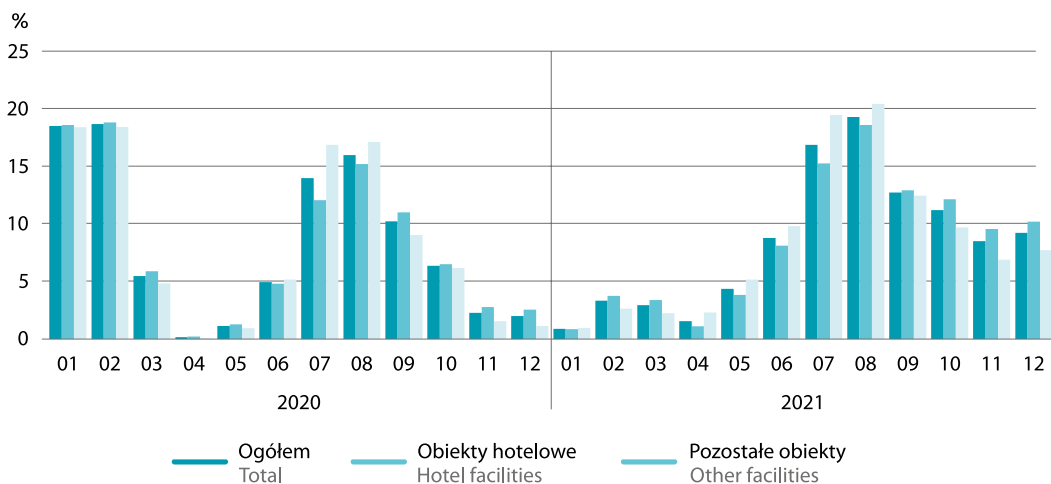
Rodzaje obiektów Type of facilities	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Średnia długość pobytu turysty w nocach Average length of stay of tourists in nights	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem Total	6841,8	8823,2	46,1	129,0	2,9	2,8
Obiekty hotelowe Hotel facilities	4115,4	5409,5	43,4	131,4	2,4	2,3
Hotele Hotels	3482,4	4653,3	42,6	133,6	2,3	2,2
Motele Motels	13,8	16,9	52,1	122,3	2,7	2,3
Pensjonaty Boarding houses	265,1	289,6	56,7	109,2	3,4	3,2
Inne obiekty hotelowe Other hotel facilities	354,1	449,8	42,9	127,0	2,6	2,7
Pozostałe obiekty Other facilities	2726,4	3413,7	50,8	125,2	4,1	4,1
Domy wycieczkowe Excursion hostels	10,6	11,1	50,1	105,0	5,2	5,6
Schroniska Shelters	106,6	118,7	76,5	111,4	1,7	1,6
Schroniska młodzieżowe Youth hostels	11,2	7,0	32,7	62,7	2,7	2,7
Szkolne schroniska młodzieżowe School youth hostels	30,5	45,8	36,7	150,0	3,0	2,7
Ośrodki wczasowe Holiday centres	548,1	624,3	59,1	113,9	4,6	4,1
Ośrodki kolonijne Holiday youth centres	56,8	67,4	52,9	118,7	4,8	4,1
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Training-recreational centres	348,7	398,6	59,7	114,3	4,1	3,9
Domy pracy twórczej Creative arts centres	17,2	20,7	57,5	120,2	4,9	4,9
Zespoły domków turystycznych Complexes of tourist cottages	57,8	89,4	76,4	154,7	3,1	2,7
Kempingi Camping sites	23,7	23,4	53,6	98,7	2,0	2,0
Pola biwakowe Tent camp sites	6,3	6,9	48,0	109,8	3,0	3,0
Hostele Hostels	135,8	154,8	31,2	114,0	2,1	2,0
Zakłady uzdrowiskowe Health establishments	586,7	982,2	41,2	167,4	11,1	12,5
Pokoje gościnne/kwatery prywatne Rooms for rent/guest rooms	573,5	597,0	58,5	104,1	3,7	3,4
Kwatery agroturystyczne Agrotourism lodgings	34,2	27,2	67,0	79,6	3,3	3,1
Pozostałe niesklasyfikowane Other not classified facilities	178,7	239,3	43,4	133,9	3,4	3,0

Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej:

$$\frac{\text{liczba udzielonych noclegów}}{\text{liczba miejsc noclegowych}}$$

Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej, będący miarą natężenia ruchu turystycznego, wyniósł 89 i był o 17 wyższy niż w 2020 r., w którym w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek wynoszący 70. Najwyższą wartością wskaźnika charakteryzowały się zakłady uzdrowiskowe, w których na 1 miejsce noclegowe przypadają 192 udzielone noclegi. Wartość wyższa od przeciętnej dla województwa wystąpiła poza tym w: hotelach (100), obiektach określonych jako inne obiekty hotelowe (98), schroniskach (93) oraz pensjonatach (89).

Wykres 21. Struktura udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy
Chart 21. Structure of overnight stays in tourist accommodation establishments by months

W latach 2020 (bez stycznia i lutego) i 2021 w strukturze udzielonych noclegów według miesięcy, podobnie jak w przypadku korzystających, zauważalna jest większa niż w 2019 r. kumulacja w miesiącach wakacyjnych (lipiec i sierpień). Udział noclegów udzielonych w tych miesiącach w 2021 r. wyniósł 36,3%; w obiektach hotelowych – 33,9%, a w pozostałych – 40,0%. W 2020 r. odpowiednio: 30,0%, 27,3%, 34,1%, a w 2019 r. – 24,3%, 22,5%, 27,4%.

W 2021 r. (tak jak i w 2020 r.) średni czas pobytu 1 turysty w obiekcie noclegowym wyniósł 3 noce. W obiektach hotelowych 1 osoba skorzystała średnio z 2 noclegów, a w pozostałych – z 4. Najdłużej przebywali turyści w zakładach uzdrowiskowych – 12 nocy, ale decydująca była tu specyfika działalności tego typu obiektów.

W przypadku obiektów hotelowych do opisu ruchu turystycznego może posłużyć także informacja na temat wynajętych pokoi i stopnia ich wykorzystania. Liczba wynajętych pokoi w hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych stanowi sumę pokoi wynajętych w każdym dniu działalności obiektu, bez względu na liczbę turystów nocujących w tych pokojach.

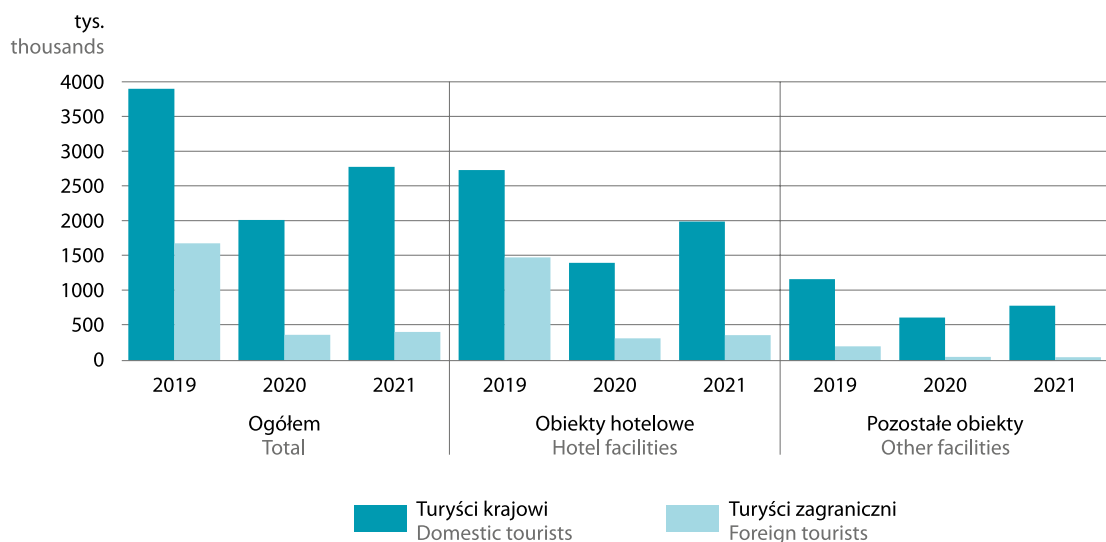
W 2021 r. we wszystkich obiektach hotelowych wynajęto 2813,0 tys. pokoi. Liczba ta była o 672,3 tys. (o 31,4%) większa niż w 2020 r., ale o 2344,9 tys. (45,5%) mniejsza niż w 2019 r. W hotelach wynajęto 2441,4 tys. pokoi co stanowiło 86,8% ogólnej liczby pokoi wynajętych w obiektach hotelowych. Dla innych obiektów hotelowych udział ten wyniósł 8,0%, dla pensjonatów – 4,9%, a dla moteli – 0,3%.

W 2021 r. w województwie małopolskim wśród korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych było 2785,5 tys. turystów krajowych (87,2%). Ich liczba w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o 763,4 tys. (o 37,8%), ale była o 1127,8 tys. (o 28,8%) mniejsza niż w 2019 r. Turystom tym udzielono 7822,3 tys. noclegów (88,7% ogólnej liczby udzielonych noclegów) – o 1908,9 tys. (o 32,3%) więcej niż w 2020 r., ale o 2928,2 tys. (o 27,2%) mniej niż w 2019 r. Większość z nich – 1760,4 tys. osób (63,2%) – na

miejsce noclegu wybrało hotele. W obiektach tych wynajęto im 2000,4 tys. pokoi (85,9% wynajętych turystom z Polski) i udzielono 3872,9 tys. noclegów (49,5%). W grupie pozostałych obiektów najczęściej turystów krajowych skorzystało z zakwaterowania w pokojach gościnnych/kwaterach prywatnych – 164,1 tys. osób (5,9% ogólnej liczby turystów z Polski), którym udzielono 565,7 tys. noclegów (7,2%).

Wykres 22. Korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miejsca stałego zamieszkania turystów

Chart 22. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by place of permanent residence of tourists

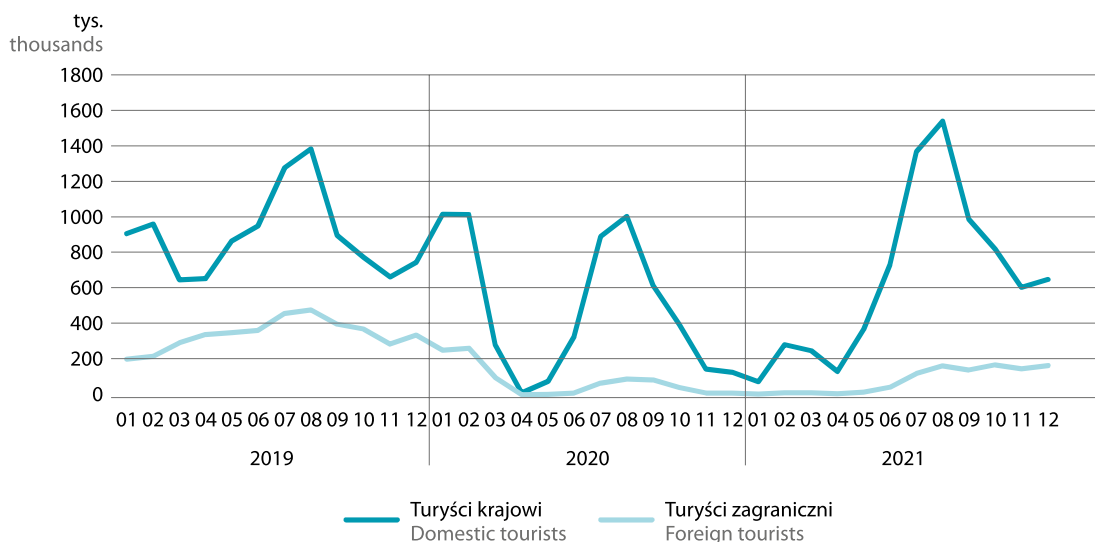
Województwo małopolskie w 2021 r. odwiedziło 409,7 tys. turystów zagranicznych (12,8% ogólnej liczby turystów), tj. o 42,7 tys. (o 11,6%) więcej niż w roku poprzednim. Ponieważ przyjazdy obcokrajowców do Polski zostały znacznie ograniczone w wyniku pandemii – w 2021 r. z zakwaterowania w turystycznych obiektach noclegowych w województwie skorzystało ich o 1274,5 tys. (o 75,7%) mniej niż w 2019 r. Liczba noclegów udzielonych obcokrajowcom w 2021 r. wyniosła 1001,0 tys. (11,3% ogólnej liczby udzielonych noclegów) i była o 72,6 tys. (o 7,8%) większa niż w 2020 r., ale w porównaniu z 2019 r. zmniejszyła się o 3104,1 tys. (o 75,6%).

Turyści zagraniczni, podobnie jak i krajowi, w zdecydowanej większości nocowali w hotelach – 333,2 tys. osób (81,3% ogólnej liczby turystów zagranicznych). W obiektach tych stanowili 15,9% wszystkich osób zakwaterowanych – o 3,0 p. proc. mniej niż przed rokiem i o 20,2 p. proc. mniej niż przed dwoma laty. Wynajęto im 441,1 tys. pokoi, w których udzielono 780,4 tys. noclegów (78,0% noclegów udzielonych obcokrajowcom). W porównaniu z rokiem poprzednim liczby te wzrosły odpowiednio o 52,4 tys. (o 13,5%) i o 87,9 tys. (o 12,7%), natomiast w porównaniu z 2019 r. były mniejsze o 1368,1 tys. (o 75,6%) i o 2423,8 (o 75,6%).

Największe udziały obcokrajowców wśród korzystających z noclegów odnotowano na kempingach – 34,0% i w hostelach – 22,6%. Analogiczne udziały dotyczące udzielonych im noclegów w tych obiektach wyniosły – 34,8% i 28,3%.

Wykres 23. Udzielone noclegi turystom krajowymi i zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych według miesięcy

Chart 23. Overnight stays of domestic and foreign tourists in tourist accommodation establishments by months

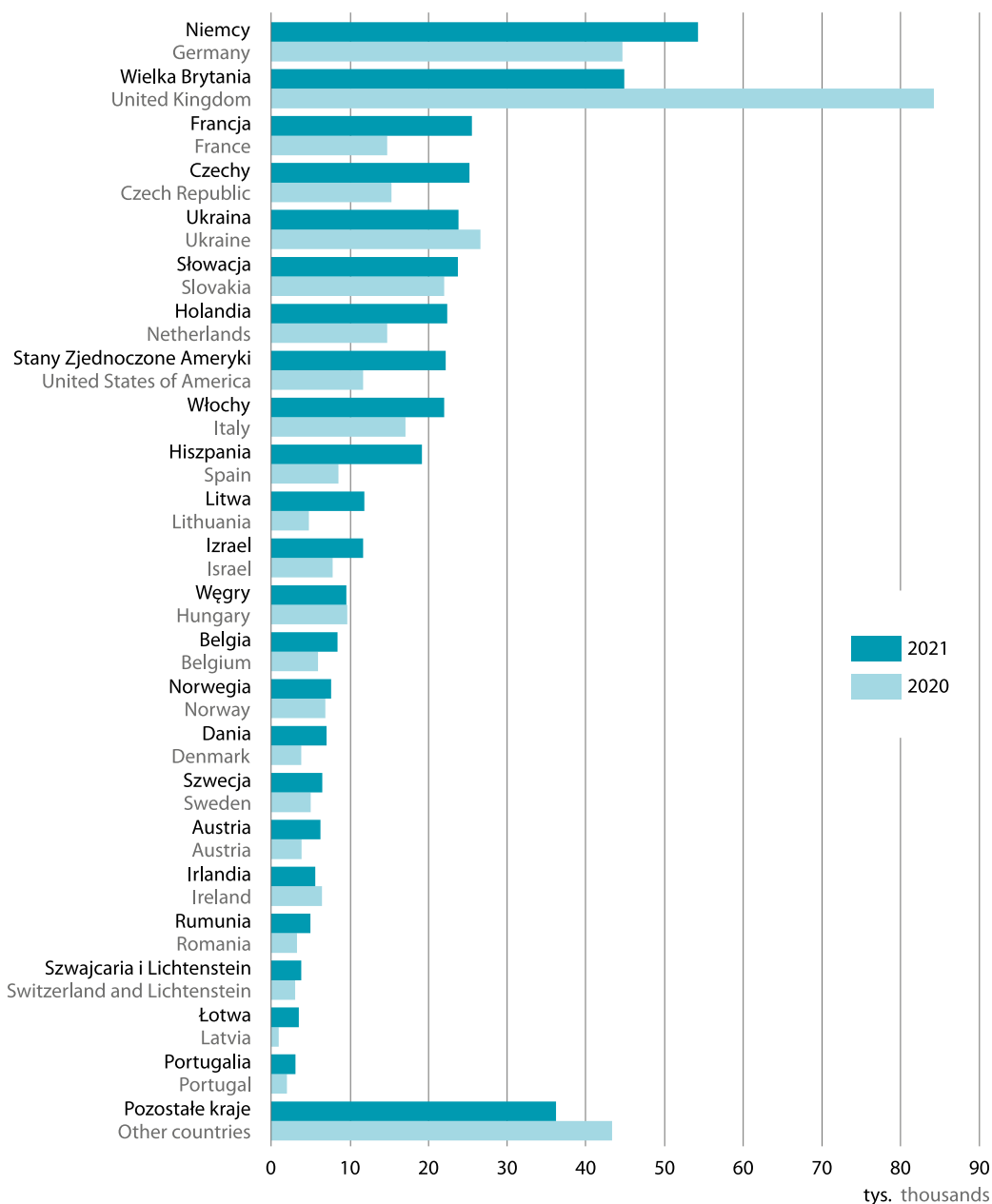
W 2021 r. wśród turystów zagranicznych, przybyłych do województwa małopolskiego, 87,8% (359,9 tys.) stanowiły osoby, które na stałe mieszkały na kontynencie europejskim. Większość z nich – 75,6% (272,0 tys.), pochodziła z krajów członkowskich Unii Europejskiej. W tej grupie największe udziały mieli turyści z Niemiec – 20,0% (54,3 tys.), Francji – 9,4% (25,5 tys.) oraz Czech – 9,3% (25,2 tys.). Z pozostałych krajów europejskich najliczniejsze grupy turystów przybyły z Wielkiej Brytanii – 12,5% korzystających z noclegów Europejczyków (44,9 tys. osób), Ukrainy – 6,6% (23,8 tys.) oraz Norwegii – 2,1% (7,6 tys.).

Województwo małopolskie było atrakcyjnym miejscem pobytu także dla turystów, których stałym miejscem zamieszkania były kraje położone w Azji. W 2021 r. w turystycznych obiektach noclegowych zlokalizowanych w województwie skorzystało z noclegu 20,5 tys. osób z tego kontynentu. Stanowili oni 5,0% ogólnej liczby obcokrajowców przybyłych do województwa. Najliczniej reprezentowani byli przez mieszkańców Izraela – 11,7 tys. osób (57,0% turystów z Azji).

W obiektach turystycznych województwa podejmowano także turystów z Ameryki Północnej – 23,6 tys. osób (5,8% ogólnej liczby turystów zagranicznych). Przybyli oni głównie ze Stanów Zjednoczonych Ameryki – 22,2 tys. turystów (94,2%). Wśród korzystających z noclegów byli również mieszkańcy Ameryki Południowej – 2,2 tys. osób reprezentowanych głównie przez mieszkańców Meksyku i Brazylii, którzy stanowili odpowiednio 26,2% i 24,6%. Z Afryki przybyło 1,2 tys. osób, a z Australii i Oceanii – 0,8 tys.

Wykres 24. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według miejsca stałego zamieszkania

Chart 24. Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by place of permanent residence

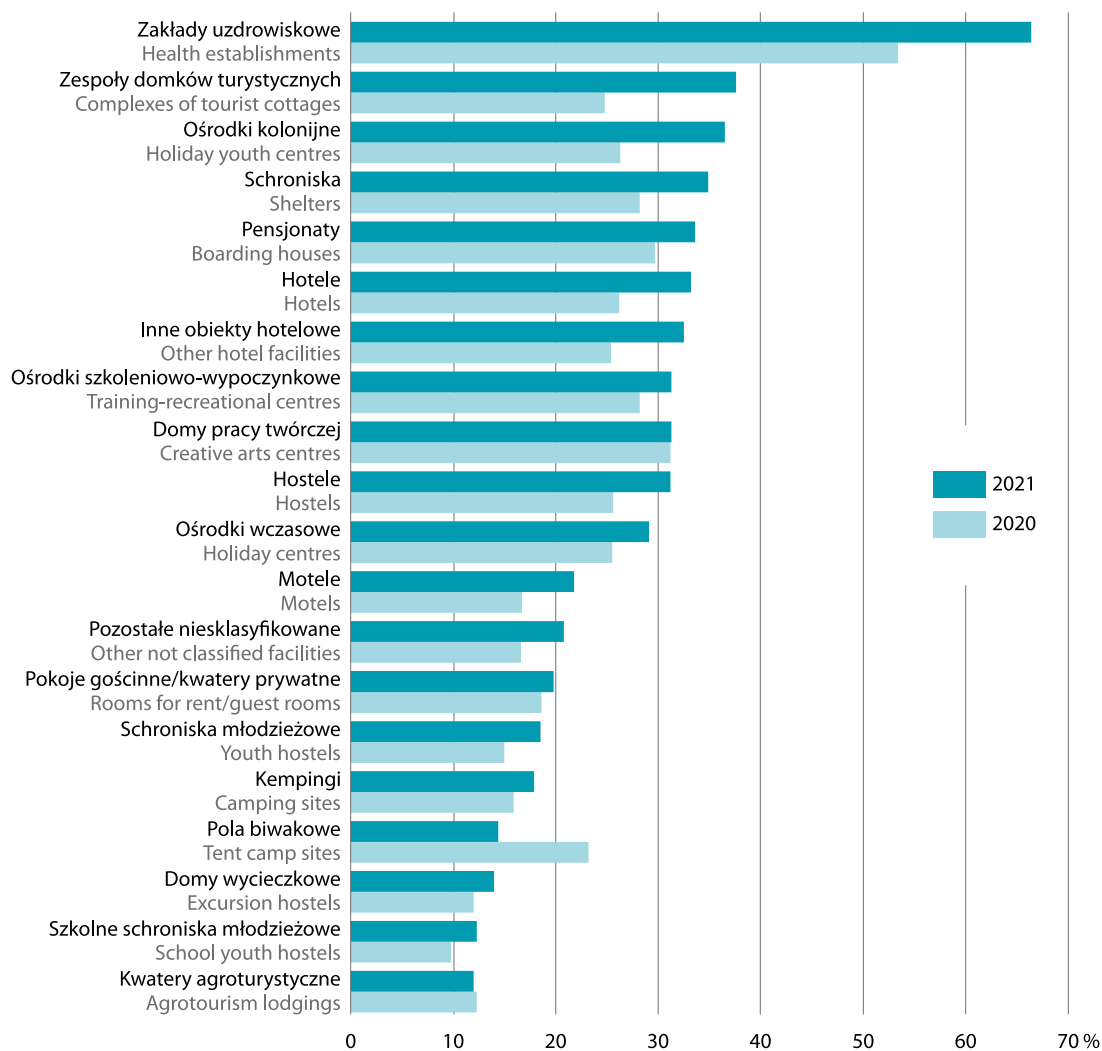
Uwaga. Kraje posortowano malejąco według liczby turystów zagranicznych w 2021 r.

Note. Countries were sorted in descending order by the number of foreign tourists in 2021.

W 2021 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych łącznie we wszystkich turystycznych obiektach noclegowych wyniósł 31,9% (rok wcześniej – 25,7%, a dwa lata temu – 43,0%). W przypadku grupy obiektów hotelowych odnotowano wskaźnik 33,1% (26,3% i 49,3%). Wykorzystanie pozostałych obiektów ukształtowało się na poziomie 30,3% (24,8% i 35,0%). Najwyższe wykorzystanie miejsc odnotowano w zakładach uzdrowiskowych – 66,4%. Najniższy wynik uzyskały kwatery agroturystyczne – 12,0%.

Wykres 25. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów obiektów

Chart 25. Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by type of facilities

Uwaga. Rodzaje obiektów posortowano malejąco według stopnia wykorzystania miejsc w 2021 r.

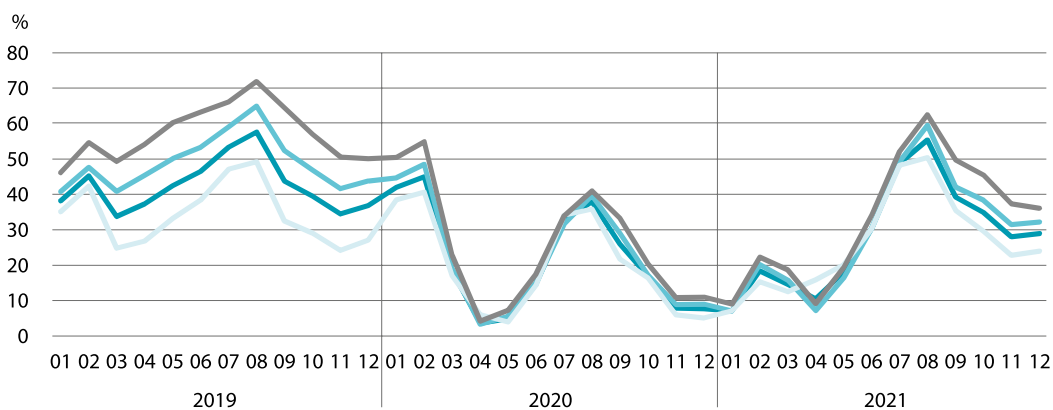
Note. Types of facilities were sorted in descending order by the occupancy rate of bed places in 2021.

W 2021 r. najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych (liczony dla wszystkich obiektów ogółem) uzyskano w sierpniu – 55,6%. W obiektach hotelowych najwyższe wykorzystanie miejsc, również w tym miesiącu, wyniosło 59,7%. Wśród nich najlepiej wykorzystane były pensjonaty – 62,6%. Dla grupy pozostałych obiektów omawiany wskaźnik osiągnął sierpniową wartość maksymalną na niższym poziomie – 50,6%. Jednak w tej grupie znajdowało się 6 rodzajów obiektów, w których wykorzystanie miejsc przekroczyło nie tylko przeciętną dla pozostałych obiektów, ale także średnią dla obiektów ogółem. W obiektach tych omawiany wskaźnik mieścił się w zakresie od 56,6% (w domach pracy twórczej) do 83,1% (w zakładach uzdrowiskowych).

Rozpiętość pomiędzy najwyższym sierpniowym stopniem wykorzystania miejsc noclegowych a najniższym, jaki odnotowano w styczniu, wyniosła 48,3 p. proc. W obiektach hotelowych różnica ta wyniosła 52,4 p. proc., a w pozostałych obiektach – 43,3 p. proc.

Wykres 26. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych według miesięcy

Chart 26. Occupancy rate of tourist accommodation establishments by months

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych:

Occupancy rate of bed places:

- ogółem
total
- w obiektach hotelowych
in hotel facilities
- w pozostałych obiektach
in other facilities
- Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych
Occupancy rate of rooms in hotel facilities

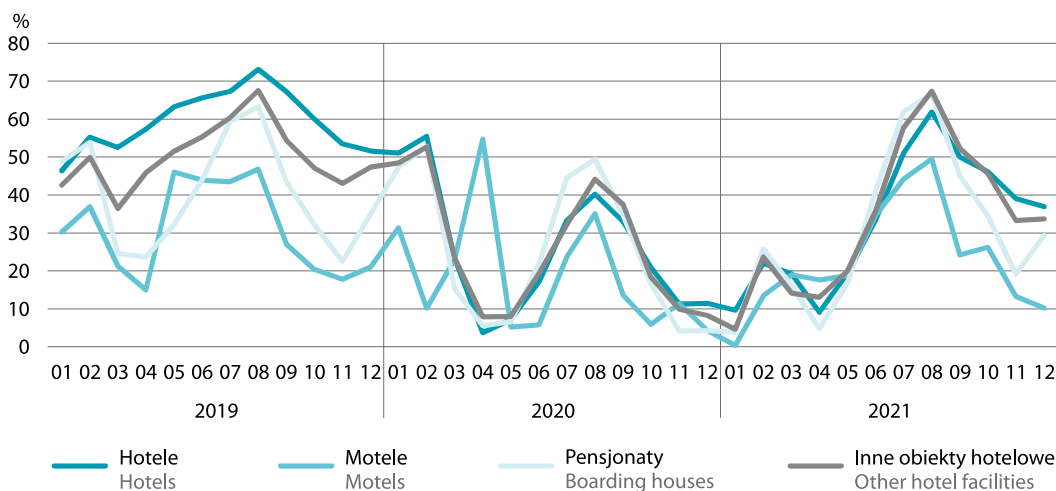
Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych:

$$\frac{\text{liczba wynajętych pokoi}}{\text{nominalna liczba pokoi}}$$

Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych w 2021 r. wyniósł 37,2% i był o 7,7 p. proc. wyższy niż rok wcześniej, ale o 20,5 p. proc. niższy niż dwa lata temu. Najwyższy wskaźnik odnotowano dla obiektów sklasyfikowanych jako inne obiekty hotelowe – 38,7%, a najniższy dla moteli – 23,6%. Dla hoteli średnia roczna wyniosła 37,1%, a dla pensjonatów – 36,8%.

W 2021 r. największe wykorzystanie pokoi w obiektach hotelowych na poziomie 62,7%, uzyskane w sierpniu, było o 53,5 p. proc. wyższe od najmniejszego w styczniu. Miesięczne wykorzystanie pokoi w hotelach mieściło się w zakresie od 9,3% do 62,1%, w motelach – od 0,6% do 49,7%, w pensjonatach – od 4,1% do 66,8%, w innych obiektach hotelowych – od 4,8% do 67,6%. We wszystkich poszczególnych obiektach podane maksymalne miesięczne wykorzystanie osiągnięto w sierpniu a minimalne w styczniu – z wyjątkiem hoteli, w których minimum dotyczyło kwietnia.

Wykres 27. Stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych według rodzajów obiektów i miesięcy
Chart 27. Occupancy rate of rooms in hotel facilities by type of facilities and months

2.3. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych

2.3. Catering units in tourist accommodation establishments

Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie restauracje, bary, stołówki i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu, bez względu na właściciela i dostępność (ogólnodostępne, tylko dla gości). Do barów – zalicza się także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp. Do punktów gastronomicznych zalicza się inne placówki gastronomiczne, np.: smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety (w tym podawanie śniadań).

W końcu lipca 2021 r. na terenie turystycznych obiektów noclegowych funkcjonowały 1063 placówki gastronomiczne. Na terenie obiektów hotelowych znajdowały się 683 placówki (64,3% ogólnej liczby w województwie), a w grupie obiektów sklasyfikowanych jako pozostałe – 380.

Liczba placówek gastronomicznych w końcu lipca 2020 r. w odniesieniu do stanu odnotowanego w 2019 r. była mniejsza o 11,3% (o 129), przy spadku liczby turystycznych obiektów noclegowych o 11,9% (o 184). W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wynoszący 4,5% (46) przy utrzymującym się, ale już nieznacznym spadku liczby obiektów.

W strukturze placówek gastronomicznych według ich rodzajów największy udział miały restauracje – 36,5% (388) oraz stołówki – 34,3% (365). Bary obejmowały 24,7% (263), a punkty gastronomiczne – 4,4% (47).

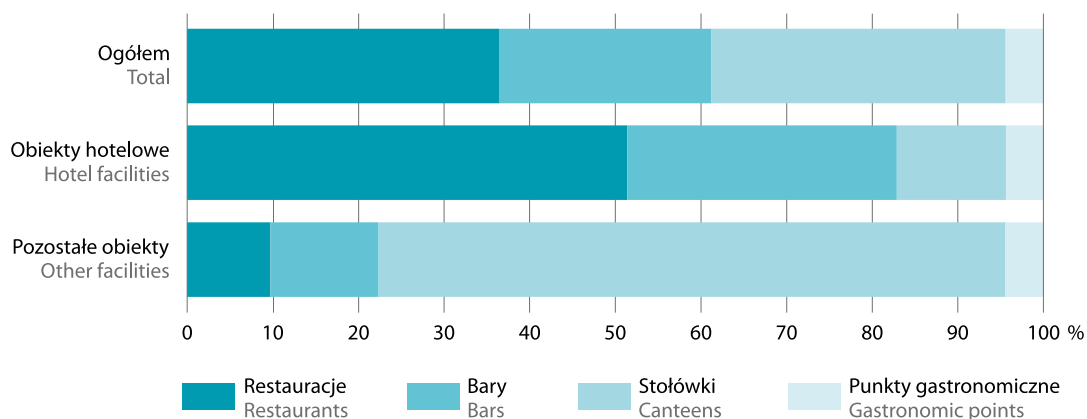
Średnio na 100 turystycznych obiektów noclegowych przypadało 78 placówek gastronomicznych, przy czym w przypadku obiektów hotelowych – 129, a pozostałych obiektów – 46.

Wykres 28. Struktura placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów placówek w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 28. Structure of catering establishments in tourist accommodation establishments by type of establishments in 2021

As of 31 July

2.4. Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo w turystycznych obiektach noclegowych

2.4. Adaptation for disabled persons in tourist accommodation establishments

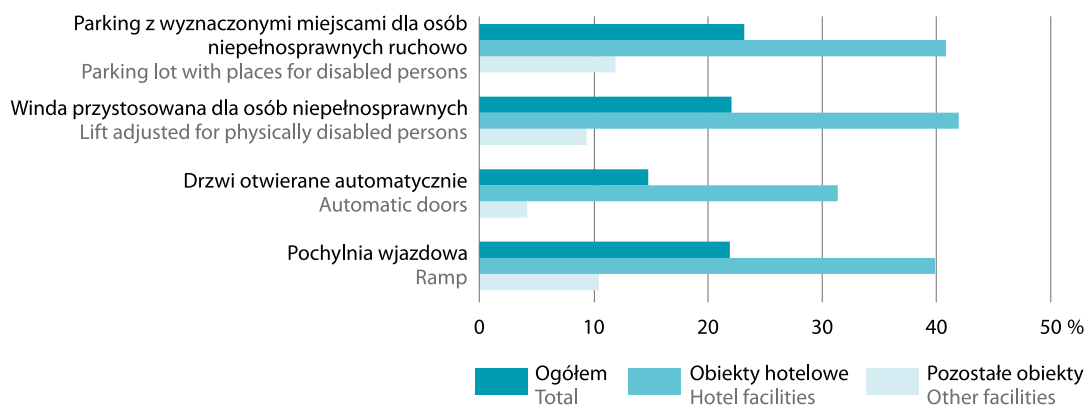
W wielu turystycznych obiektach noclegowych zastosowane zostały rozwiązania mające na celu zwiększenie ich dostępności dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Według stanu w dniu 31 lipca 2021 r. w 298 obiektach znajdowała się pochylnia wjazdowa, 315 – posiadało parking z wyznaczonymi miejscami dla osób niepełnosprawnych, 300 – wyposażonych było w windę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych ruchowo, a 201 – w drzwi automatycznie otwierane.

Wykres 29. Udział obiektów posiadających udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 29. Share of facilities for physically disabled persons in the total number of tourist accommodation establishments in 2021

As of 31 July

W obiektach hotelowych znajdowało się 438 pokoi przystosowanych dla osób niepełnosprawnych ruchowo, co stanowiło 1,8% pokoi udostępnionych turystom w dniu 31 lipca 2021 r. Najwięcej tego typu pokoi znajdowało się w hotelach (383, tj. 87,4%), ale w odniesieniu do ogólnej liczby pokoi w tych obiektach były to średnio 2 pokoje na 100 wszystkich dostępnych. W pensjonatach dla osób niepełnosprawnych ruchowo dostosowano 36 pokoi (2,6%), w innych obiektach hotelowych – 13 (0,7%), a w motelach – 6 (6,6%).

2.5. Zaplecze sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne w turystycznych obiektach noclegowych

2.5. Sports, recreational and rehabilitation facilities in tourist accommodation establishments

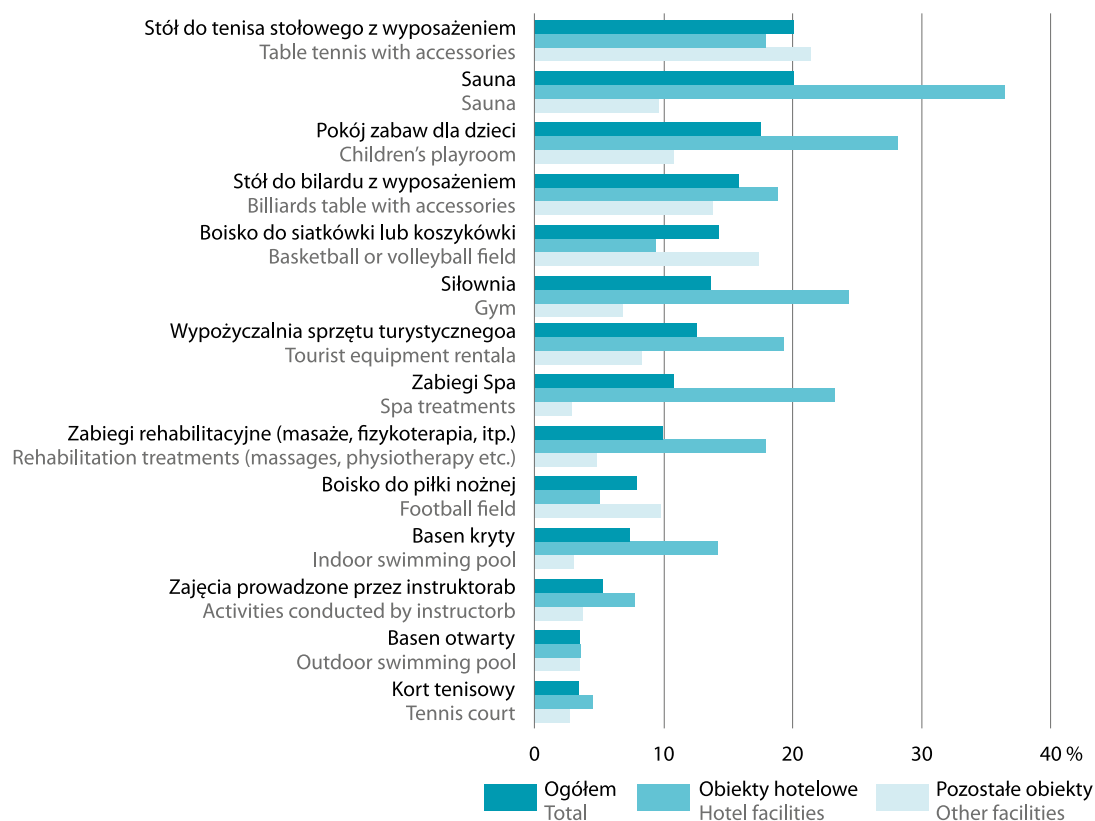
Jednym z kryteriów świadczących o konkurencyjności turystycznych obiektów noclegowych była oferta sposobu spędzania czasu wolnego. Dlatego w wielu obiektach proponowano turystom możliwość korzystania z urządzeń sportowo-rekreacyjnych, jak i z atrakcji mających na celu poprawę urody oraz kondycji zdrowotnej.

Wykres 30. Udział obiektów posiadających wybrane zaplecze sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 30. Share of facilities possessing selected sports, recreational and rehabilitation infrastructure in the total number of tourist accommodation establishments in 2021

As of 31 July

a Np. rowery, nordic walking, narty, łyżwy, rolki. b Np. fitness, joga, aerobik, gimnastyka.

a E.g., bicycles, nordic walking, skiing, ice skating, roller blades. b E.g., fitness, yoga, aerobics, gymnastics.

Według stanu w dniu 31 lipca 2021 r. boiskiem do piłki siatkowej lub koszykowej dysponowały 194 obiekty, a do gry w piłkę nożną – 108. Korty tenisowe znajdowały się w 47 obiektach, basen kryty – w 100, a otwarty – w 48. Stół do tenisa stołowego z wyposażeniem dostępny był w 273 obiektach, a do bilardu – w 215. W 186 obiektach można było skorzystać z siłowni, w 33 – zagrać w kręgle, a w 19 – w mini golfa. Dodatkowo w 171 obiektach istniały wypożyczalnie sprzętu turystycznego (np. rowerów, kijków do nordic walking, nart, łyżew, rolek), a sprzętu pływającego – w 22, natomiast przy 12 utrzymywane były stadniny koni. Ponadto w ramach propagowania turystyki rodzinnej w 239 obiektach zorganizowany był pokój zabaw dla dzieci.

Zabiegi spa proponowano w 147 obiektach, sauna dostępna była – w 273, a solarium – w 26. Zajęcia prowadzone przez instruktora (np. fitness, joga, aerobik, gimnastyka) znalazły się w ofercie 72 obiektów. W 135 obiektach można było skorzystać z zabiegów rehabilitacyjnych (masaże, fizykoterapia itp.).

2.6. Zaplecze konferencyjne w turystycznych obiektach noclegowych

2.6. Conference facilities in tourist accommodation establishments

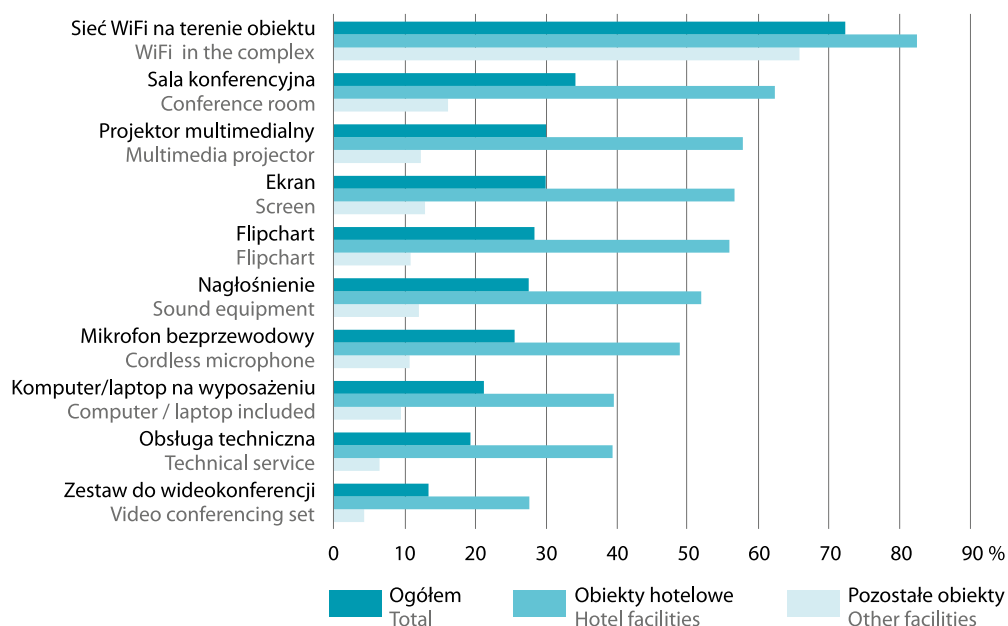
Organizatorzy kongresów, spotkań biznesowych, czy też różnego typu szkoleń, często decydują się na wybór zaplecza konferencyjnego zlokalizowanego bezpośrednio w turystycznych obiektach noclegowych stwarzając jednocześnie uczestnikom możliwość integracji i relaksu.

Wykres 31. Udział obiektów posiadających zaplecze konferencyjne w ogólnej liczbie turystycznych obiektów noclegowych w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 31. Share of facilities possessing conference infrastructure in the total number of tourist accommodation establishments in 2021

As of 31 July

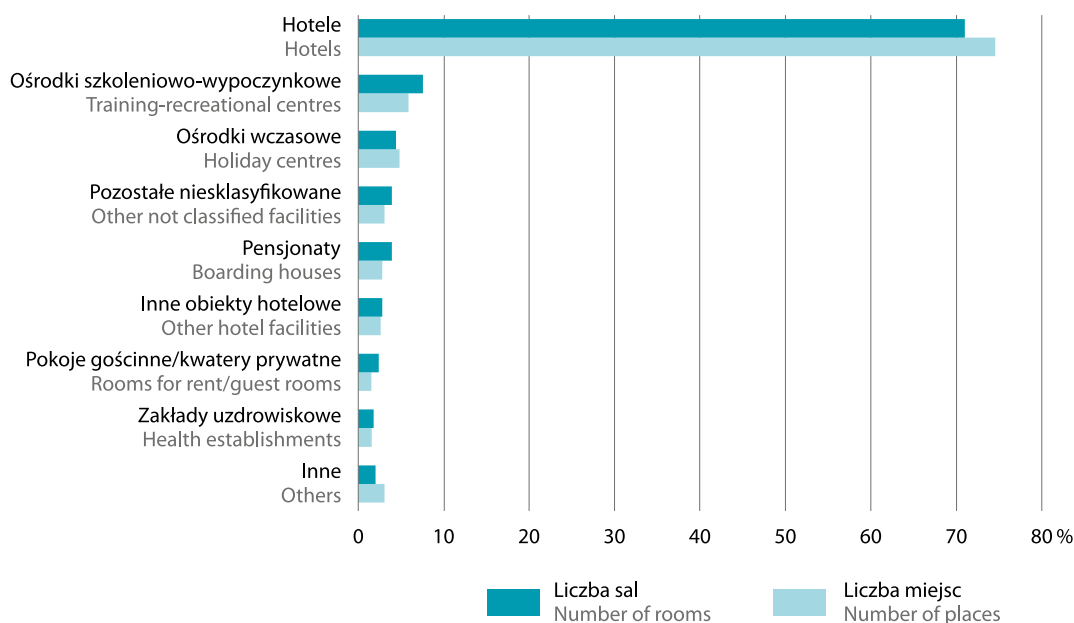
W końcu lipca 2021 r. w 463 obiektach mieściło się 989 sal konferencyjnych o łącznej liczbie 63,3 tys. miejsc. Większością sal dysponowały hotele – w 274 obiektach znajdowały się 702 sale (47,2 tys. miejsc). W 39 ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych było 75 sal konferencyjnych (3,7 tys. miejsc), a w 26 ośrodkach wczasowych – 44 sale (3,1 tys. miejsc). Przeciętnie na 1 salę konferencyjną przypadają 64 miejsca. Największe sale, ze średnią wynoszącą 168 i 146, przygotowano odpowiednio w zespołach domków turystycznych i ośrodkach kolonijnych.

Obiekty noclegowe były także wyposażone w sprzęt ułatwiający prowadzenie spotkań, konferencji lub szkoleń. Ekran dostępny był w 406 obiektach, flipchart (tablica suchościeralna) – w 385, projektor multimedialny – w 407, nagłośnienie – w 374, mikrofon bezprzewodowy – w 347, zestaw do videokonferencji – w 182. Dostęp do sieci WiFi na terenie obiektu możliwy był w 980 obiektach, a komputer/laptop na wyposażeniu znajdował się w 288.

Wykres 32. Struktura liczby sal i miejsc w salach konferencyjnych według rodzajów obiektów w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 32. Structure of the number of rooms and places in conference rooms by type of facilities in 2021
As of 31 July

Rozdział 3

Chapter 3

Turystyka w województwie małopolskim w przekroju powiatowym

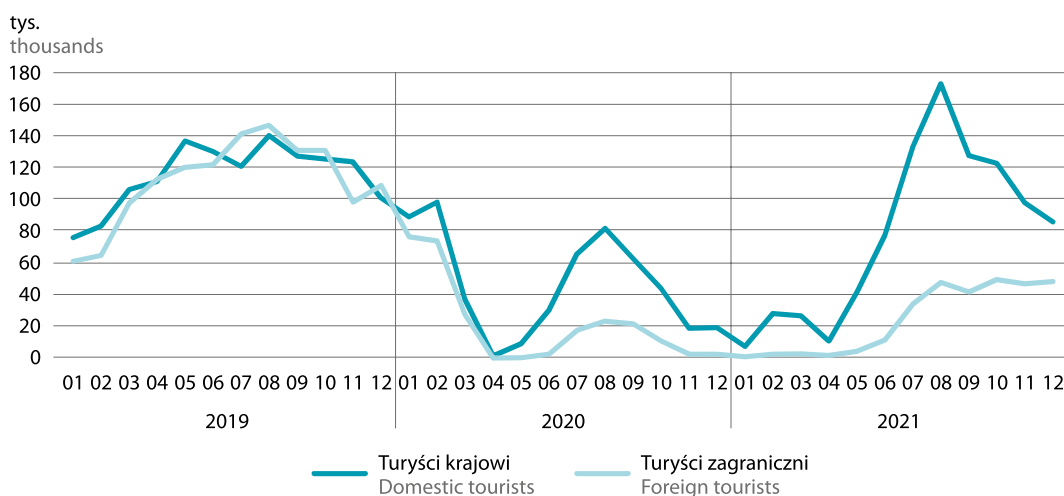
Tourism in Małopolskie Voivodship by powiats

Od lat centrum turystycznym województwa jest Kraków, który przyciąga turystów bogactwem zabytków jak i ogromnym potencjałem kulturalnym i gospodarczym. W końcu lipca 2021 r. na terenie stolicy województwa działalność prowadziły 243 turystyczne obiekty noclegowe (17,9% bazy noclegowej województwa), w których znajdowało się 30,0 tys. miejsc noclegowych (30,2% miejsc w województwie). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba obiektów wzrosła o 5, co spowodowało wzrost liczby miejsc o 1,8 tys. Nadal jednak krakowska baza turystyczna była mniejsza niż w 2019 r., czyli w okresie przed pandemią, o 32 obiekty i 3,6 tys. miejsc.

Większość obiektów (63,8%) stanowiły hotele – 155 obiektów (22,7 tys. miejsc noclegowych, 10,9 tys. pokoi), z których 13 (2,5 tys. miejsc, 1,2 tys. pokoi) oznaczonych było najwyższą 5-gwiazdkową kategorią. Najwięcej było hoteli o standardzie 3-gwiazdkowym – 76 obiektów (8,3 tys. miejsc, 3,9 tys. pokoi). Kategorię 4-gwiazdkową posiadało 45 obiektów (8,8 tys. miejsc, 4,3 tys. pokoi).

W 2021 r. w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie zatrzymało się 1228,2 tys. osób – o 410,0 tys. (o 50,1%) więcej niż w 2020 r., ale o 1499,1 tys. (o 55,0%) mniej niż w 2019 r. Z zakwaterowania w Krakowie skorzystało 38,4% wszystkich turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim. Nocleg w Krakowie wybrało 935,8 tys. turystów krajowych i 292,4 tys. zagranicznych, odpowiednio o 67,5% i o 12,7% więcej niż w poprzednim roku, natomiast w porównaniu z 2019 r. mniej o 32,5% i o 78,2%. W strukturze turystów korzystających z bazy noclegowej w Krakowie, według miejsca stałego zamieszkania, zmniejszył się udział obcokrajowców – w 2021 r. wyniósł 23,8%, podczas gdy w 2020 r. – 31,7%, a w 2019 r. – 49,1%.

Wykres 33. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy
Chart 33. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments in Kraków by months

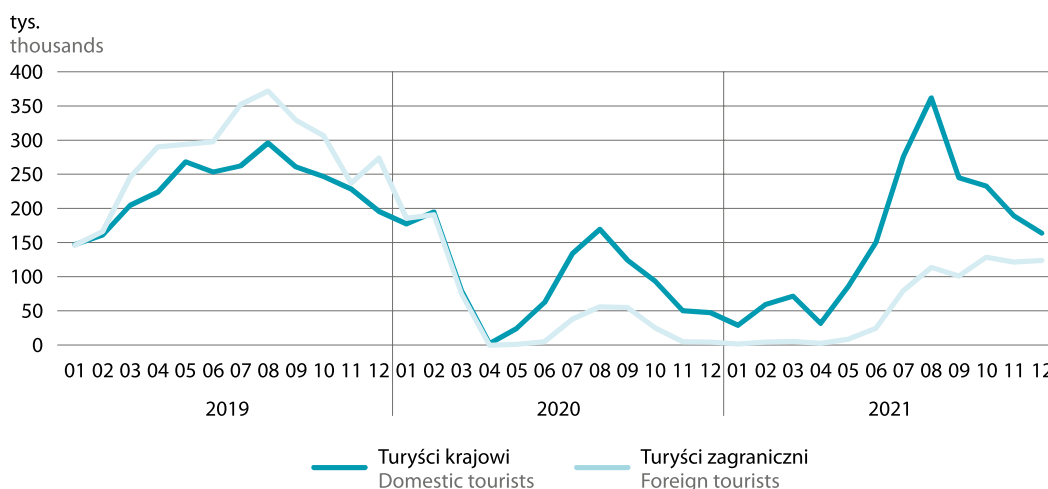
Najliczniejsze grupy turystów przybyły z: Niemiec – 37,1 tys. (12,7% turystów zagranicznych korzystających z noclegu w Krakowie), Wielkiej Brytanii – 36,3 tys. (12,4%), Włoch – 18,0 tys. (6,1%), Holandii – 17,7 tys. (6,0%), Ukrainy – 17,2 tys. (5,9%) oraz ze Stanów Zjednoczonych – 16,7 tys. (5,7%) a także z Hiszpanii – 16,2 tys. (5,5%).

W turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2021 r. udzielono 2635,0 tys. noclegów, czyli o 814,3 tys. (o 44,7%) więcej niż w 2020 r., a o 3447,8 tys. (o 56,7%) mniej niż w 2019 r. Liczba noclegów udzielonych turystom krajowym wyniosła 1908,3 tys. i była o 63,1% wyższa niż przed rokiem, a o 30,8% niższa niż w przed dwoma laty. Turystom zagranicznym udzielono 726,7 tys. noclegów – w odniesieniu do roku poprzedniego było to o 11,7% więcej, natomiast w stosunku do 2019 r. mniej o 78,1%. Noclegi udzielone turystom zagranicznym w 2021 r. stanowiły 27,6% ogólnej liczby noclegów udzielonych w Krakowie – rok temu był to udział na poziomie 35,7%, a dwa lata wcześniej – 54,6%.

W obiektach hotelowych udzielono 2282,6 tys. noclegów (1271,9 tys. wynajętych pokoi) przy czym 91,7% stanowiły noclegi udzielone w hotelach (91,7% wynajętych pokoi). W grupie pozostałych obiektów noclegowych udzielono 352,4 tys. noclegów – 42,5% przypadało na hostele.

W 2021 r. w Krakowie z 1 miejsca noclegowego skorzystało średnio 41 turystów (w 2020 r. – 29, a w 2019 r. – 81). Liczba udzielonych noclegów w przeliczeniu na 1 miejsce noclegowe wyniosła natomiast 88 (w 2020 r. – 65, w 2019 r. – 181).

Wykres 34. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy
Chart 34. Overnight stays in tourist accommodation establishments in Kraków by months

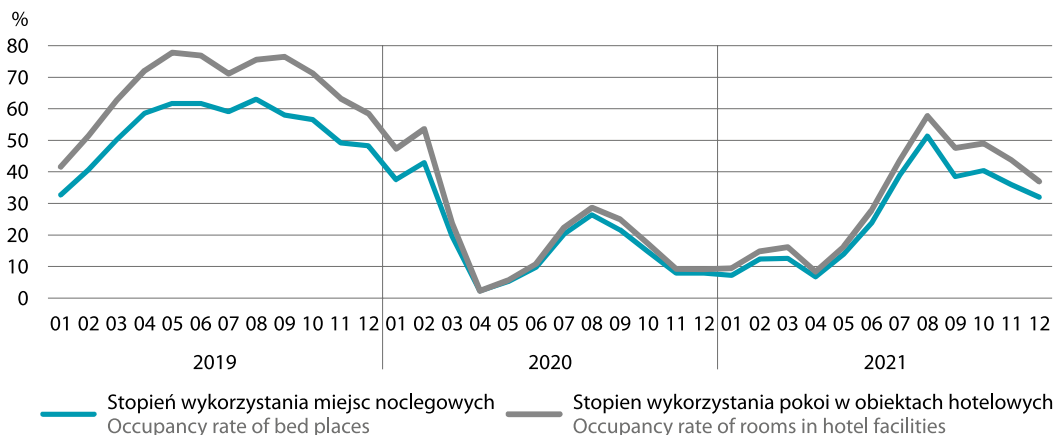

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2021 r. wyniósł 29,7%, a w 2020 r. ukształtował się na jeszcze niższym poziomie – 21,0%. Obydwa te wskaźniki były niższe niż średnie dla województwa (odpowiednio o 2,2 p. proc. i 4,7 p. proc.) – sytuacja taka wystąpiła po raz pierwszy od wielu lat. Dla porównania w 2019 r. wykorzystanie miejsc noclegowych w Krakowie było na poziomie 53,9% – o 10,9 p. proc. wyższym niż w województwie ogółem.

W obiektach hotelowych w 2021 r. odnotowano stopień wykorzystania miejsc równy 29,8% (o 9,0 p. proc. większy niż w 2020 r.), podczas gdy w 2019 r. wyniósł 56,3%. W obiektach zaliczonych do grupy pozostałych wykorzystanie miejsc w 2021 r. osiągnęło poziom 28,9% (o 6,4 p. proc. wyższy niż w 2020 r.) – wobec 42,4% w 2019 r.

Wykres 35. Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według miesięcy

Chart 35. Occupancy rate of tourist accommodation establishments in Kraków by months

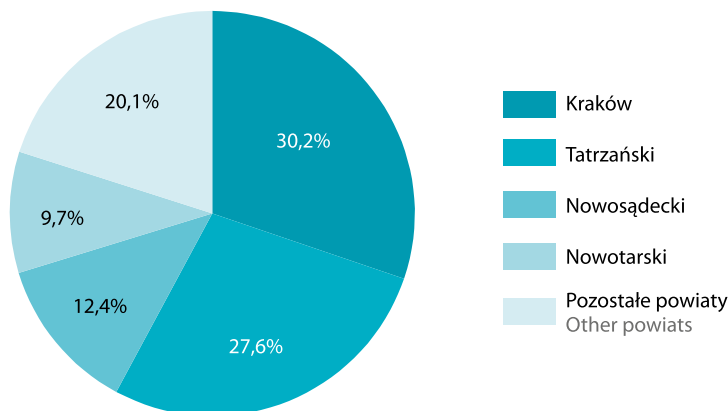
Wykorzystanie pokoi w obiektach hotelowych zlokalizowanych w Krakowie wyniosło 34,6% i było wyższe niż w 2020 r. o 9,9 p. proc., ale w porównaniu z 2019 r. był to poziom niższy o 32,5 p. proc. Zarówno w 2021 r. jak i 2020 r. wskaźnik ten, odmiennie niż w latach wcześniejszych, był niższy niż przeciętny dla całego województwa – o 2,6 p. proc. i o 4,8 p. proc. Jeszcze w 2019 r. różnica wynosiła 9,4 p. proc. na korzyść Krakowa.

Wykres 36. Struktura miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 36. Structure of bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2021

As of 31 July

W końcu lipca 2021 r. poza Krakowem położonych było 1116 obiektów turystycznych o łącznej liczbie miejsc noclegowych wynoszącej 69,3 tys., co stanowiło 82,1% obiektów i 69,8% miejsc w województwie. Na tym terenie w porównaniu z 2020 r. ubyło 8 obiektów, ale liczba miejsc noclegowych wzrosła o 2,0 tys. Baza ta była mniejsza niż w 2019 r. – o 155 obiektów i 2,0 tys. miejsc.

W 2021 r. pod względem gęstości bazy noclegowej wyróżniał się powiat tatrzański (58,2), większą liczbę miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 km² odnotowano jedynie w Krakowie (91,8). Wartości wyższe od średniej dla całego obszaru województwa wystąpiły także w Tarnowie i Nowym Sączu oraz w powiecie nowosądeckim.

Tablica 8. Turystyczne obiekty noclegowe według powiatów

Stan w dniu 31 lipca

Table 8. Tourist accommodation establishments by powiats
As of 31 July

Powiaty Powiats	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		W odsetkach In percent		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Województwo Voivodship	1362	1359	100,0	100,0	88,1	99,8
powiat: powiat:						
Bocheński	12	12	0,9	0,9	70,6	100,0
Brzeski	8	8	0,6	0,6	88,9	100,0
Chrzanowski	6	5	0,4	0,4	85,7	83,3
Dąbrowski	2	3	0,1	0,2	66,7	150,0
Gorlicki	28	31	2,1	2,3	84,8	110,7
Krakowski	33	34	2,4	2,5	94,3	103,0
Limanowski	28	32	2,1	2,4	77,8	114,3
Miechowski	5	5	0,4	0,4	83,3	100,0
Myślenicki	19	23	1,4	1,7	79,2	121,1
Nowosądecki	153	154	11,2	11,3	91,6	100,7
Nowotarski	187	186	13,7	13,7	87,0	99,5
Olkuski	11	11	0,8	0,8	91,7	100,0
Oświęcimski	19	18	1,4	1,3	95,0	94,7
Proszowicki	5	4	0,4	0,3	100,0	80,0
Suski	34	33	2,5	2,4	87,2	97,1
Tarnowski	17	17	1,2	1,3	85,0	100,0
Tatrzański	488	476	35,8	35,0	88,9	97,5
Wadowicki	24	23	1,8	1,7	100,0	95,8
Wielicki	22	20	1,6	1,5	81,5	90,9
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	238	243	17,5	17,9	86,5	102,1
Nowy Sącz	10	8	0,7	0,6	100,0	80,0
Tarnów	13	13	1,0	1,0	100,0	100,0

Poza Krakowem ruch turystyczny koncentrował się głównie w powiecie tatrzańskim, ale duże znaczenie miały także powiaty nowosądecki oraz nowotarski. Na terenie tych 3 powiatów znajdowało się 73,1% obiektów i 71,3% miejsc noclegowych zlokalizowanych poza stolicą województwa. W odniesieniu do całej wojewódzkiej bazy turystycznej udziały te wyniosły odpowiednio 60,0% i 49,7%.

Tablica 9. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów

Stan w dniu 31 lipca

Table 9. Bed places in tourist accommodation establishments by powiats

As of 31 July

Powiaty Powiats	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1 km ² Per 1 km ²	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Województwo Voivodship	95474	99298	91,0	104,0	6,3	6,5
powiat: powiat:						
Bocheński	713	938	54,1	131,6	1,1	1,4
Brzeski	407	423	87,0	103,9	0,7	0,7
Chrzanowski	228	226	96,2	99,1	0,6	0,6
Dąbrowski	60	167	50,0	278,3	0,1	0,3
Gorlicki	1537	1721	100,8	112,0	1,6	1,8
Krakowski	1755	2094	91,6	119,3	1,4	1,7
Limanowski	1477	1632	80,3	110,5	1,6	1,7
Miechowski	458	503	91,4	109,8	0,7	0,7
Myślenicki	929	1334	81,2	143,6	1,4	2,0
Nowosądecki	12478	12325	95,1	98,8	8,1	8,0
Nowotarski	9433	9615	94,5	101,9	6,4	6,5
Olkuski	442	426	95,7	96,4	0,7	0,7
Oświęcimski	1695	1882	98,5	111,0	4,2	4,6
Proszowicki	154	242	100,0	157,1	0,4	0,6
Suski	2061	1970	96,6	95,6	3,0	2,9
Tarnowski	923	927	93,5	100,4	0,7	0,7
Tatrzański	27006	27440	96,5	101,6	57,3	58,2
Wadowicki	2511	2423	99,6	96,5	3,9	3,8
Wielicki	1499	1529	80,8	102,0	3,6	3,7
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	28153	29997	83,8	106,5	86,1	91,8
Nowy Sącz	534	489	102,1	91,6	9,3	8,5
Tarnów	1021	995	127,3	97,5	14,1	13,7

W 2021 r. z noclegów w turystycznych obiektach położonych poza Krakowem skorzystało 1967,0 tys. osób, co stanowiło 61,6% ogólnej liczby turystów w województwie (turystów krajowych – 66,4%, a obcokrajowców – 28,6%). W porównaniu z sytuacją zaobserwowaną w 2020 r. liczba korzystających z noclegów wzrosła o 396,1 tys. (o 25,2%), przy czym wzrost w większym stopniu dotyczył turystów krajowych (o 386,4 tys., tj. o 26,4%) niż zagranicznych (o 9,7 tys., tj. o 9,1%). Obserwowany wzrost nie zrekomensował spadku, który nastąpił w 2020 r. i dlatego liczba nocujących była mniejsza niż przed dwoma laty o 31,5% (turystów z Polski – o 26,8%, a z zagranicy – o 65,9%).

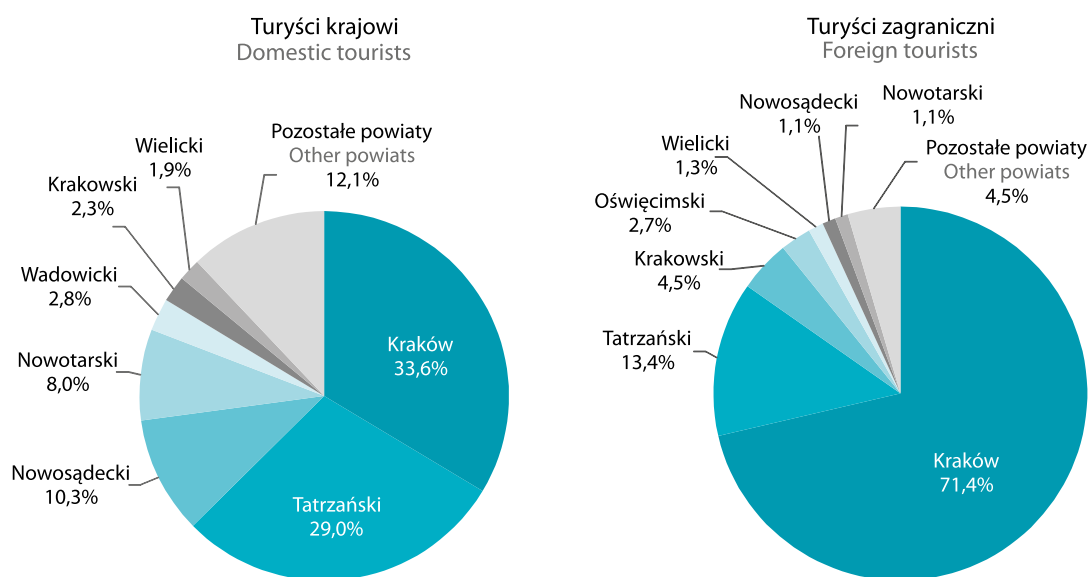
Turystom, którzy zatrzymali się w obiektach zlokalizowanych w innych miejscach niż Kraków udzielono 6188,2 tys. noclegów (w tym turystom krajowym – 5914,0 tys., tj. 95,6%) – o 1167,2 tys. (o 23,2%) więcej niż w 2020 r., natomiast o 2584,4 tys. (o 29,5%) mniej niż w 2019 r.

W 2021 r. z 1 miejsca noclegowego (wyłączając krakowskie obiekty) skorzystało przeciętnie 28 turystów (w 2020 r. – 23, w 2019 r. – 40). Liczba udzielonych noclegów przypadająca na 1 miejsce noclegowe wyniosła natomiast 89 (w 2020 r. – 75, w 2019 r. – 123).

Łącznie w 3 dominujących powiatach (tatrzańskim, nowosądeckim i nowotarskim) z zakwaterowania w turystycznych obiektach skorzystało 70,1% turystów, którzy nocowali poza Krakowem (71,1% krajowych, a 54,6% zagranicznych). W przypadku udzielonych noclegów analogiczny udział wyniósł 78,5% (79,4% i 59,7%). W odniesieniu do całego obszaru województwa w powiatach tych z noclegu skorzystało 43,2% turystów (47,2% krajowych, 15,6% zagranicznych), a liczba udzielonych noclegów stanowiła 55,1% (turystom krajowym 60,0%, zagranicznym – 16,4%).

Wykres 37. Struktura korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.

Chart 37. Structure of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2021

Odsetek obcokrajowców, na omawianym obszarze nie obejmującym Krakowa, w 2021 r. wyniósł 6,0% i na przestrzeni dwóch lat obniżył się o 6,0 p. proc. Największym udziałem turystów zagranicznych charakteryzował się powiat krakowski – 22,0%, a następnie powiat oświęcimski – 15,3%. Analogiczny spadek udziału w tych powiatach wyniósł odpowiednio – 9,4 p. proc. i 13,9 p. proc.

Największą intensywność ruchu turystycznego była cechą wyróżniającą powiat tatrzański. W powiecie tym w 2021 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano 12,7 tys. korzystających z noclegów i 38,4 tys. udzielonych noclegów. W 2019 r., czyli przed wpływem pandemii, wskaźniki te były znacznie wyższe i wyniosły odpowiednio – 17,0 tys. i 51,3 tys. Większa intensywność niż przeciętna w województwie wystąpiła w Krakowie, a poza nim w powiecie nowosądeckim i nowotarskim.

Tablica 10. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów
Table 10. Tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats

Powiaty Powiats	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1000 ludności Per 1000 population	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Województwo Voivodship	2389,1	3195,2	42,7	133,7	700	937
powiat: powiat:						
Bocheński	27,3	34,9	35,6	128,0	255	327
Brzeski	.	10,3	.	.	.	111
Chrzanowski	2,6	3,7	42,4	143,0	21	30
Dąbrowski	.	2,2	.	.	.	37
Gorlicki	20,9	25,5	54,4	122,1	192	236
Krakowski	55,8	83,2	38,6	149,2	199	294
Limanowski	21,6	27,2	48,3	125,8	164	206
Miechowski	16,2	21,4	47,4	132,5	332	444
Myślenicki	18,6	27,1	48,0	145,9	145	212
Nowosądecki	240,0	290,9	55,0	121,2	1106	1340
Nowotarski	175,0	226,4	57,3	129,3	912	1183
Olkuski	8,2	11,0	59,9	133,2	74	100
Oświęcimski	42,4	71,3	45,9	168,4	277	469
Proszowicki	2,7	6,5	31,6	242,4	62	152
Suski	34,0	41,7	50,3	122,7	404	500
Tarnowski	21,0	28,0	54,4	133,4	104	140
Tatrzański	725,2	862,3	62,5	118,9	10646	12699
Wadowicki	52,3	81,7	42,6	156,2	327	513
Wielicki	50,0	58,4	37,3	116,8	385	444
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	818,2	1228,2	30,0	150,1	1048	1573
Nowy Sącz	17,2	20,4	48,6	119,0	205	245
Tarnów	28,4	32,8	56,8	115,4	263	308

Tablica 11. Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów
 Table 11. Overnight stays in tourist accommodation establishments by powiats

Powiaty Powiats	W tysiącach In thousands		Rok poprzedni = 100 Previous year = 100		Na 1000 ludności Per 1000 population	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Województwo Voivodship	6841,8	8823,2	46,1	129,0	2004	2589
powiat: powiat:						
Bocheński	63,5	71,9	50,6	113,2	593	673
Brzeski	.	19,6	.	.	.	212
Chrzanowski	3,7	5,3	39,1	141,8	30	43
Dąbrowski	.	5,1	.	.	.	87
Gorlicki	106,0	162,5	46,7	153,3	974	1502
Krakowski	96,7	146,2	41,3	151,3	345	517
Limanowski	68,5	86,5	52,6	126,2	519	654
Miechowski	37,0	43,0	52,2	116,3	760	891
Myślenicki	33,8	51,0	45,9	150,9	264	398
Nowosądecki	1103,5	1451,2	51,3	131,5	5085	6683
Nowotarski	611,7	796,8	57,2	130,3	3188	4163
Olkuski	21,3	28,3	64,0	132,7	192	257
Oświęcimski	77,8	139,3	44,2	179,1	508	916
Proszowicki	4,2	13,9	29,7	333,8	96	323
Suski	114,7	123,5	56,0	107,6	1363	1478
Tarnowski	51,2	63,1	55,4	123,3	254	314
Tatrzański	2316,6	2610,5	66,3	112,7	34008	38445
Wadowicki	112,8	160,6	49,6	142,4	705	1008
Wielicki	93,6	113,5	37,3	121,2	720	863
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:						
Kraków	1820,8	2635,0	29,9	144,7	2331	3375
Nowy Sącz	32,6	37,9	52,0	116,4	389	456
Tarnów	48,7	58,5	59,1	120,1	450	548

Rozpiętość przedziału stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w 2021 r. wyniosła 34,0 p. proc. – od 10,8% w powiecie chrzanowskim do 44,8% w powiecie nowosądeckim. W poprzednim roku różnica pomiędzy najwyższym (36,7%) a najniższym (7,5%) wskaźnikiem wyniosła – 29,2 p. proc. i dotyczyła także wymienionych powiatów. W 2019 r. najniższy wskaźnik (13,1%) wystąpił w powiecie dąbrowskim i był o 36,5 p. proc. niższy niż w nowosądeckim.

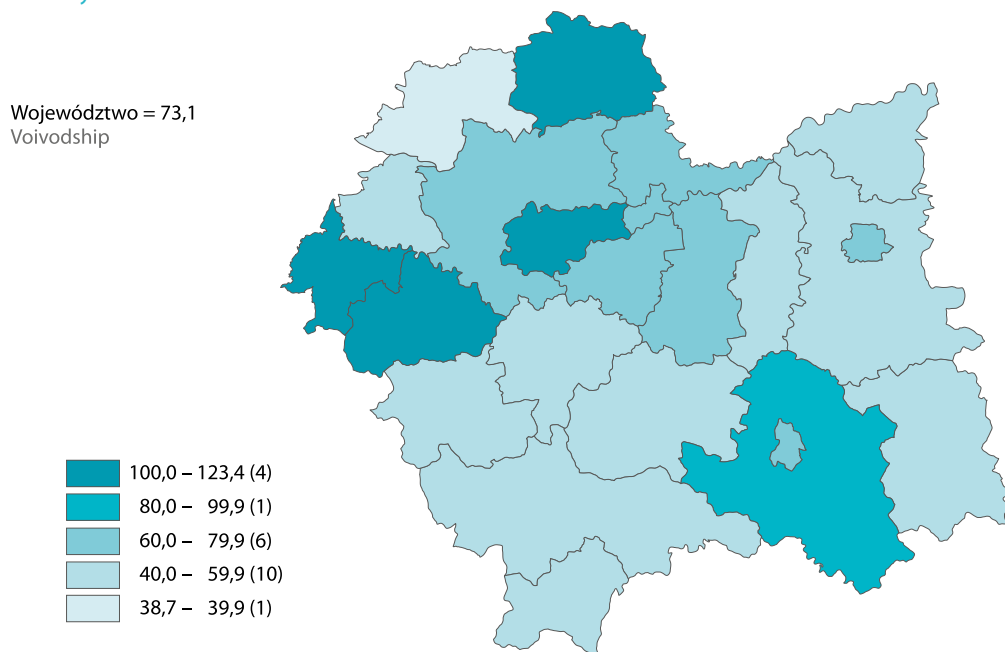
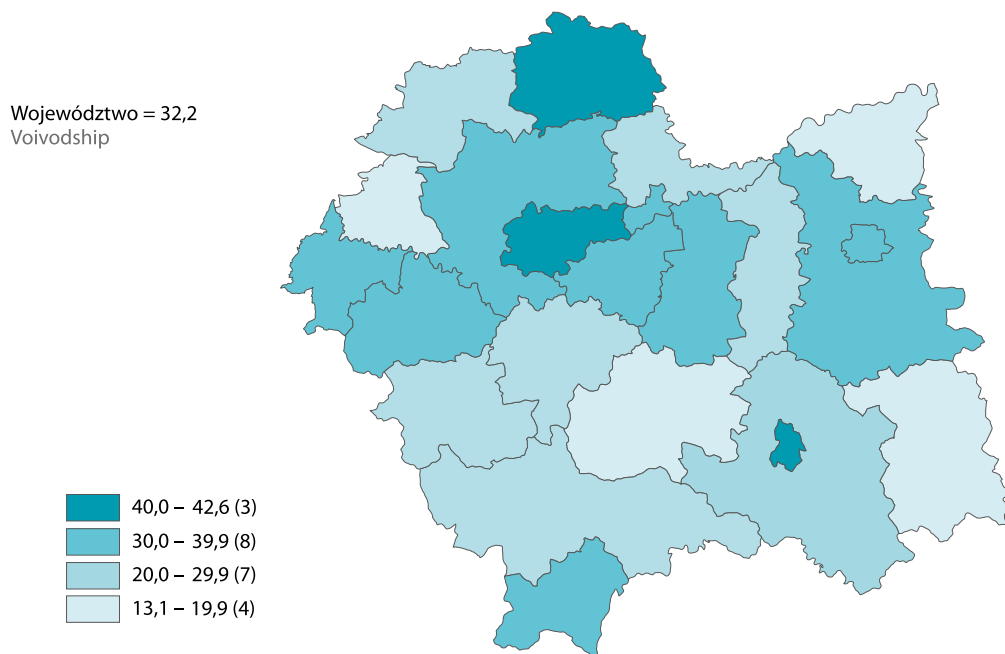
Najwyższy stopień wykorzystania pokoi w obiektach hotelowych w 2021 r. wystąpił w powiecie tatrzańskim (48,1%). Rok wcześniej dominujący był także powiat tatrzański (44,0%), ale w 2019 r. w powiecie tym wykorzystanie pokoi (58,6%) było niższe o 8,5 p. proc. niż w Krakowie.

Mapa 1. Średnia liczba miejsc noclegowych na 1 turystyczny obiekt noclegowy według powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Map 1. Average number of bed places per tourist accommodation establishment by powiats in 2021

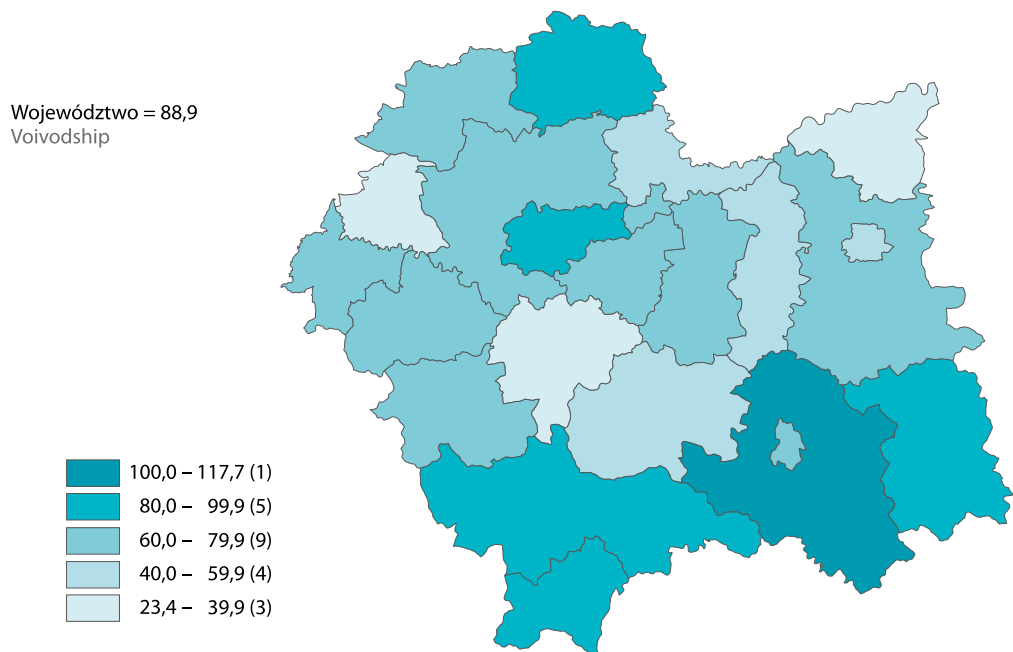
As of 31 July

Mapa 2. Wskaźnik rozwoju bazy noclegowej^a według powiatów w 2021 r. Map 2. Rate of accommodation facilities development^a by powiats in 2021

^a Liczba korzystających z noclegów na 1 miejsce noclegowe.
^a Number of tourists accommodated per bed place.

Mapa 3. Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej^a według powiatów w 2021 r.

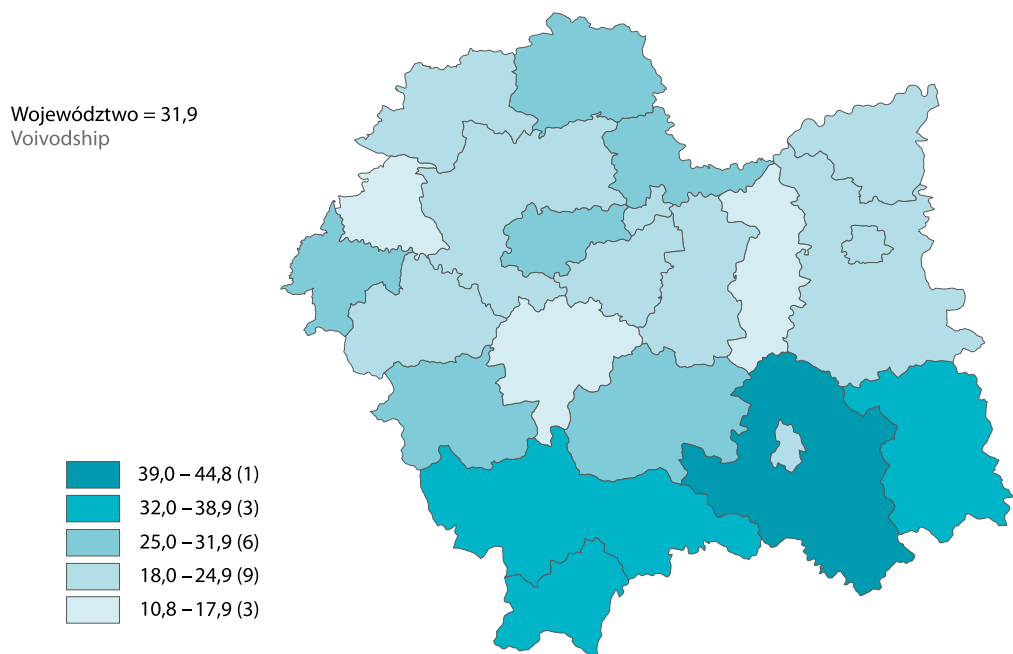
Map 3. Rate of accommodation capacity utilization^a by powiats in 2021

a Liczba udzielonych noclegów na 1 miejsce noclegowe.
a Number of overnight stays per bed place.

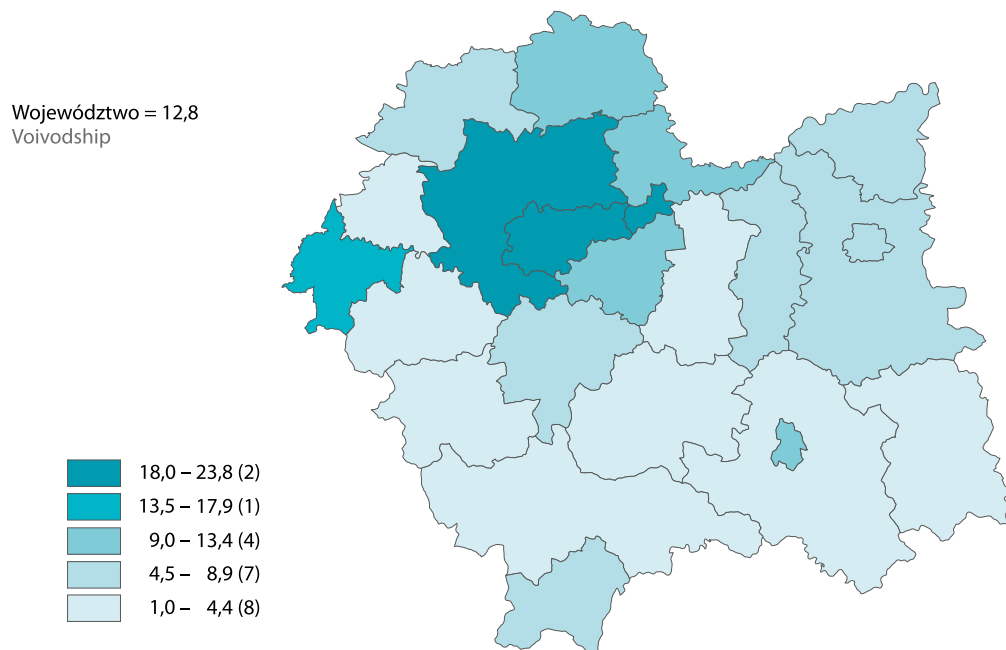
Mapa 4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.

Map 4. Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by powiats in 2021

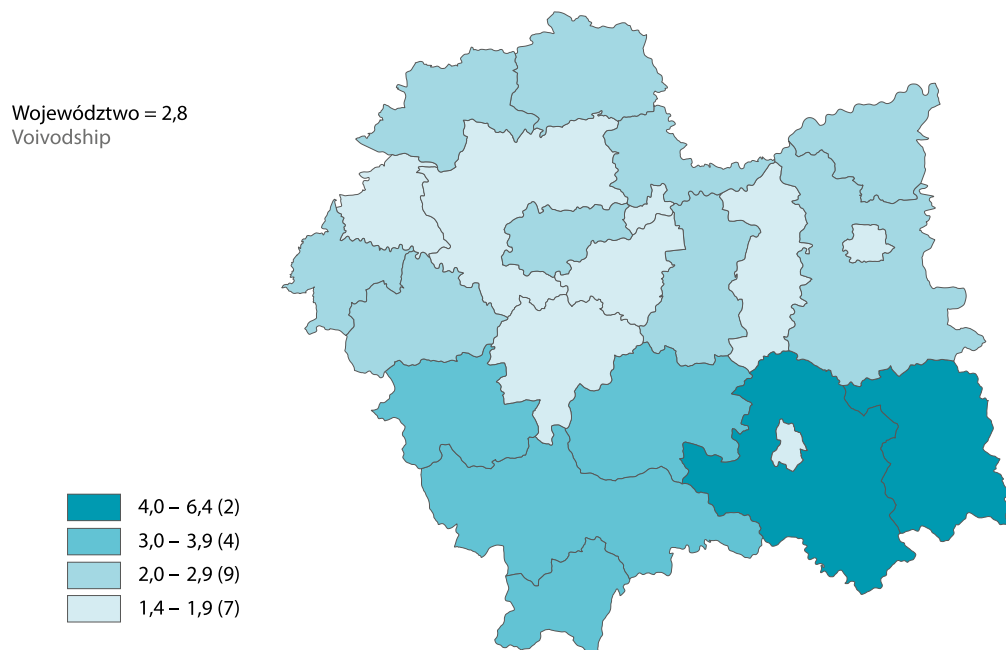
Mapa 5. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.

Map 5. Share of foreign tourists in the total number of tourists accommodated in tourist accommodation establishments by powiats in 2021

Mapa 6. Średnia długość pobytu turysty w turystycznych obiektach noclegowych według powiatów w 2021 r.

Map 6. Average length of stay of tourists in tourist accommodation establishments by powiats in 2021

Rozdział 4

Chapter 4

Turystyka rodzinna

Family tourism

4.1. Cechy turystyki rodzinnej

4.1. Features of family tourism

Jedną z form turystyki jest turystyka rodzinna. Turystyka rodzinna, w zależności od przyjętej definicji rodziny, może być traktowana albo „wąsko” (np. jako podróże tylko małżonków), albo też bardzo „szeroko”, gdy przez rodzinę rozumie się rodzinę wielopokoleniową (dziadkowie, wnuki) lub też jako grupę ludzi związaną nie tylko pokrewieństwem (siostry, bracia, czy wujkowie), ale także powinowactwem (zięciowie, szwagrowie). Pojęcie to jest opisywane, jako wszelkie formy aktywności turystycznej rodziny najczęściej rozumianej, jako rodzice z dziećmi (także jako dziadkowie z wnukami, tzw. grandtourism/grandtravel) – w każdej z tych wielu definicji nieodłącznym jej elementem jest prowadzenie wspólnej aktywności turystycznej przez członków rodziny³. Jednym z powodów rozwoju turystyki rodzinnej jest cykliczny czas wolny od pracy i czas wolny od nauki – zsynchronizowanie tych okresów niejednokrotnie jest zachętą do wspólnych, rodzinnych podróży. Istotne w definicji turystyki rodzinnej jest wskazanie funkcji, które turystyka ta ma spełniać – oprócz typowej funkcji rekreacyjnej czy poznawczej (edukacyjnej), spełnia także funkcję wychowawczą⁴, zdrowotną⁵ oraz przede wszystkim integruje rodzinę⁶. W badaniu przeprowadzonym wśród rodzin zrzeszonych w PTTK, ponad 96% rodziców wskazała wartości o charakterze integracyjnym jako podstawowy motyw podejmowania wspólnej aktywności turystycznej⁷:

Na podstawie badań Urzędu Miasta Krakowa przeprowadzonych w 2014 r. we współpracy z Małopolską Organizacją Turystyczną można stwierdzić, że osoby podróżujące z dziećmi do Krakowa wykazywały wspólne, specyficzne cechy:

- częściej niż inni turyści korzystali przy wyborze Krakowa jako miejsca pobytu turystycznego z wiedzy zdobytej w szkole oraz z opinii rodziny,
- głównymi celami wyjazdów były wypoczynek i poznanie, a także odwiedziny krewnych,
- częściej od innych organizowali sobie wyjazd samodzielnie,
- częściej od innych turystów korzystali z własnego samochodu jako środka transportu,
- na nocleg wybierali hotele, kwatery prywatne/apartamenty oraz mieszkania rodziny,
- ich pobyt na obszarze recepcji był dłuższy niż innych odwiedzających i wynosił około tygodnia⁸.

³ J. Kowalczyk-Anioł, B. Włodarczyk, Turystyka rodzinna – istota i zakres pojęcia, (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk (red.), Turystyka rodzinna a zachowania prospołeczne, Wyd. PTTK „Kraj”, Warszawa 2011, s. 9–25.

⁴ Por. T. Kowalik, Turystyka rodzinna, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, Warszawa 1982 s. 49 i nast.

⁵ Por. L. Kościelak, Aktywność turystyczna a zdrowie w rodzinie (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk, op. cit., s. 75–88.

⁶ Por. A. Błaszczak, Wychowawcze i edukacyjne aspekty turystyki rodzinnej w świetle polskiej literatury przedmiotu, (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk, op. cit., s. 63–74.

⁷ K. Podleśna-Dudicz, Rodzinne uprawianie turystyki jako metoda wychowania do turystyki – w świetle badań rodzin zrzeszonych w PTTK, (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk, op. cit., s. 251–259.

⁸ R. Seweryn, Podróżujące rodziny, czyli jak towarzystwo dzieci różnicuje zachowania konsumentów turystów (w:) Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Problemy zarządzania, finansów i marketingu Nr 38, 2015, s.149–159.

Z badania ruchu turystycznego zrealizowanego przez Małopolską Organizację Turystyczną wynika, że w 2021 r. wśród odwiedzających Małopolskę (jednodniowych oraz przynajmniej z jednym noclegiem) było prawie 37% osób, które deklarowały odbywanie podróży w gronie rodzinnym. W 2020 r. z rodziną podróżowało prawie 39% odwiedzających, a w 2019 r. – prawie 43%⁹.

Warto podkreślić, że rodziny z dziećmi są bardzo specyficznym segmentem rynku turystycznego, wymagającym wielu dodatkowych usług i udogodnień, specjalnych ulg i niestandardowej obsługi. Przedsiębiorstwa czy instytucje turystyczne wyodrębniają zatem wśród swoich klientów grupę uprawiającą turystykę rodzinną. W ramach proponowanej im oferty wymieniają m.in.:

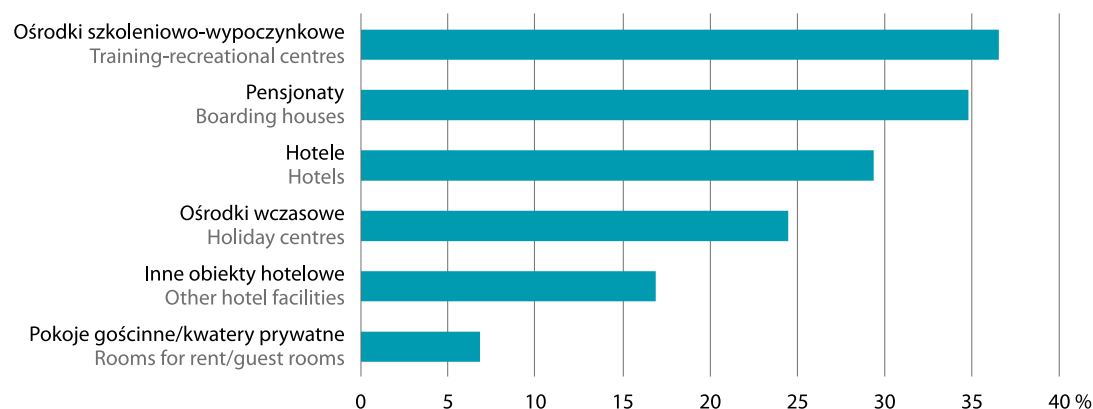
- zwolnienie z opłat dla małych dzieci (muzea, hotele, transport),
- zniżki i rabaty (przejazdy rodzinne, rodzinne bilety wstępu, pobyt dzieci w hotelu),
- udogodnienia dla rodzin z dziećmi (przewijalnia, podgrzewacz butelek, łóżeczko, krzeselko do karmienia, pokój/plac zabaw, dziecięce kanały w TV),
- dodatkowe usługi (opiekunka, animacja, dziecięce menu, wypożyczalnia wózka, sanek),
- profilowana informacja turystyczna,
- specjalne atrakcje dla rodziców z dziećmi (centra nauki, rodzinne parki rozrywki, aquaparki, rekonstrukcje historyczne, gry miejskie)¹⁰.

Wykres 38. Udział turystycznych obiektów noclegowych posiadających pokój zabaw dla dzieci w wybranych rodzajach obiektów w 2021 r.

Stan w dniu 31 lipca

Chart 38. Share of tourist accommodation establishments with a playroom for children in selected types of facilities in 2021

As of 31 July

Właściciele turystycznych obiektów noclegowych dostosowują swoje obiekty do pobytu rodzin z dziećmi zapewniając im dogodne warunki do wypoczynku i rekreacji. Z badania GUS (prowadzonego na formularzu KT-1) wynika, że w województwie małopolskim w 2021 r. (stan w końcu lipca) w 239 obiektach z myślą o najmłodszych gościach przygotowano pokój zabaw dla dzieci (w 17,6% ogólnej liczby obiektów). Pokój taki posiadało przede wszystkim: 111 hoteli, 27 pokoi gościnnych/kwater prywatnych, 24 pensjonaty, 23 ośrodki wczasowe, 19 ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych.

⁹ Ruch turystyczny w Małopolsce w 2021 r., Małopolska Organizacja Turystyczna, Grudzień 2021, https://www.malopolska.pl/file/news/2022/Ruch_turystyczny_w_Maopolsce_w_2021_r_raport_KRTKI_OSTATECZNY_PO_KOR.pdf

¹⁰ A. Stasiak, Turystyka rodzinna w świecie ponowoczesnym, (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk, op. cit., s. 27–38.

Rodzice z nieco starszymi dziećmi z pewnością zainteresowani są wspólnym aktywnym spędzaniem wolnego czasu lub stworzeniem warunków do aktywnego wypoczynku swoim dzieciom. W 2021 r. w województwie małopolskim w wielu obiektach noclegowych znajdowało się zaplecze sportowo-rekreacyjne, które potencjalnie mogłoby służyć takiemu celowi. Wymienić tu można m.in. boiska do siatkówki lub koszykówki oraz boiska do piłki nożnej, którymi dysponowało odpowiednio 14,3% oraz 7,9% obiektów. Basen kryty lub otwarty posiadało 10,9% obiektów, stół do tenisa stołowego z wyposażeniem – 20,1%, stół do bilardu z wyposażeniem – 15,8%, a wypożyczalnię sprzętu turystycznego (takiego jak: rowery, nordic walking, narty, łyżwy, rolki) – 12,6%.

4.2. Polski Bon Turystyczny

4.2. Polish Tourist Voucher

Polski Bon Turystyczny (PBT) jest jedną z form wsparcia polskich rodzin. Równocześnie ma służyć promowaniu polskiej turystyki w związku z jej trudną sytuacją gospodarczą wywołaną epidemią COVID-19. PBT jest świadczeniem jednorazowym i wynosi 500 zł na każde dziecko do 18 roku życia oraz dodatkowe jedno świadczenie w formie uzupełnienia bonu, w wysokości 500 zł, dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Za pomocą bonu można bezpośrednio zapłacić za usługi hotelarskie lub imprezy turystyczne zrealizowane wyłącznie w Polsce.

Tablica 12. Polski Bon Turystyczny w województwie małopolskim
Table 12. Polish Tourist Voucher in Małopolskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2020	2021
Bony ^a Vouchers ^a		
przyznane granted	371269	28186
w tym świadczenia dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności including benefits for children with a certificate of disability	4336	8086
aktywowane activated	99401	202124
wykorzystane w całości used in full	17990	128906
Wartość przyznanych bonów ^a – w mln zł Value of the vouchers granted ^a – in million PLN	311,3	31,4
Średnia wartość zrealizowanego bonu ^a – w zł Average value of the voucher redeemed ^a – in PLN	55,66	556,15
Liczba płatności zrealizowanych za pomocą bonów ^b Number of payments made with vouchers ^b	64787	674680
Wartość transakcji zrealizowanych z wykorzystaniem bonu ^b – w mln zł Value of transactions made with the use of the voucher ^b – in million PLN	38,8	372,3

a Dotyczy bonów przyznanych mieszkańcom województwa małopolskiego i przez nich aktywowanych. b Dotyczy bonów z całej Polski zrealizowanych u przedsiębiorców mających siedzibę w województwie małopolskim.

Źródło: dane Polskiej Organizacji Turystycznej.

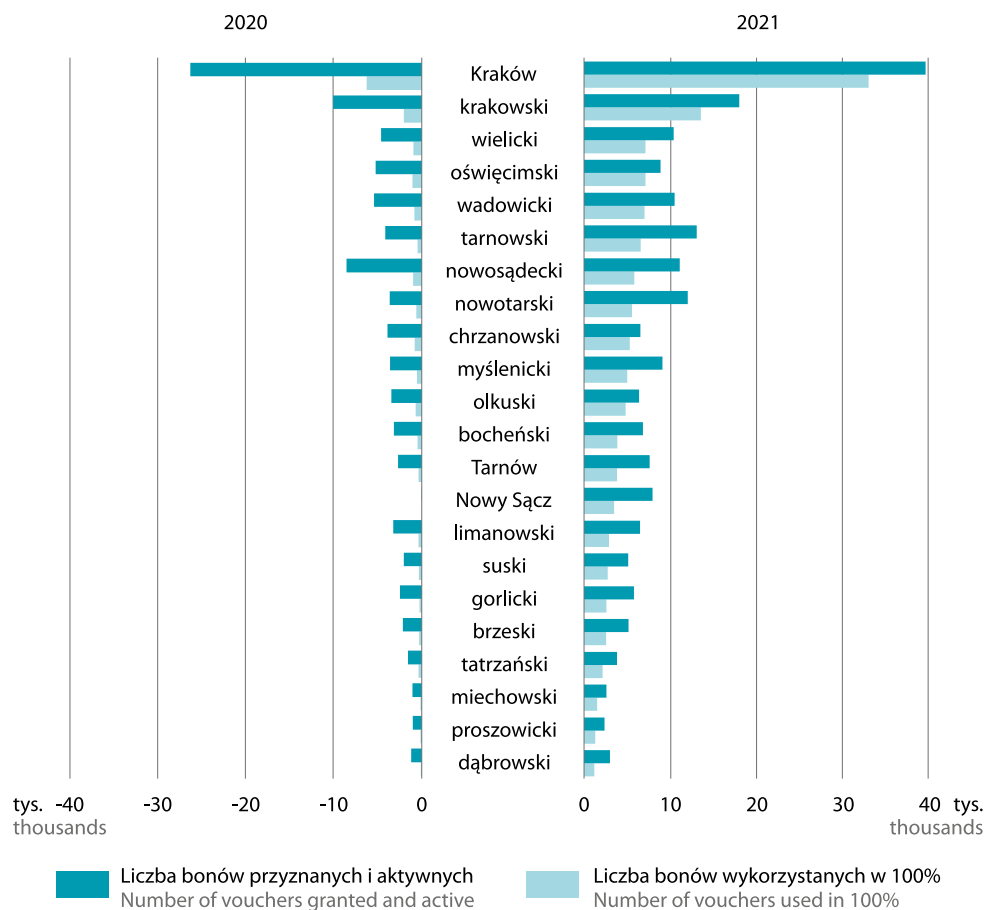
a It concerns the vouchers granted to the residents of Małopolskie Voivodship and activated by them. b Applies to vouchers from all over Poland, deposited with entrepreneurs based in Małopolskie Voivodship.

Source: data of Polish Tourist Organisation.

Ustawa o Polskim Bonie Turystycznym¹¹ weszła w życie w dniu 18 lipca 2020 r. i początkowo przewidywała realizację PBT do 31 marca 2021 r., ale po nowelizacji z dnia 17 listopada 2021 r.¹² okres, w którym można dokonywać płatności za pomocą bonu wydłużono do 30 września 2022 r.

Wykres 39. Liczba przyznanych i aktywowanych oraz wykorzystanych Polskich Bonów Turystycznych według powiatów

Chart 39. Number of granted, activated and used Polish Tourist Vouchers by powiats

Źródło: dane Polskiej Organizacji Turystycznej.

Uwaga. Powiaty posortowano malejąco według liczby bonów wykorzystanych w 100% w 2021 r.

Source: data of Polish Tourist Organisation.

Note. Powiats were sorted in descending order by the number of vouchers used in 100% in 2021.

¹¹ Ustawa z 15 lipca 2020 o Polskim Bonie Turystycznym (Dz. U. 2020 poz. 1262), <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001262>

¹² Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 2368), <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210002368>

Program Polski Bon Turystyczny przyczynił się do niwelowania skutków pandemii – dzięki dodatkowym środkom na wypoczynek (często pierwszy wyjazd na wakacje lub wycieczkę) turystyka rodzinna stała się łatwiej dostępna dla osób o różnym statusie, stanie zdrowia i miejscu zamieszkania, w tym z wcześniej wykluczonych grup m.in. pochodzących z obszarów wiejskich i dzieci z niepełnosprawnościami¹³.

W latach 2020-2021 w ramach programu Polski Bon Turystyczny przyznano 399,5 tys. bonów w tym 3,1% stanowiły bony z dodatkowym świadczeniem dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Prawie 93% omawianych bonów zostało przyznanych w 2020 r. – ich wartość wynosiła 311,3 mln zł. W 2021 r. liczba aktywowanych bonów była 2 razy większa niż w 2020 r. Rok 2021 był też czasem, w którym wykorzystywano 87,8% ogólnej liczby wykorzystanych bonów. Zaznaczyć trzeba, że bony mogły być przyznawane i realizowane dopiero od lipca 2020 r. W 2020 r. średnia wartość zrealizowanego bonu wyniosła 55,66 zł, a w 2021 r. – 556,15 zł.

Do końca 2021 r. prawo do przyjmowania płatności za pomocą bonów turystycznych posiadało 5,3 tys. podmiotów (przedsiębiorców turystycznych i oraz organizacji pożytku publicznego). W 2021 r. zrealizowano dziesięciokrotnie więcej płatności za pomocą bonów niż w 2020 r. Suma wartości transakcji (kwot płatności) zrealizowanych z wykorzystaniem bonu osiągnęła poziom 411,0 mln zł, w tym 90,6% było dokonanych w 2021 r.

W celu podniesienia atrakcyjności i bezpieczeństwa oferty turystycznej Polska Organizacja Turystyczna zainicjowała dodatkowo projekt Certyfikacji Podmiotów Turystycznych. W ramach tego projektu opracowano Katalog Dobrych Praktyk zapewniających najwyższe standardy bezpiecznego rodzinnego wypoczynku. W wyniku tych działań mają być promowane obiekty i organizacje turystyczne, które przystąpiły do programu Polski Bon Turystyczny. Projekt jest zatem dodatkowym wsparciem dla branży turystycznej poszkodowanej w wyniku pandemii COVID-19.

W pierwszej edycji projektu w całym kraju uczestniczyło 2,5 tysiąca przedsiębiorców turystycznych oraz organizacji pożytku publicznego, które świadczyły usługi hotelarskie lub były organizatorami imprez turystycznych. W województwie małopolskim stwierdzono najwyższe zainteresowanie projektem, bo przystąpiła do niego aż 1/5 podmiotów przyjmujących płatności Polskim Bonem Turystycznym. W konsekwencji właśnie w tym województwie znajdowało się najwięcej obiektów z atrakcyjną ofertą bezpiecznego rodzinnego wypoczynku.

W 2021 r. w całej Polsce Certyfikat Dobrych Praktyk posiadało 1548 obiektów. W województwie małopolskim przyznano go 302 podmiotom – wśród nich najwięcej było kwater prywatnych (110) i hoteli (60). Wszystkie podmioty wyróżnione certyfikatem posiadały specjalną ofertę skierowaną do dzieci i ich opiekunów. Ponadto prawie 50% zapewniało o możliwości przyjęcia gości z niepełnosprawnościami¹⁴.

¹³ www.bonturystyczny.gov.pl

¹⁴ Certyfikacja Podmiotów Turystycznych, Podsumowanie projektu, Edycja 2021, https://certyfikat.pot.gov.pl/Certyfikacja%20Podmiot%C3%B3w%20Turystycznych_2021.pdf

4.3. Karta Dużej Rodziny

4.3. Big Family Card

Kolejnym elementem wpływającym na funkcjonowanie i rozwój branży turystycznej jest Karta Dużej Rodziny (KDR). Na wzór podobnych systemów i rozwiązań stosowanych w wielu krajach europejskich, jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień, funkcjonujący w Polsce od 16 czerwca 2014 r.¹⁵ – polega on na przyznaniu, korzystniejszego od ogólnie obowiązującego, dostępu do towarów, usług lub innych form działalności w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych, w tym także w obiektach turystycznych. Karta Dużej Rodziny idealnie wpisuje się w rynek turystyki rodzinnej.

Tablica 13. Beneficjenci Karty Dużej Rodziny w województwie małopolskim w 2020 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 13. Beneficiaries of the Big Family Card in Małopolskie Voivodship in 2020

As of 31 December

Powiaty Powiats	Rodziny Families	Na 1000 ludności Per 1000 population
Województwo Voivodship	114953	34
powiat: powiat:		
Bocheński	5044	47
Brzeski	3867	42
Chrzanowski	2595	21
Dąbrowski	2100	36
Gorlicki	4263	39
Krakowski	8428	30
Limanowski	6903	52
Miechowski	1810	37
Myślenicki	4388	34
Nowosądecki	11777	54
Nowotarski	8919	47
Olkuski	3155	29
Oświęcimski	5906	39
Proszowicki	1301	30
Suski	3602	43
Tarnowski	8103	40
Tatrzański	2013	30
Wadowicki	6283	39
Wielicki	3884	30
miasto na prawach powiatu: city with powiat status:		
Kraków	13459	17
Nowy Sącz	2779	33
Tarnów	4374	41

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20140000755>

Prawo do posiadania KDR przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek¹⁶. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, przez co instrument ten wspiera budżety rodzin wielodzietnych¹⁷. Mimo że rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny stanowią mniejszość wszystkich rodzin, to jednak KDR cieszy się coraz większym zainteresowaniem w Polsce. Według danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w porównaniu do stanu z 2015 r., w którym KDR posiadało 289,8 tys. rodzin, w 2020 r. liczba ta zwiększyła się ponad trzykrotnie, do poziomu 1040,4 tys.

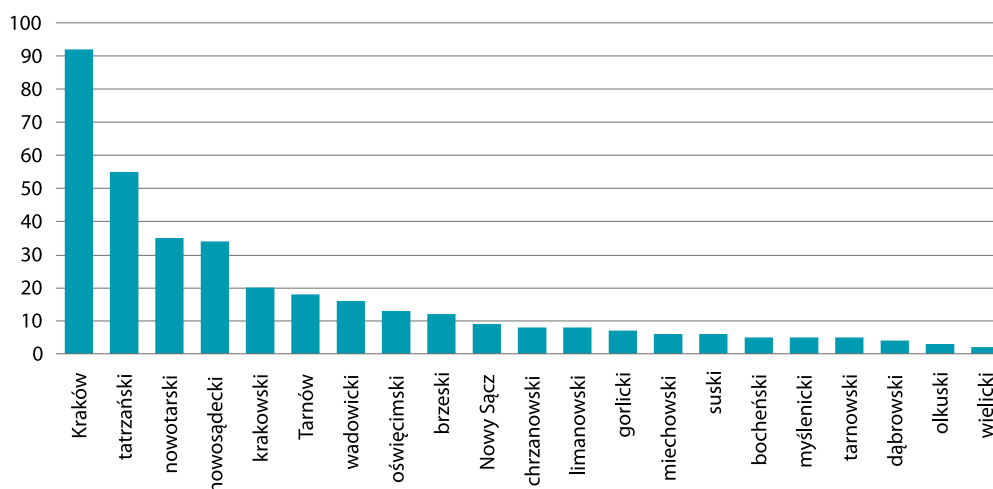
W województwie małopolskim największą liczbą rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny charakteryzował się Kraków, w którym w 2020 r. występowało 13,5 tys. rodzin posiadających KDR; kolejne były powiaty nowosądecki i nowotarski (odpowiednio 11,8 tys. i 8,9 tys. takich rodzin). Większość powiatów w województwie lokowała się powyżej przeciętnej liczby rodzin posiadających KDR na 1000 ludności w Polsce wynoszącą 27. Najwięcej rodzin posiadających KDR w przeliczeniu na 1000 ludności było w powiatach nowosądeckim i limanowskim, najmniej natomiast w powiecie chrzanowskim i w Krakowie (tylko te dwa powiaty były poniżej przeciętnej dla Polski).

Wykres 40. Partnerzy Karty Dużej Rodziny w dziedzinie Sport, Rekreacja, Turystyka w województwie małopolskim według powiatów w 2021 r.

Stan w końcu roku

Chart 40. Big Family Card partners in the field of Sport, Recreation, Tourism in Małopolskie Voivodship by powiat in 2021

As of the end of the year

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej – Portal Informacyjno-Usługowy <https://empatia.mpips.gov.pl/kdr>
Source: data of the Ministry of Family and Social Policy – Information and Service Portal. <https://empatia.mpips.gov.pl/kdr>.

¹⁶ Ustawa z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2014 poz. 1863 z późn. zm.), <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20140001863>

¹⁷ <https://www.gov.pl/web/rodzina/karta-duzej-rodziny-ogolne>

W województwie małopolskim występowały 363 podmioty partnerskie KDR (stan w końcu 2021 r.), z czego ponad 80% mieściło się w 9 powiatach: miasto Kraków, tatrzański, nowotarski, nowosądecki, krakowski, miasto Tarnów, wadowicki, oświęcimski i brzeski. Województwo małopolskie gromadziło na swym obszarze blisko 12% podmiotów z całej Polski, honorujących KDR, działających w dziedzinie Sport, Rekreacja, Turystyka¹⁸.

Najwięcej przedsiębiorstw i innych instytucji turystycznych będących partnerami Karty Dużej Rodziny znajdowało się w Krakowie (92 partnerów) oraz powiatach tatrzańskim (55) i nowotarskim (35). Partnerzy KDR w dziedzinie Turystyka, Sport i Rekreacja byli skupieni głównie wokół miejsc z rozbudowaną infrastrukturą turystyczną oraz sportowo-rekreacyjną.

4.4. Turystyka rodzinna w PTTK

4.4. Family tourism in PTTK

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) jest jedną z najstarszych i największych organizacji turystycznych w Polsce skupiającą w swoim gronie turystów i krajoznawców z całego kraju. W 2020 r. PTTK zrzeszało prawie 57 tys. członków z całej Polski w tym prawie 7 tysięcy z województwa małopolskiego.

Jednym z głównych celów funkcjonowania organizacji jest upowszechnianie krajoznawstwa i turystyki kwalifikowanej we wszystkich jej formach. Z myślą o różnych grupach turystów organizowanych jest wiele akcji o zasięgu ogólnopolskim – i tak rok 2011 został ogłoszony Rokiem Turystyki Rodzinnej. Zapoczątkowano wtedy szereg działań skierowanych do całych rodzin, skupiając szczególną uwagę na jej najmłodszych członkach¹⁹. W roku tym rozpoczęła się inicjatywa PTTK pod nazwą „Turystyczna Rodzinka” zachęcająca do systematycznego uprawiania różnych rodzajów turystyki. Za kontynuację cieszących się popularnością wieloletnich działań, można uznać ogłoszony przez PTTK w 2021 r. konkurs „Turystyczna Rodzinka 2021”²⁰, w ramach którego w rodzinnym gronie należy odbyć co najmniej 6 wycieczek turystycznych i udokumentować je w Dzienniczku Wypraw Rodzinnych.

W rozwijaniu zainteresowań różnymi formami turystyki pomocny jest stworzony przez PTTK system odznak turystyki kwalifikowanej. Odznaki te z pewnością zachęcają do systematycznego odwiedzania wielu atrakcyjnych turystycznie miejsc w naszym kraju. Mając na celu propagowanie turystyki rodzinnej, niektóre odznaki utworzono z myślą o dzieciach i młodzieży – można je zdobywać w czasie wycieczek zorganizowanych, ale także podczas wyjazdów rodzinnych²¹.

Największym zainteresowaniem od lat cieszy się Górską Odznaką Turystyczną – GOT PTTK. W jej ramach stworzona została odznaka GOT „W góry”²², przeznaczona dla najmłodszych osób (w wieku od 5 do 7 lat) chcących poznawać polskie góry. Po ukończeniu 7 roku życia, podczas uprawiania turystyki pieszej górskiej można zdobywać kolejne rodzaje odznaki GOT: popularną, małą i dużą oraz „Za wytrwałość”.

¹⁸ Portal Informacyjno-Usługowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, <https://empatia.mpips.gov.pl/kdr>

¹⁹ J. Śledzińska, Tradycje turystyki rodzinnej w PTTK (w:) J. Śledzińska, B. Włodarczyk, op. cit., s. 237–250.

²⁰ Konkurs Turystyczna Rodzinka 2021, <https://rodzina.pttk.pl/konkurs/>

²¹ Młodzież PTTK, <https://mlodziej.pttk.pl/dla-was/odznaki/>

²² Regulamin odznaki jest zawarty w regulaminie Górskiej Odznaki Turystycznej, https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/Regulamin-GOT.pdf

Popularyzacja wielopokoleniowej turystyki rodzinnej przyczyniła się do utworzenia przez Zarząd Główny PTTK „Dziecięcej Odznaki Turystycznej”²³ (dla dzieci do 10 roku życia). Ten sam cel realizowany jest także przy pomocy Odznaki Turystycznej „Disney i PTTK”²⁴ ustanowionej we współpracy z The Walt Disney Company Polska (dla dzieci do 12 roku życia). Odznaki te można zdobywać pod opieką dorosłych między innymi podczas wycieczek rodzinnych realizowanych w ramach turystyki: pieszej nizinnej i górskiej, rowerowej, kajakowej, żeglarskiej, jeździeckiej, samochodowo-autokarowej oraz w ramach imprez na orientację.

Komisia Turystyki Pieszej ZG PTTK chcąc zachęcić najmłodszych do wędrówek pieszych po kraju, a głównie w okolicy miejsca zamieszkania, w ramach Odznaki Turystyki Pieszej ustanowiła odznakę „Siedmiomilowe Buty”. Przeznaczona jest ona dla osób w wieku poniżej 10 lat i można ją zdobywać nie tylko podczas wycieczek szkolnych, ale także podróżując w gronie rodzinnym²⁵.

Promowaniu turystyki narciarskiej wśród najmłodszych (w wieku od 5 do 10 lat) ma służyć Dziecięca Odznaka Narciarska²⁶. PTTK stara się także zaznajomić dzieci i młodzież z turystyką kajakową – cel taki przyczynił się do utworzenia Dziecięcej Odznaki Kajakowej PTTK „Kiełbik”²⁷. Zdobywanie wymienionych odznak pod opieką rodziców tworzy pewne nawyki skłaniające do czynnego wypoczynku w towarzystwie najbliższych.

Tablica 14. Wybrane odznaki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przyznane w województwie małopolskim

Table 14. Selected badges of Polish Tourist and Sightseeing Society awarded in Małopolskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Górska Odznaka Turystyczna Mountain Tourist Badge	1935	1674	1963	1650	1620	1503	1429	1571	1501	1382	1540
Odznaka Turystyki Pieszej Hiking Badge	137	68	61	59	39	49	50	80	70	60	70
Odznaka „Siedmiomilowe buty” “Seven Mile Boots” Badge	67	23	59	30	13	94	24	12	35	17	28
Dziecięca Odznaka Turystyczna Children's Tourist Badge	5	42	54	43	69	50	50	44	63	64	47
Odznaka „Disney i PTTK” “Disney and PTTK” Badge	.	118	310	10	38	.	77	56	107	70	50

Źródło: dane Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.
Source: data of the Main Board of Polish Tourist and Sightseeing Society.

²³ Regulamin Dziecięcej Odznaki Turystycznej, https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznakidladzieci/REGULAMIN-Dzieciej-Odznaki-Turystycznej.pdf

²⁴ Regulamin Odznaka Turystycznej Disney i PTTK, https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznakidladzieci/Odznaka-Turystyczna-Disney-i-PTTK.pdf

²⁵ Regulamin Odznak Turystyki Pieszej (OTP PTTK), https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznakidladzieci/o_OTP_7milowe_but_PTTK_reg.pdf

²⁶ Regulamin Narciarskich Odznak Turystycznych PTTK, https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznakidladzieci/o_DON_NOM_reg.pdf

²⁷ Regulamin Dziecięcej Odznaki Kajakowej PTTK KIEŁBIK https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznakidladzieci/Regulamin-Dzieciej-Odznaki-Kajakowej-PTTK-KIEBIK.pdf

Promowaniem turystyki rodzinnej zajmują się także regionalne oddziały PTTK w całej Polsce. Takim przykładem może być inicjatywa Oddziału PTTK w Zawierciu, gdzie utworzono odznakę „Mama, tata, rower i ja” zachęcającą do uprawiania turystyki rodzinnej. Odznaka może być zdobywana na terytorium całego kraju przez rodziny wspólnie uprawiające turystykę rowerową. W regulaminie zawarto między innymi następujące cele:

- a. Promocja wspólnego aktywnego spędzania wolnego czasu przez rodziny.
- b. Popularyzacja turystyki rowerowej i roweru jako ekologicznego środka transportu.
- c. Edukacja w zakresie bezpiecznego zachowania się na drodze dzieci i młodzieży poprzez wspólne z rodzicami korzystanie z dróg publicznych, szlaków i ścieżek rowerowych.
- d. Tworzenie i pogłębianie więzi rodzinnych oraz międzypokoleniowych więzi pomiędzy członkami rodzin. (...)²⁸.

Także w województwie małopolskim, włączając się w ogólnopolską akcję PTTK promowania turystyki rodzinnej, Zarząd Oddziału PTTK Ziemi Tarnowskiej w Tarnowie ustanowił odznakę turystyczno-krajoznawczą „Turystyczna Rodzinka”. Mogą ją zdobywać turyści w dowolnym wieku, którzy w ciągu 12 miesięcy odbędą 12 wycieczek turystycznych (w określonej formie) w obecności najbliższego członka rodziny (rodzice, dzieci, dziadkowie) lub osoby o dalszym stopniu pokrewieństwa. Wspólne odbycie wycieczek potwierdzają sobie nawzajem rodzice – dzieciom, dzieci – rodzicom itp. Wpis trasy do „Dzienniczka” może potwierdzać rodzic²⁹. Zachętą do uprawiania turystyki przez dzieci i młodzież może być także inna odznaka autorstwa Oddziału PTTK w Tarnowie – „Turystka Junior” i „Turysta Junior”. Maksymalny wiek uprawniający do zdobywania tej odznaki to 12 lat. Warunkiem zdobycia jest odbycie w ciągu 12 kolejnych miesięcy 6 wędrówek turystycznych pieszych, kolarskich, kajakowych itp. Wycieczki odbyte w trakcie zdobywania tej odznaki są zaliczane do odznaki „Turystyczna Rodzinka”³⁰.

Z inicjatywy Oddziału Akademickiego PTTK w Krakowie, z okazji 60-lecia Przewodnictwa Studenckiego, utworzono Dziecięcą Bazową Odznakę Turystyczną PTTK. Celem ustanowienia jest propagowanie i popularyzacja turystyki kwalifikowanej, zwłaszcza wśród młodzieży oraz rodzin z dziećmi. Odznaka ta przeznaczona jest dla dzieci do ukończenia 10 roku życia, bez dolnego ograniczenia wiekowego. Można ją również zdobywać w czasie wycieczek pieszych, rowerowych oraz jeździeckich. Warunkiem jest odwiedzenie przynajmniej 2 różnych studenckich baz namiotowych. Decyzję o rozpoczęciu zdobywania odznaki przez najmłodszych turystów pozostawiono się w gestii rodziców lub opiekunów³¹.

W 2015 r. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego włączył się w realizację ogólnopolskiego programu wspierającego rodziny wielodzietne – Karta Dużej Rodziny. Do programu przystąpiło ponad 50 obiektów turystyki aktywnej, w których można skorzystać ze zniżki (do 20,0%) między innymi na noclegi i wyżywienie³². Na tej liście znalazło się 17 obiektów PTTK położonych w województwie małopolskim – 11 schronisk, 2 hotele, 2 domy turysty, 1 zajazd i 1 baczówka³³.

²⁸ Rodzinna Odznaka Turystyczna „Mama, Tata, Rower i Ja”, https://pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznaki/dladieci/o_ROT_mama_tata_rower_i_ja_regulamin.pdf

²⁹ Regulamin Odznaki Turystyczna Rodzinka <https://mlodziej.pttk.pl/dla-was/odznaki/turystyczna-rodzinka>

³⁰ Regulamin Odznaki „Turystka Juniorka”, „Turysta Junior”, https://www.pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznaki/dladieci/o_Turysta_Junior_Juniorka_PTTK_reg.pdf

³¹ Dziecięca Bazowa Odznaka Turystyczna PTTK, https://pttk.pl/images/PDF_uchwaly/odznaki/dladieci/Dziecica-Bazowa-Odznaka-Turystyczna-PTTK.pdf

³² <https://www.msit.gov.pl/pl/aktualnosci/6539,Polskie-Towarzystwo-Turystyczno-Krajoznawcze-partnerem-Karty-Duzej-Rodziny.html>

³³ <https://veturo.pl/article/1805/karta-duzej-rodziny-PTTK-objekty-znizki/>

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

Statystyczne źródła informacji

Informacje o stanie i wykorzystaniu bazy noclegowej turystyki pochodzą ze stałego badania statystycznego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny z częstotliwością miesięczną na formularzach KT-1 (Sprawozdanie o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego). Badaniem objęte są turystyczne obiekty noclegowe (łącznie zbiorowego i indywidualnego zakwaterowania) posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych.

Począwszy od danych za 2016 r. w statystyce dotyczącej turystycznej bazy noclegowej wprowadzono metodologię imputacji danych dla jednostek zobowiązanych do złożenia sprawozdania na formularzu KT-1, które odmówiły udziału w badaniu.

Pozastatystyczne źródła informacji

- Wykorzystano informacje uzyskane bezpośrednio od: Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, organizacji zajmujących się ratownictwem górskim (Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego) a także od Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich organizującego spływ turystyczny Dunajcem.
- Podstawę do opracowywania rozdziału dotyczącego turystyki rodzinnej stanowiły: publikacje tematyczne, dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, informacje pozyskane od Polskiej Organizacji Turystycznej, opracowania prezentowane przez Małopolską Organizację Turystyczną na stronach internetowych, dane pozyskane ze sprawozdawczości Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz zamieszczone na stronie internetowej tej organizacji. Poza tym wykorzystano szereg innych wiadomości dostępnych w Internecie. W rozdziale podano bezpośrednio źródła pochodzenia informacji lub wstawiono odpowiednie przypisy.

2. Objasnienia podstawowych pojęć

Turysta – osoba podróżująca do miejsca znajdującego się poza jej zwykłym otoczeniem, na czas nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy (jeśli podstawowym celem podróży nie jest podjęcie działalności zarobkowej wynagradzanej ze środków pochodzących z odwiedzanego miejsca) oraz korzystająca z zakwaterowania w odwiedzanym miejscu przynajmniej przez jedną noc.

Turystyczny obiekt noclegowy – każde miejsce zakwaterowania, w którym regularnie bądź sporadycznie nocują turyści.

Wśród turystycznych obiektów noclegowych można wyróżnić obiekty hotelowe oraz pozostałe obiekty.

Do **obektów hotelowych** zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

Do **pozostałych obiektów** zaliczono: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, pokoje gościnne (kwatery prywatne), kwatery agroturystyczne, zakłady uzdrowiskowe, inne turystyczne obiekty noclegowe (w niniejszej publikacji określone jako „pozostałe niesklasyfikowane”).

W badaniu przyjęto następujące definicje poszczególnych obiektów noclegowych:

Hotel – obiekt zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy hotel musi zapewnić podawanie śniadań. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Hotele z kategorią od 5 gwiazdek do 3 gwiazdek włącznie powinny wykazać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym oraz restaurację. W hotelu 3-gwiazdkowym dopuszcza się brak restauracji, jeżeli w odległości do 500 m od obiektu znajduje się restauracja.

Motel – obiekt położony przy drodze, przystosowany do świadczenia usług motoryzacyjnych i dysponujący parkingiem. Motel musi posiadać co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. Każdy motel musi zapewnić podawanie śniadań. W zależności od wyposażenia obiektu i poziomu świadczonych usług, rozróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Motele z kategorią od 5 gwiazdek do 3 gwiazdek włącznie powinny wykazać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym oraz restaurację. W motelu 3-gwiazdkowym dopuszcza się brak restauracji, jeżeli w odległości do 500 m od obiektu znajduje się restauracja.

Pensjonat – obiekt, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne w formie podawania przynajmniej dwóch posiłków dziennie. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka. Pensjonaty z kategorią 5 gwiazdek i 4 gwiazdki muszą wykazać pokoje z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym.

Inny obiekt hotelowy – obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątanie pokoi, ślanie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Dom wycieczkowy – obiekt położony na obszarze zabudowanym lub w pobliżu zabudowy, posiadający co najmniej 30 miejsc noclegowych, dostosowany do samoobsługi klientów oraz świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy dom wycieczkowy musi stworzyć możliwość skorzystania z usług gastronomicznych lub sporządzenia posiłku. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług domy wycieczkowe dzieli się na trzy kategorie: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III. Dom wycieczkowy I lub II kategorii musi posiadać przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną.

Schronisko – obiekt położony poza obszarem zabudowanym, przy szlakach turystycznych, świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Schronisko powinno stworzyć możliwość skorzystania z usług gastronomicznych lub sporządzenia posiłku. Pojęcie „schronisko” nie obejmuje schronisk młodzieżowych.

Schronisko młodzieżowe – obiekt przeznaczony do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowany do samoobsługi klientów. Schronisko młodzieżowe jest placówką zlokalizowaną w samodzielny budynek lub w wydzielonej części budynku. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług schroniska młodzieżowe dzieli się na trzy kategorie: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III.

Szkolne schronisko młodzieżowe – placówka oświatowo-wychowawcza umożliwiająca rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Ośrodek wczasowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z wczasami.

Ośrodek kolonijny – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z koloniami.

Ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy – obiekt (lub zespół obiektów) przeznaczony i przystosowany trwale do przeprowadzania kursów, konferencji, szkoleń, zjazdów itp. Może być także wykorzystany do świadczenia usług wczasowych.

Dom pracy twórczej – obiekt noclegowy, w którym są zapewnione właściwe warunki do wykonywania pracy twórczej i wypoczynku twórców, wykorzystywany również (głównie przez ich rodziny) jako ośrodek wczasowy.

Zespół domków turystycznych – domek turystyczny to budynek niepodpiwniczony, posiadający nie więcej niż cztery pokoje, dostosowany do świadczenia usług typu hotelarskiego. Domki turystyczne mogą tworzyć zespoły domków turystycznych oraz organizacyjnie wchodzić w skład innych obiektów noclegowych.

Kemping – teren zwykle zadrzewiony, strzeżony, oświetlony, mający stałą obsługę recepcyjną i wyposażony w urządzenia (sanitarne, gastronomiczne, rekreacyjne) umożliwiające turystom nocleg w namiotach, mieszkalnych przyczepach samochodowych, a także przyrządzenie posiłków oraz parkowanie pojazdów samochodowych. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług, kempingi dzieli się na cztery kategorie: najwyższa – 4 gwiazdki, najniższa – 1 gwiazdka.

Pole biwakowe – wydzielone miejsce niestrzeżone, umożliwiające turystom nocleg w namiotach. Na polu biwakowym znajdują się punkty poboru wody pitnej, podstawowe urządzenia sanitarne i tereny rekreacyjne.

Hostel – obiekt noclegowy o standardzie różniącym się od obiektów hotelowych głównie liczbą miejsc w pokojach, łóżkami piętrowymi i współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń przeznaczonych dla gości (np. wspólna kuchnia, łazienka). Charakterystyczne dla hostelu jest wynajmowanie łóżka, a nie pokoju. Pokoje w hostelach to najczęściej dormy, czyli pokoje wieloosobowe, a także pokoje indywidualne: 1-, 2- i 3-osobowe.

Zakład uzdrowiskowy – zakład świadczący usługi w zakresie opieki zdrowotnej, położony na terenie uzdrowiska i wykorzystujący przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych naturalne zasoby lecznicze uzdrowiska. Zakłady uzdrowiskowe wykazują wszystkie miejsca noclegowe przeznaczone do dyspozycji turystów, w tym kuracjuszy.

Pokoje gościnne/kwatery prywatne – rodzaj obiektu zakwaterowania turystycznego, który stanowią umeblowane pomieszczenia i lokale (z wyjątkiem kwater agroturystycznych) w mieszkaniach, domach i innych budynkach mieszkalnych należących do osób fizycznych lub prawnych (z wyjątkiem rolników), wynajmowane turystom na noclegi za opłatą.

Kwatara agroturystyczna – rodzaj obiektu zakwaterowania turystycznego, który stanowią pokoje i domy mieszkalne oraz przystosowane budynki gospodarcze (po adaptacji) w gospodarstwach wiejskich (rolnych, hodowlanych, ogrodniczych czy rybackich), będące własnością rolników, wynajmowane turystom na noclegi za opłatą.

Pozostałe niesklasyfikowane – obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, a od 2009 r. zaliczane są tutaj obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

W badaniu bazy noclegowej turystyki zastosowano następujące rozwiązania:

- dane dotyczące liczby obiektów i miejsc noclegowych obejmują wszystkie obiekty czynne w dniu 31 lipca oraz obiekty nieczynne w tym dniu, ale czynne w innych dniach badanego miesiąca; przyjęto dla nich maksymalną liczbę miejsc,
- do liczby dni działalności obiektu nie wlicza się przerw międzyturnusowych, z powodu remontu, dezynfekcji itp.,

- przez obiekt czynny rozumie się obiekt, którego co najmniej część jest dostępna dla turystów (niezależnie od tego, czy jest on faktycznie wykorzystywany) w badanym okresie,
- stopień wykorzystania obiektu – wyrażony w procentach – wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych – z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi (suma pokoi przygotowanych w każdym dniu działalności obiektu),
- korzystający z noclegów to liczba osób (turystów), które rozpoczęły pobyt w obiekcie w danym miesiącu i powinny być liczone jeden raz, tj. w miesiącu przybycia do obiektu;
- liczba udzielonych noclegów (osobonocy) to suma iloczynów liczby osób (turystów) i liczby nocy ich pobytu.

3. Pozostałe uwagi

- W tablicy 27 zamieszczono te gminy, w których znajdowały się turystyczne obiekty noclegowe.
- Do obliczenia wskaźników charakteryzujących intensywność i natężenie ruchu turystycznego wykorzystano faktyczną liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca danego roku oraz informacje o powierzchni, prezentowanych jednostek terytorialnych, według stanu w dniu 1 stycznia danego roku.
- Ze względu na zaokrąglenia danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Podział administracyjny województwa małopolskiego według powiatów

Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych dostępne są w opracowaniu „Zeszyt metodologiczny. Statystyka turystycznej bazy noclegowej”, które znajduje się na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Methodological notes

1. Source and scope of data

Statistical sources of information

Information regarding the state and occupancy of tourist accommodation facilities comes from a regular statistical survey conducted by Statistics Poland on a monthly basis on KT-1 forms (Report on the occupancy of a tourist accommodation establishment). The survey covers tourist accommodation facilities (collective and private in total) with 10 or more beds.

Starting from data for 2016, statistics on tourist accommodation establishments introduced a data imputation methodology for entities obliged to submit reports on the KT-1 form, which refused to participate in the survey.

Non-statistical sources of information

- Information obtained directly from: Polish Tourist and Sightseeing Society, mountain rescue organisations (Mountain Volunteer Rescue Service, Tatra Volunteer Rescue Service) and the Polish Association of Pieniny Raftsmen organising a tourist rafting down the Dunajec River was used.
- The basis for the elaboration of the chapter on family tourism were: thematic publications, data from the Ministry of Family and Social Policy, information obtained from Polish Tourist Organisation, studies presented by the Małopolska Tourist Organisation on websites, data obtained from reports of the Polish Tourist and Sightseeing Society and posted on the website of this organisation. In addition, a lot of other information available on the Internet has been used. In this chapter, the sources of information are given directly or appropriate footnotes have been inserted.

2. Main definitions

Tourist – a person travelling to place outside his/her usual surroundings, for a period not longer than 12 consecutive months (if the primary purpose of the trip is not to start a gainful activity remunerated with funds from the visited place) and accommodated in the visited place for at least one night.

Tourist accommodation establishment – any place of accommodation where tourists stay overnight regularly or occasionally.

Among tourist accommodation establishments, one can distinguish hotel facilities and other facilities.

Hotel facilities include: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities.

Other facilities include: excursion hostels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, rooms for rent / guest rooms, agrotourism lodgings, health establishments, other tourist accommodation establishments (in this publication defined as “other not classified establishments”).

The following definitions of particular accommodation establishments were adopted in the survey:

Hotel – a facility located mainly in urban areas, with at least 10 rooms, including most places in single and double rooms, providing a wide range of services related to the stay of customers. Each hotel must provide breakfast. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, five categories of hotels are distinguished: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. Hotels with a category from 5 stars to 3 stars inclusive should show rooms with full hygiene and sanitary facilities and a restaurant. In a 3-star hotel, no restaurant is allowed if there is a restaurant within 500 m from the hotel.

Motel – a facility located by a road, adapted to provide automotive services and with a parking lot. A motel must have at least 10 rooms, with most places in single and double rooms. Each motel must provide breakfast. Depending on the facility equipment and the level of services provided, there are five categories of motels: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. Motels with a category from 5 stars to 3 stars inclusive should show rooms with full hygiene and sanitary facilities and a restaurant. In a 3-star motel no restaurant is allowed if there is a restaurant within 500 m from the motel.

Boarding house – a facility that provides hotel services including full board and has at least 7 rooms. It must provide catering services in the form of serving at least two meals a day. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, five categories of boarding houses are distinguished: the highest – 5 stars, the lowest – 1 star. 5-star and 4-star boarding houses must show rooms with full hygiene and sanitary facilities.

Other hotel facility – an accommodation facility divided into rooms and managed by one board, providing certain services, including at least daily cleaning of rooms, making beds and washing sanitary facilities (e.g. facility fulfilling the tasks of a hotel, motel or boarding house, which has not been assigned a category).

Excursion hostel – an establishment located in the built-up area or in the vicinity of buildings, with at least 30 bed places, adapted to customer self-service and providing a minimum range of services related to the customer's stay. Each excursion hostel must provide the possibility of using catering services or preparing a meal. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, excursion hostels are divided into three categories: the highest – category I, the lowest – category III. A category I or II must have at least one catering facility.

Shelter – a facility located outside the built-up area, next to tourist routes, providing a minimum range of services related to the stay of customers. The shelter should provide the possibility of using catering services or preparing a meal. The term "shelter" does not include youth hostels.

Youth hostel – a facility intended for individual and group youth tourism, adapted to the self-service of clients. A youth hostel is an establishment located in a separate building or in a separate part of the building. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, youth hostels are divided into three categories: the highest – category I, the lowest – category III.

School youth hostel – an educational institution enabling the development of interests and talents as well as the use of various forms of recreation and free time organisation.

Holiday centre – an accommodation facility (or group of facilities) intended and adapted to provide exclusively or mainly holiday-related services.

Holiday youth center – an accommodation facility (or group of facilities) designed and adapted to provide only or mainly services related to the summer camps.

Training-recreational centre – a facility (or a set of facilities) intended and permanently adapted to conduct courses, conferences, trainings, conventions, etc. It can also be used to provide holiday services.

Creative arts centre – an accommodation facility with appropriate conditions for the creative work and leisure of artists, also used (mainly by their families) as a holiday centre.

Complexes of tourist cottages – a tourist cottage is a building without a basement, with no more than four rooms, adapted to the provision of hotel-type services. Tourist cottages can form groups of tourist cottages and may be organisationally part of other accommodation facilities.

Camping site – an area usually wooded, guarded, illuminated, with a permanent reception service and equipped with devices (sanitary, gastronomic, recreational) enabling tourists to stay in tents, caravans, as well as prepare meals and park cars. Depending on the facility equipment and the scope of services provided, camping sites are divided into four categories: the highest – 4 stars, the lowest – 1 star.

Tent camp site – a separate, unguarded place, enabling tourists to stay overnight in tents. There are drinking water intake points, basic sanitary facilities and recreational areas on a tent camp site.

Hostel – an accommodation facility with a standard that differs from hotel facilities mainly in the number of places in rooms, bunk beds and sharing some equipment and rooms intended for guests (e.g. shared kitchen, bathroom). Characteristic for a hostel is renting a bed, not a room. Rooms in hostels are usually dorms, i.e. multi-person rooms, as well as individual rooms: 1-, 2- and 3-person.

Health establishment – an establishment providing health care services, located within the health resort and using natural healing resources of the health resort when providing health services. Health establishments show all the accommodation places at the disposal of tourists, including patients.

Rooms for rent / guest rooms – a type of tourist accommodation, which are furnished rooms and premises (excluding agrotourism lodgings) in dwellings, houses and other residential buildings owned by natural or legal persons (except farmers), rented to tourists for accommodation for a fee.

Agrotourism lodging – a type of tourist accommodation, which consists of rooms and houses and adapted farm buildings (after adaptation) in rural farms (agricultural, livestock, gardening or fishing), owned by farmers, rented to tourists for accommodation for a fee.

Other not classified facilities – facilities which, when not fully used in accordance with their intended use, or in part, serve as accommodation facilities for tourists. They include boarding schools, student dormitories, and since 2009, these include facilities for Saturday-Sunday and holiday rest.

The following solutions were used in the survey of tourist accommodation facilities:

- data concerning the number of establishments and bed places cover all establishments open on 31 July and establishments closed on that day, but open on other days of the surveyed month; the maximum number of places was assumed for them,
- the number of days of the facility's operation does not include breaks between turns, due to renovation, disinfection, etc.,
- an active establishment is understood as an establishment at least some of which is available to tourists (regardless of whether it is actually used or not) during the surveyed period,
- the occupancy rate – expressed as a percentage – results from the comparison of the actual overnight stays to the nominal number of bed places (the sum of bed places prepared for tourists on each day of the facility's operation), and additionally for hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities – the comparison of rooms actually rented to the nominal number of rooms (the sum of rooms prepared on each day of the facility's operation),

- the number of tourists accommodated is the number of people (tourists), who began their stay at the facility in a given month and should be counted once, i.e. in the month of arrival at the facility,
- the number of overnight stays (person-nights) is the sum of the products of the number of people (tourists) and the number of nights of their stay.

3. Other notes

- Table 27 lists gminas with tourist accommodation establishments.
- To calculate the indicators characterising the intensity of tourist traffic, the actual number of people as of 30 June of a given year and information on the area of the presented territorial units as of 1 January of a given year were used.
- Due to rounding of data, in some cases the sums of components may differ from the amount given in the item "total".

Administrative division of Małopolskie Voivodship by powiats

Detailed methodological explanations regarding the basic concepts and methods of compiling numerical data are available in the study ["Methodological notebook. Tourist accommodation statistics"](#), which is available on the website of Statistics Poland.